

ASN Beleggingsfondsen N.V. Jaarverslag 2016

ASN Beleggingsfondsen N.V.
Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Kerncijfers	4	3.8 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder	55
Begrippen	6		
Verslag van de raad van commissarissen	8		
1 Verslag over het beleid	13		
1.1 Opzet en opdracht van het fonds	14		
1.2 Beleidsontwikkelingen in de verslagperiode	15		
1.3 Fondsdocumentatie	16		
1.4 Dividend	16		
1.5 Wijziging wet- en regelgeving	16		
1.6 Ontwikkelingen AIF-beheerder	16		
1.7 Fondskosten	17		
1.8 Beloningsbeleid	17		
1.9 Marketing	19		
2 Duurzaam beleggingsbeleid	23		
2.1 Ontwikkelingen duurzaamheidsbeleid	24		
2.2 Duurzame selectie	25		
2.3 Engagement	27		
2.4 Stemmen	28		
2.5 Langetermijndoel Klimaat: klimaatneutraal in 2030	28		
2.6 Langetermijndoelstelling Mensenrechten: leefbaar loon	30		
2.7 Langetermijndoelstelling Biodiversiteit: geen nettoverlies	30		
2.8 Derivaten	31		
3 Verslag over het beheer	33		
3.1 Risicobeheer ASN Beleggingsfondsen N.V.	34		
3.2 Economie en financiële markten in 2016 en vooruitzichten	37		
3.3 ASN Duurzaam Aandelenfonds	39		
3.4 ASN Duurzaam Obligatiefonds	43		
3.5 ASN Duurzaam Mixfonds	46		
3.6 ASN Milieu & Waterfonds	47		
3.7 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	50		
		3.8 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder	55
		4 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen N.V.	57
		4.1 Balans	58
		4.2 Winst-en-verliesrekening	58
		4.3 Kasstroomoverzicht	59
		4.4 Toelichting op de jaarrekening	59
		4.5 Toelichting op de balans	66
		4.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening	68
		4.7 Overige toelichtingen	73
		5 Jaarrekeningen ASN Beleggingsfondsen	75
		5.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds	76
		5.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds	81
		5.3 ASN Duurzaam Mixfonds	86
		5.4 ASN Milieu & Waterfonds	91
		5.5 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	96
		6 Jaarrekeningen ASN Beleggingspools	103
		6.1 ASN Aandelenpool	104
		6.2 ASN Obligatiepool	118
		6.3 ASN Mixpool	127
		6.4 ASN Milieupool	130
		6.5 ASN Small & Midcappool	139
		6.6 Toerekenbare nettovermogenswaarde beleggingspools	148
		7 Overige gegevens	151
		Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten	152
		Statutaire winstbestemming	152
		Belangen bestuurders en raad van commissarissen	152
		Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	153
		8 Bijlagen	159
		Bijlage 1 Voorbeelden van duurzame selectie	160
		Bijlage 2 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders	165
		Bijlage 3 Adresgegevens en personalia	167

Kemcijfers

Rendement 2016

De fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. behaalden over 2016 wisselende rendementen. Wij vergelijken het rendement van elk fonds met dat van zijn benchmark. Dit is een hulpmiddel om de prestaties van beleggingen te vergelijken met die van soortgelijke beleggingen. De prestaties ten opzichte van de benchmark zijn in onderstaande tabellen weergegeven. In hoofdstuk 3 leest u hoe de rendementen van de verschillende fondsen tot stand kwamen.

Kemcijfers laatste vijf jaar

ASN Duurzaam Aandelenfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2016	812.311	7.896.619	102,96	1,50	-2,45	5,76
2015	839.677	7.859.356	107,17	1,25	20,45	10,40
2014	612.683	6.790.997	90,05	1,00	17,62	13,56
2013	452.668	5.819.941	77,55	1,65	30,51	20,56
2012	316.503	5.153.593	60,87	0,95	13,90	15,17

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

ASN Duurzaam Obligatiefonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2016	248.214	8.201.691	30,37	0,50	3,36	3,27
2015	226.340	7.584.183	29,87	0,40	0,30	1,64
2014	194.485	6.452.422	30,18	0,55	12,55	13,05
2013	121.450	4.446.351	27,34	0,90	0,35	2,21
2012	107.583	3.821.077	28,13	0,90	6,96	10,99

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

ASN Duurzaam Mixfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2016	263.201	2.994.920	88,23	1,30	0,95	4,59
2015	249.180	2.817.932	88,73	1,30	9,70	5,79
2014	188.220	2.292.961	82,09	1,30	14,93	13,32
2013	141.215	1.941.657	72,69	1,95	13,46	10,17
2012	125.931	1.901.965	65,89	1,45	10,58	12,94

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

ASN Milieu & Waterfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2016	460.322	14.762.975	31,39	0,20	9,09	13,19
2015	386.307	13.413.036	28,98	0,15	18,73	10,98
2014	307.325	12.455.495	24,54	0,05	9,84	18,00
2013	257.971	11.500.375	22,39	0,05	26,89	24,38
2012	196.342	10.972.595	17,69	0,05	10,60	15,15

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2016	79.321	2.297.673	34,25	0,50	-4,72	3,16
2015	82.641	2.286.700	36,49	0,35	18,65	24,25
2014	65.065	2.087.637	31,06	0,30	10,99	6,26
2013	56.730	2.003.793	28,28	0,45	28,72	33,48
2012	42.295	1.878.262	22,39	0,30	18,18	24,87

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de kosten weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen, met uitzondering van interestkosten en transactiekosten die – achteraf en conform de wettelijke verplichting – gemaakt zijn voor het fonds. Bij berekening van de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) van het fonds wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende het jaar worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's. Over 2016 was de LKF van de fondsen als volgt:

	LKF	
	2016	2015
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,86%
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,55%	0,56%
ASN Duurzaam Mixfonds	0,70%	0,71%
ASN Milieu & Waterfonds	1,20%	1,36%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,57%

Begrippen

Aandeel

Via aandelen koopt een belegger of een beleggingsfonds als het ware een deel van een bedrijf. Een aandeel is het bewijs van deelneming in het eigen vermogen van een onderneming. Dit is risicodragend vermogen. De prijs van het aandeel, de koers, komt tot stand door vraag en aanbod op de effectenbeurs. Veel bedrijven keren hun aandeelhouders een of tweemaal per jaar dividend uit. Het rendement van aandelen bestaat uit koersveranderingen en dividend.

ABB

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. is de statutaire directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. ABB is statutair gevestigd te Den Haag, met adres Bezuidenhoutseweg 153, 2594 AG Den Haag.

AIF-beheerder

Een beheerder van een beleggingsinstelling als bedoeld in artikel 2:65 Wft; in dit verslag: ACTIAM.

AIFMD

AIFMD is de afkorting van Alternative Investment Managers Directive, in het Nederlands 'EU Richtlijn 2011/61/EU voor beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen'. AIFMD wordt ook wel AIFM-richtlijn genoemd. Deze richtlijn is verwerkt in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en is op 22 juli 2014 volledig van kracht geworden. AIFMD vergroot de transparantie tegenover beleggers en toezichhouders en versterkt de financiële stabiliteit van beleggingsinstellingen. Het uiteindelijke doel hiervan is de bescherming van beleggers.

Assetallocatie

De verdeling van de beleggingsportefeuille over de verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties, vastgoed en/of liquiditeiten. De strategische assetallocatie is de portefeuilverdeling in normale omstandigheden op de financiële markten. De tactische assetallocatie is de verdeling aangepast aan actuele marktomstandigheden.

Beleggingsfonds

In een beleggingsfonds brengen meerdere beleggers geld bijeen. De professionele vermogensbeheerder belegt dit geld op basis van het beleggingsbeleid van het fonds. Er zijn vele soorten beleggingsfondsen, bijvoorbeeld aandelenfondsen die wereldwijd beleggen, in bepaalde regio's of sectoren, of in ondernemingen van een bepaalde omvang. Daarnaast bestaan er onder meer obligatie-, liquiditeiten- en vastgoedfondsen en combinaties daarvan.

Beleggingsuniversum

Het beleggingsuniversum van de ASN Beleggingsfondsen.

Benchmark

Een hulpmiddel of maatstaf om de prestaties van beleggingen te vergelijken met die van soortgelijke beleggingen. Benchmarks worden door financiële instellingen onderhouden.

Beurskoers

De beurskoers is de prijs van een beursgenoteerd instrument zoals een aandeel of een obligatie. De prijs komt op de beurs tot stand door vraag en aanbod. De beurskoers kan van dag tot dag of van moment tot moment variëren.

Creditspread

Het verschil tussen rentetarieven van obligaties van een vergelijkbare looptijd, als gevolg van een verschil in kredietrisico. Bijvoorbeeld tussen staatsobligaties van landen met een hoog risico en die op staatsobligaties van landen met een gering risico. De creditspread in Europa duidt meestal op het verschil tussen de rente op staats- of bedrijfsobligaties en de rente op Duitse staatsobligaties of swaps met een vergelijkbare looptijd.

Derivaten

Financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed of financieel instrument, zoals aandelen. Dit andere goed wordt de onderliggende waarde genoemd. Soorten derivaten zijn bijvoorbeeld opties en futures. Financiële derivaten worden gebruikt om te speculeren, maar ook om risico's te verkleinen.

Dividend

Ondernemingen die winst maken, kunnen deze herinvesteren in de onderneming, of uitbetalen aan de aandeelhouders. Deze uitbetaling van de winst aan aandeelhouders heet dividend. Ook een beleggingsfonds kan dividend ontvangen van

de ondernemingen waarin het belegt, en dit op zijn beurt uitkeren aan de participanten in (of: aandeelhouders van) het beleggingsfonds. Ook een beleggingsfonds kan dus dividend uitkeren.

Duration

De *duration* is de gemiddelde gewogen looptijd van een obligatie, rekening houdend met de resterende looptijd en aflossingen. De duration geeft aan hoe gevoelig een obligatie of obligatieportefeuille is voor wijzigingen in de rente.

Intrinsieke waarde

De waarde van alle bezittingen in het beleggingsfonds op een bepaald moment. De koersvorming van beursgenoteerde fondsen komt tot stand door vraag en aanbod, waarbij een op- of afslag in rekening wordt gebracht. Daardoor kunnen de aan- en verkoopkoers afwijken van de intrinsieke waarde.

Kredietrating

De kredietrating is een oordeel over de kredietwaardigheid van de uitgever van een obligatie of lening. Zo'n oordeel is afkomstig van een gespecialiseerd ratingbureau, zoals Moody's en Standard & Poor's (S&P). Zij beoordelen de kans dat de uitgever de verplichtingen uit hoofde van de obligatie zonder problemen kan voldoen. De kredietratings van bijvoorbeeld S&P lopen uiteen van AAA (hoge kredietwaardigheid) tot D (zeer lage kredietwaardigheid, faillissement).

Marktkapitalisatie

De marktkapitalisatie van een onderneming is haar totale beurswaarde (aantal uitstaande aandelen vermenigvuldigd met de beurskoers). Vaak worden de volgende grenzen gehanteerd:

- *large caps*: bedrijven met een marktkapitalisatie van meer dan € 10 miljard,
- *midcaps*: marktkapitalisatie van € 4 miljard tot € 10 miljard,
- *small caps*: marktkapitalisatie van minder dan € 4 miljard.

Modified duration

De *modified duration* is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van obligaties. Hiermee kan berekend worden wat de effecten zijn van een verandering in de marktrente op het rendement van de obligatie. Bij een modified duration van bijvoorbeeld 3 geldt bij benadering dat de koers van de lening 3% stijgt als de rente 1% daalt, en vice versa.

Obligatie

Obligaties zijn schuldbewijzen van (semi)overheidsinstellingen of ondernemingen. De belegger in een obligatie ontvangt jaarlijks een, vaak van tevoren bepaalde, rente op zijn obligatie. Er is handel in obligaties via de beurs, waardoor koersvorming optreedt. Het rendement bestaat uit koersverandering en couponrente. Obligaties zijn de belangrijkste vorm van vastrentende waarden.

Prospectus

Een prospectus is een wettelijk vereist document, juridisch van aard, dat verplicht gepubliceerd moet worden bij een emissie (uitgifte) van financiële producten (aandelen, obligaties, beleggingsfondsen etc.). In het prospectus staan de voorwaarden van de emissie vermeld, evenals de financiële en niet-financiële informatie van de uitgevende instelling.

Risico-rendementsverhouding

De verhouding tussen risico en rendement van een belegging. In het algemeen geldt: hoe lager het risico, des te lager het verwachte rendement. En andersom: hoe hoger het risico, des te groter de kans op een hoog rendement op langere termijn.

Weging

De beheerder van een beleggingsfonds heeft over het algemeen een vaste verdeling van zijn beleggingen over verschillende beleggingscategorieën (zie assetallocatie). Wanneer het belang in een bepaalde categorie groter is dan in de strategische assetallocatie, wordt dat een overwogen belang of overweging genoemd. Als het belang kleiner is dan de strategische assetallocatie, noemen we dat een onderwogen belang of onderweging. Het is ook mogelijk ten opzichte van de benchmark een onderweging of overweging aan te houden in specifieke landen, bedrijven of sectoren.

Verslag van de raad van commissarissen

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Werkzaamheden in 2016

De directie van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (hierna: ABB) en de raad van commissarissen overleggen regelmatig. In 2016 vergaderden de raad en de directie vier maal en de auditcommissie tweemaal. Daarbij behandelt de raad van commissarissen de activiteiten en de resultaten van de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. In 2016 kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Jaarverslag 2015
- Samenstelling van de raad
- Auditcommissie
- Evaluatie dienstverlening AIF-beheerder
- Voorgenomen structuurwijziging ASN Beleggingsfondsen
- ASN Duurzame Mixfondsen
- Periodieke rapportages over de beleggingsfondsen
- Duurzaamheidsbeleid
- Verantwoord bestuur (*good governance*)
- Operationele ontwikkelingen 2016

Ook dit jaar kon de directie de raad informeren over diverse nominaties en prijzen voor de beleggingsfondsen en andere vormen van externe erkenning. Zo won het ASN Duurzaam Aandelenfonds de Groene Stier van belegger.nl voor het meest duurzame beleggingsfonds. Daarmee kwam het aantal stieren dat de fondsen hebben gewonnen, op elf. In het kader van de permanente educatie van de raad vonden er twee sessies plaats. In de eerste sessie werd de raad nader geïnformeerd over duurzaam beleggen vanuit de invalshoek biodiversiteit. De tweede sessie ging, in aanloop naar de herstructurering van de ASN Beleggingsfondsen zoals hierna verder toegelicht, over microfinanciering.

Jaarverslag 2015

In maart besprak de raad het jaarverslag en de jaarrekening over 2015 van ASN Beleggingsfondsen N.V. met de directie en de toenmalige accountant, KPMG. KPMG liet weten dat het een goedkeurende controleverklaring kon verstrekken bij de jaarrekening 2015 van ASN Beleggingsfondsen N.V. Wij ondertekenden de jaarrekening ter goedkeuring en stemden in met het dividendvoorstel.

Samenstelling van de raad

In 2016 kreeg de raad een nieuwe commissaris. Deze werd gekozen na een zorgvuldige selectieprocedure, met aandacht voor versterking van de beleggingskennis in de raad. De kandidaat werd bij de AFM aangemeld. Op 30 maart stemde de AFM in met de voorgenomen benoeming van Rik Plomp als commissaris van ASN Beleggingsfondsen N.V. De aandeelhouders namen het besluit tot de benoeming op de aandeelhoudersvergadering van 29 april 2016.

Nico Roozen trad volgens het rooster periodiek af, en gaf aan dat hij niet beschikbaar was voor herbenoeming. Hij verwachtte onvoldoende tijd te hebben voor de functie in de raad van commissarissen doordat al zijn aandacht nodig was voor zijn hoofdfunctie, directeur van Solidaridad. De andere leden van de raad van commissarissen betreurden dat, maar respecteerden het besluit van de heer Roozen.

Op de Buitengewone Vergadering van Aandeelhouders van 19 december 2016 werden twee nieuwe leden voorgedragen: Gera Voorrips en Peter Verbaas. Deze voordracht vond plaats in verband met de voorgenomen herstructurering van de ASN Beleggingsfondsen. Beide nieuwe leden beschikken over kennis van microfinanciering. Zij werden met algemene stemmen benoemd en zijn feitelijk met ingang van 1 januari 2017 toegetreden tot de raad.

Op 20 december 2016 gaf Cateautje Hijmans van den Bergh aan dat zij voortijdig aftrad als voorzitter van de raad van commissarissen, en wel met ingang van 31 december 2016. De reden was dat zij per 1 januari 2017 een bestuursfunctie heeft aanvaard bij de Autoriteit Consument en Markt. De vicevoorzitter neemt haar functie voorlopig waar.

Auditcommissie

Sinds 30 april 2015 bestaat de auditcommissie (AC) uit de heren Koedijk en Hennink. In 2016 kwam de AC tweemaal bijeen. Zij besprak in februari het concept jaarverslag 2015 van ASN Beleggingsfondsen N.V. en in april het interne Auditrapport van ABB.

Evaluatie dienstverlening AIF-beheerder

In 2016 werd de dienstverlening van de AIF-beheerder geëvalueerd. Naar aanleiding van de implementatie van de AIFM-richtlijn heeft de directie in 2014 een externe AIF-beheerder, ACTIAM, aangesteld. ACTIAM voert het portefeuille- en risicobeheer uit, terwijl ABB zich richt op het beleggingsbeleid en de monitoring van het AIF-beheer van de fondsen. De raad heeft de evaluatie van de AIF-beheerder uitvoerig met de directie besproken en is verheugd dat de dienstverlening op het gewenste niveau is.

Voorgenomen structuurwijziging ASN Beleggingsfondsen

Van begin af aan is de raad van commissarissen nauw betrokken bij de voorgenomen structuurwijziging van de ASN Beleggingsfondsen, waaronder de subfondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V., ASN-Novib Microkredietfonds en ASN Groenprojectenfonds. Het voornemen bestaat om al deze fondsen onder te brengen in een overkoepelende structuur, die van ASN Beleggingsfondsen N.V. De raad omarmt de motivatie, namelijk om alle beleggers in de ASN Beleggingsfondsen gelijke voorwaarden, inspraak, stemrechten te bieden en één raad. Het is eenvoudiger als er één structuur bestaat met dezelfde duidelijke regels voor alle beleggingsfondsen. Bovendien maakt dat het beheer van de fondsen efficiënter. Nu alle fondsen beursgenoteerd zijn, is er geen reden meer voor drie verschillende structuren.

Eind december hebben er buitengewone vergaderingen van aandeelhouders/participanten plaatsgevonden, waarbij deze zijn geïnformeerd en gehoord. De verwachting is dat de structuurwijziging in het tweede kwartaal van 2017 haar beslag zal krijgen.

ASN Duurzame Mixfondsen

ABB heeft in 2016 grote stappen gezet in de ontwikkeling van vijf nieuwe duurzame mixfondsen. Ook hierbij hebben de directie en de raad goed samengewerkt. Begin 2017 zijn de vijf nieuwe ASN Duurzame Mixfondsen gelanceerd. Deze fondsen beleggen in de bestaande pools van ASN Beleggingsfondsen N.V. en hebben ieder een eigen risicoprofiel, zodat klanten het fonds kunnen kiezen met het profiel waarbij zij zich comfortabel voelen. Profielbeleggen geeft klanten de mogelijkheid om op eenvoudige wijze duurzame impact te maken. De raad onderschrijft de intentie van ABB om duurzame vooruitgang te stimuleren.

Periodieke rapportages over de beleggingsfondsen

De raad heeft geconstateerd dat de periodieke rapportages van ABB en ACTIAM representatief zijn voor de lopende zaken. Zij geven een goed beeld van het functioneren van de fondsen. De raad zal deze check ook in het komend jaar nauwkeurig blijven uitvoeren.

Duurzaamheidsbeleid

In 2016 heeft de raad kennis genomen van de volgende aanpassingen in het duurzaamheidsbeleid: aanpassing handleiding ASN Bank Duurzaamheidscriteria, aanpassing Greenfieldscriterium en aanpassing Dierenwelzijnsbeleid.

Verantwoord bestuur (good governance)

De brancheorganisatie Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) heeft nadere richtlijnen opgesteld voor de organisatorische opzet en werkwijze van (beheerders van) beleggingsinstellingen. Deze richtlijnen staan in de Principles of Fund Governance (de Principles). De raad houdt onder andere toezicht op de naleving van deze Principles. De raad beoordeelt de naleving van de Principles onder meer op basis van de kwartaalrapportages van de compliance officer van ABB. De raad beoordeelt de naleving in 2016 positief.

Operationele ontwikkelingen 2016

De raad en de directie bespraken de operationele plannen en ontwikkelingen voor de fondsen in 2016 en blikten terug op de plannen van 2015. Mede door wisselvallige koersen, de Brexit en de verkiezingen in de VS is de instroom van nieuw geld dit jaar achtergebleven bij de prognose.

De raad en de directie stonden er uitgebreid bij stil dat aandeelhouders voldoende informatie aangereikt kregen, via de verplichte documentatie en de website, over de risico's die ook altijd gepaard gaan met beleggingen. De raad heeft de groeistrategie voor nieuwe fondsen en nieuwe distributiekanaalen besproken.

Vaststellen jaarrekening

Wij stellen de algemene vergadering van aandeelhouders voor om de jaarrekening 2016 die aan u is gepresenteerd, vast te stellen. Tevens verzoeken wij de algemene vergadering van aandeelhouders om de directie decharge te verlenen voor

het in 2016 gevoerde bestuur en, separaat daarvan, de raad te dechargeren voor het in 2016 uitgeoefende toezicht. Wij danken de directie voor de constructieve en plezierige samenwerking en de open wijze waarop zij de raad steeds tegemoet treedt, en de medewerkers van ABB voor de wijze waarop zij hun werkzaamheden voor de vennootschap hebben verricht.

Den Haag, 9 maart 2017

De raad van commissarissen

Kees Koedijk (waarnemend voorzitter)

Lodi Hennink

Mijntje Lückerath-Rovers

Rik Plomp

Peter Verbaas

Gera Voorrips

1 Verslag over het beleid

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Hierbij biedt de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. u de jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar 2016 aan, alsmede het verslag van de raad van commissarissen, het verslag van de directie en de verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder. Bij de jaarrekening heeft Ernst & Young Accountants LLP een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

11 Opzet en opdracht van het fonds

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een open-end beleggingsinstelling, die is opgezet volgens een paraplustructuur. Dit houdt in dat het aandelenkapitaal van ASN Beleggingsfondsen N.V. is onderverdeeld in verschillende series aandelen (de fondsen). Elk fonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid en een kenmerkend rendements- en risicoprofiel dat daarmee samenhangt.

De fondsen als zodanig hebben geen rechtspersoonlijkheid; het vermogen is van een en dezelfde rechtspersoon: ASN Beleggingsfondsen N.V. De fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. beleggen het vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. in besloten fondsen voor gemene rekening, zogenaamde beleggingspools (de pools). In de pools vindt de feitelijke uitvoering van het beleggingsbeleid plaats. ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB), de statutaire directie van ASN Beleggingsfondsen N.V., stelt het beleggingsbeleid van ASN Beleggingsfondsen N.V. en de pools vast. ACTIAM N.V. (ACTIAM) treedt op als AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen N.V. en als AIF-beheerder van de pools. ACTIAM is aangesteld door ABB en is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid. Meer informatie over de portefeuilles van de fondsen vindt u in hoofdstuk 5.

Corporate governance

ASN Beleggingsfondsen N.V. is nauw verbonden met ASN Bank N.V. (ASN Bank). ASN Bank is 100% aandeelhouder van ABB en is houder van een prioriteitsaandeel in ASN Beleggingsfondsen N.V. Dat prioriteitsaandeel geeft bijzondere bevoegdheden bij bijvoorbeeld de benoeming van bestuurders, statutenwijziging en ontbinding van de vennootschap. ABB vormt de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. De werkzaamheden van ABB waarover hierna wordt geschreven, zijn derhalve werkzaamheden van ABB in zijn hoedanigheid van directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. Werkzaamheden van ABB worden uitgevoerd door werknemers van ASN Bank en SNS Bank N.V.

Op 31 december 2016 is bovenbeschreven structuur gewijzigd. SNS Bank N.V. is juridisch gefuseerd met ASN Bank N.V., waardoor laatstgenoemde van rechtswege is

opgehouden te bestaan. Op 1 januari 2017 heeft SNS Bank N.V. haar naam gewijzigd in de Volksbank N.V. Voorafgaand aan de fusie heeft ASN Bank N.V. haar dochter ABB en het prioriteitsaandeel in ASN Beleggingsfondsen N.V. overdragen aan de nieuw opgerichte vennootschap ASN Duurzame Deelnemingen N.V. (ADD), thans een 100%-dochter van de Volksbank N.V. (de Volksbank). ASN Bank is een handelsnaam van de Volksbank en handelt onder de bankvergunning van de Volksbank. Mede als gevolg van de juridische fusie tussen ASN Bank N.V. en de Volksbank trad ASN Bank N.V., vertegenwoordigd door Ewoud Goudswaard, terug uit de directie van ABB. De directie van ABB bestaat sinds 1 januari 2017 uit Bas-Jan Blom en Diane Griffioen.

Met de implementatie van wetswijzigingen naar aanleiding van de AIFM-richtlijn heeft ABB in 2014 ACTIAM aangesteld als AIF-beheerder. ACTIAM staat als AIF-beheerder onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). ABB, als directie van ASN Beleggingsfondsen N.V., monitort ACTIAM.

De governancestructuur van een beleggingsinstelling dient een integere uitoefening van het fondsbedrijf en een zorgvuldige dienstverlening (als bedoeld in artikel 4:11, 4:14 en 4:25 van de Wft) te waarborgen. Dit houdt onder meer in dat beheerders belangenverstrengeling moeten tegengaan en moeten handelen in belang van de aandeelhouders. Om hier invulling aan te geven heeft de brancheorganisatie Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) nadere richtlijnen gegeven voor de organisatorische opzet en werkwijze van (beheerders van) beleggingsinstellingen: de 'Principles of Fund Governance' (principles). ABB heeft in 2009 de DUFAS Principes van Fondsbestuur geïmplementeerd en neergelegd in de Gedragscode Fund Governance. Het doel van deze code is om waarborgen te scheppen voor een integere bedrijfsvoering en een zorgvuldige dienstverlening zoals bedoeld in de Wet op het financieel toezicht (Wft). De directie van ABB heeft de Gedragscode Fund Governance aangepast naar aanleiding van de aanstelling van ACTIAM als AIF-beheerder per 22 juli 2014. Deze aangepaste Gedragscode Fund Governance fungeert mede als toetsingskader voor de monitoring van ACTIAM door ABB. In aanvulling op de Principes heeft DUFAS de Code Vermogensbeheerders opgesteld. Als leden van DUFAS onderschrijven ABB en ACTIAM de Code Vermogensbeheerders. In hun jaarverslagen rapporteren ABB en ACTIAM over hun naleving van de Code Vermogensbeheerders volgens het 'comply and explain-principe' (toepassen en uitleggen).

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een beursgenoteerde onderneming, die als beleggingstelling niet verplicht is de in de wet verankerde Corporate Governance Code volledig toe te passen. De directie en commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V. achten echter de uitgangspunten voor goede verantwoording en

transparantie die aan de Corporate Governance Code ten grondslag liggen, van grote betekenis. Daarom streven zij ernaar de principes en *best practice*-bepalingen die in de Corporate Governance Code zijn vastgelegd, zoveel mogelijk vrijwillig toe te passen.

De principes en best practices uit de Corporate Governance Code voor institutionele beleggers zijn wel bindend voor ASN Beleggingsfondsen N.V. Het handelt hier vooral om transparantie over het stembeleid en de uitvoering van dit beleid (zie hoofdstuk 2.4).

Interne organisatie ABB

Bij het uitvoeren van zijn taak doet ABB een beroep op de organisatie en de expertise van de Volksbank (stafafdelingen en ASN Bank). Het hanteert daarvoor werkafspraken waarin procesbeschrijvingen zijn vastgelegd, evenals een beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). Per kwartaal verzorgt de afdeling Compliance rapportages aan ABB en de raad van commissarissen over de wettelijke kaders.

Voorgenomen structuurwijziging

Nu alle zeven ASN Beleggingsfondsen beursgenoteerd zijn, kan de juridische structuur worden vereenvoudigd. Er zijn drie structuren met elk een eigen prospectus, jaarverslag, jaarvergadering en raad van commissarissen: ASN Beleggingsfondsen N.V., het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds. Het voornemen bestaat om deze fondsen in het tweede kwartaal van 2017 onder te brengen in één overkoepelende structuur, die van ASN Beleggingsfondsen N.V.

In de nieuwe structuur zullen ook de participanten van het huidige ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds kunnen meebeslissen over de goedkeuring van het jaarverslag, het dividend en de benoeming van de accountant. Voor de fondsen kan deze samenvoeging meer efficiëntie opleveren. De tijd die wordt bespaard, kan worden ingezet om meer duurzame doelen te realiseren. De participanten van het ASN Groenprojectenfonds en van het ASN-Novib Microkredietfonds zijn hierover op 19 december 2016 gehoord.

(Buitengewone) algemene vergaderingen van aandeelhouders

Op 29 april 2016 vond in de Beurs van Berlage te Amsterdam de algemene vergadering van aandeelhouders in ASN Beleggingsfondsen N.V. plaats. In het halfjaarbericht is hiervan verslag gedaan.

Op 19 december 2016 vond in Den Haag een buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders plaats. Deze vergadering was belegd in verband met de voorgenomen structuurwijziging. Tijdens deze vergadering zijn Gera Voorrips en Peter Verbaas als nieuwe commissarissen benoemd. Zij beschikken beiden over uitgebreide kennis van microfinanciering.

Nieuwe accountant

De invoering van de wettelijke verplichting tot periodieke roulatie van accountants is uitgesteld. Toch zijn de directie en de raad van commissarissen van mening dat een frisse blik op de cijfers en processen goed is. Het reeds ingezette tendertraject is eind 2015 derhalve voortgezet. Ernst & Young Accountants LLP (EY) is op de algemene vergadering van aandeelhouders voorgesteld als nieuwe accountant. De voordracht voor EY vond plaats op basis van prijs en kwaliteit, en omdat ACTIAM, de AIF-beheerder, ook met EY gaat werken. De aandeelhouders stemden daarmee in. Vanaf boekjaar 2016 is EY derhalve de nieuwe accountant van ASN Beleggingsfondsen N.V.

1.2 Beleidsontwikkelingen in de verslagperiode

Wij besloten het beleid met ingang van 1 januari 2016 aan te passen op de volgende onderdelen:

- De fondskosten van het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds zijn verlaagd.
- Voor alle fondsen is de berekeningsmethodiek van de fondskosten aangepast: de fondskosten worden op dagbasis berekend en gereserveerd, in plaats van op maandbasis.
- De directie van ABB stelt het Beleggingsuniversum vast op basis van duurzaamheidscriteria. Wij hanteren deze criteria omdat zij de kern vormen van waar ASN Bank en ABB voor staan. Daarmee definiëren zij de identiteit van ABB en zijn producten. De duurzaamheidscriteria worden per 1 januari 2016 in het prospectus gedefinieerd als Duurzaamheidscriteria. Zij bestaan uit: 1) uitsluitingscriteria; deze hebben betrekking op de activiteiten van ondernemingen) en 2) duurzaamheidscriteria; deze betreffen het beleid van ondernemingen. Bij de toepassing van de Duurzaamheidscriteria maken wij onderscheid tussen grote en kleine bedrijven. Bedrijven met een marktkapitalisatie van maximaal € 4 miljard worden aangemerkt als kleine bedrijven. Deze bedrijven moeten minimaal voldoen aan de uitsluitingscriteria en, als het duurzaamheidsrisico hoog en van toepassing is, aan de duurzaamheidscriteria. Bedrijven met een marktkapitalisatie van € 4 miljard of meer moeten voldoen aan zowel de uitsluitings- als de duurzaamheidscriteria. Met het instellen van de grens van € 4 miljard is het onderscheid tussen kleine en grote ondernemingen vastgelegd in de Duurzaamheidscriteria die hierop van toepassing zijn.
- Ondernemingen in het Beleggingsuniversum worden vanaf 1 januari 2016 minimaal één keer per 48 maanden of zoveel eerder als noodzakelijk, opnieuw geanalyseerd. Voor 1 januari 2016 werden ondernemingen minstens eenmaal per 36 maanden opnieuw geanalyseerd.

- Nadat een onderneming is afgekeurd en verwijderd uit het Beleggingsuniversum, worden de aandelen ervan verkocht. Normaliter worden de aandelen van een afgekeurde onderneming zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen zes maanden, verwijderd uit de fondsportefeuille(s). De aanpassing geeft de AIF-beheerder de mogelijkheid om, wanneer wij dit besluiten, de uiterlijke termijn te overschrijden in het belang van de beleggers. Deze aanpassing geldt voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Mixfonds, ASN Milieu & Waterfonds en ASN Duurzaam Small & Midcapfonds.

Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. d.d. 10 januari 2017 is aangepast op deze beleidswijzigingen.

Wij hebben aangekondigd de *duration* (de gewogen gemiddelde looptijd) van het ASN Duurzaam Obligatiefonds strategisch te verlagen. De externe benchmark is aangepast. Hierdoor wordt het fonds minder kwetsbaar voor rentestijgingen. Deze beleidswijziging wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2017.

Tevens is voor het ASN Duurzaam Obligatiefonds besloten om landen een keer per twee jaar te onderzoeken op duurzaamheid, in plaats van een keer per jaar.

ASN Duurzame Mixfondsen

In 2016 ontwikkelden wij nieuwe fondsen binnen ASN Beleggingsfondsen N.V. Begin 2017 lanceerden we vijf nieuwe duurzame mixfondsen. Deze fondsen beleggen in de bestaande pools van ASN Beleggingsfondsen N.V. en hebben ieder een eigen risicoprofiel, zodat klanten het fonds kunnen kiezen met het profiel waarbij zij zich comfortabel voelen. Profielbeleggen geeft klanten de mogelijkheid om op eenvoudige wijze duurzame impact te maken.

Herverdeling maatschappelijk kapitaal

Per 28 juni 2016 hebben wij besloten tot uitgifte van gewone aandelen en herverdeling van het maatschappelijk kapitaal van ASN Beleggingsfondsen N.V. De uitgifte en herverdeling vond plaats in verband met de ASN Duurzame Mixfondsen die in januari 2017 zijn gelanceerd. Fonds 6 tot en met 10 bestaan nu ieder uit 3.000.000 gewone aandelen van nominaal € 5.

1.3 Fondsdokumentatie

De wijzigingen die hebben plaatsgevonden in de verslagperiode zijn verwerkt in de Essentiële Beleggersinformatie (EBI) en het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. Deze documenten vindt u op asnbank.nl/beheerder.

1.4 Dividend

Wij stellen voor om per aandeel de volgende dividenden aan de aandeelhouders uit te keren.

ASN Duurzaam Aandelenfonds	€ 2,15
ASN Duurzaam Obligatiefonds	€ 0,60
ASN Duurzaam Mixfonds	€ 1,70
ASN Milieu & Waterfonds	€ 0,25
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	€ 0,70

Vanwege de status van fiscale beleggingsinstelling dient het fonds de voor uitkering beschikbare winst (gedefinieerd in het Besluit Beleggingsinstellingen 1970 zoals laatstelijk gewijzigd per 11 januari 2016) binnen acht maanden na afloop van elk boekjaar uit te keren.

1.5 Wijziging wet- en regelgeving

In 2016 waren er geen algemene ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving die voor de directie bijzonder of relevant waren. ACTIAM is er verantwoordelijk voor dat zij voldoet aan haar wettelijke verplichtingen als AIF-beheerder. Hierover bevat het verslag van ACTIAM informatie.

Recentelijk zijn de inzichten in de huidige verhouding tussen ABB en ACTIAM gewijzigd. Aanleiding daartoe waren een publicatie van de European Securities and Markets Authority (ESMA, een Europese toezichthouder) van 16 november 2016, en bevindingen van de AFM. Volgens deze nieuwe inzichten moeten de huidige verantwoordelijkheden van ABB, zoals het duurzame beleggingsbeleid en de distributie, ondergebracht worden bij een vergunninghoudende AIF-beheerder. Wij vinden het onwenselijk deze verantwoordelijkheden onder te brengen bij een externe partij. Daarom zijn wij in overleg met de AFM inmiddels gestart met de aanvraag van een eigen AIFM-vergunning voor ABB. De verwachting is dat ABB medio 2017 weer over een eigen vergunning zal beschikken en spoedig daarna AIF-beheerder van de ASN Beleggingsfondsen wordt.

1.6 Ontwikkelingen AIF-beheerder

In 2016 en begin 2017 hebben er wijzigingen plaatsgevonden in de directie van ACTIAM. Teruggetreden zijn:

- Erik Jan van Bergen (Chief Investment Officer) - 1 juli 2016
- George Coppens (Chief Executive Officer a.i.) - 14 november 2016
- Rob Verheul (Chief Operating Officer) - 20 februari 2017

Toegetreden zijn:

- John Shen (Chief Risk Officer) - 7 september 2016
- Hans van Houwelingen (Chief Executive Officer) - 24 november 2016
- Dudley Keiller (Chief Transformation Officer) - 24 januari 2017

Vanaf 21 februari 2017 bestaat de directie van ACTIAM derhalve uit drie personen, Hans van Houwelingen (CEO),

John Shen (CRO) en Dudley Keiller (CTO). Er bestaat het voornemen om de directie verder te versterken met één directielid, die de functie van CIO zal vervullen, waardoor de directie wederom uit vier personen zal bestaan. De AFM heeft de samenstelling van de directie van ACTIAM goedgekeurd.

Wij volgen nadrukkelijk de ontwikkelingen bij ACTIAM om te monitoren of de duurzaamheid en kwaliteit van de bedrijfsvoering die zij voorstaat, ook bij uitvoerende partijen, door deze ontwikkelingen niet in het geding komen. Vooralsnog is daarvan geen sprake. Wij hebben zowel de gekozen structuur als de benoemingen van ACTIAM in haar verantwoordelijkheid als AIF-beheerder geëvalueerd, met het oog op de looptijd van de lopende aanstellingsovereenkomst tot 22 juli 2017. De dienstverlening is op het gewenste niveau.

17 Fondskosten

ABB brengt per fonds een vast percentage in rekening om de dagelijkse werkzaamheden te vergoeden. Dit percentage verschilt per fonds en wordt fondskosten genoemd. Deze vergoeding is in 2016 op dagbasis berekend. Deze vergoeding wordt iedere maand achteraf in rekening gebracht en komt ten laste van het fondsvermogen.

ABB betaalt uit deze inkomsten alle kosten die samenhangen met het beheer van het fonds. De verschillende kosten die hieronder vallen, zijn gedefinieerd in het prospectus. De vermogensbeheerders ontvangen geen prestatiebeloning (*performance fee*). De reden daarvoor is dat het uitgangspunt bij onze beleggingen is een duurzame wereld te bevorderen, niet het hoogst mogelijke rendement te behalen. Daarom worden er geen financiële prikkels gegeven voor het behalen van een zo hoog mogelijk rendement.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de kosten weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen, met uitzondering van interestkosten en transactiekosten die – achteraf en conform de wettelijke verplichting – gemaakt zijn voor het fonds. Bij berekening van de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) van het fonds wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende het jaar worden afgegeven, worden

opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's. Voor 2016 was de LKF van de fondsen als volgt:

	2016	2015
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,86%
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,55%	0,56%
ASN Duurzaam Mixfonds	0,70%	0,71%
ASN Milieu & Waterfonds	1,20%	1,36%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,57%

1.8 Beloningsbeleid

De AIFM-richtlijn voorziet erin dat de beloning van de beheerder van het fonds wordt toegelicht in het jaarverslag. Vorig jaar werd deze beloning besproken in de toelichting op de jaarrekening. In het geval van het fonds wordt de beloning betaald uit de (in paragraaf 1.7 vermelde) fondskosten. Daardoor zijn deze beloningskosten niet zichtbaar als personeelskosten in de winst-en-verliesrekening. Het is daarom gepast om de beloning toe te lichten in het verslag van de directie.

Beloning ABB

ABB vormt de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. Werknemers van de Volksbank voeren de werkzaamheden van ABB uit. ABB heeft zelf geen medewerkers in dienst. De medewerkers van ASN Bank die werkzaamheden voor ABB verrichten, werken bij de directie van ASN Bank en bij de afdelingen Beleggen, Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek, Marketing & Communicatie en Controlling & Compliance. Deze medewerkers werken voor een deel van hun tijd voor ABB. In de verslagperiode betaalde de Volksbank in totaal € 4,2 miljoen aan beloning aan de medewerkers die in 2016 werkzaam zijn geweest op deze afdelingen. Gemiddeld waren er op deze afdelingen 49 medewerkers in dienst. Van deze beloning was € 4,2 miljoen vaste beloning en € 0,1 miljoen variabele beloning. De vaste beloning bestaat uit twaalf maandsalarissen, vakantiegeld, een dertiende maand, een bijdrage in de premie voor de ziektekostenverzekering en de werkgeversbijdrage aan pensioenen. De beheerder ontvangt geen prestatiebeloning (*performance fee*). De reden is dat het uitgangspunt van onze beleggingen is een duurzame wereld te bevorderen; daarbij zijn financiële prikkels om het hoogst mogelijke rendement te behalen niet op hun plaats.

	Aantal personen in 2016 ¹	Vaste beloning 2016 in duizenden euro's ²	Variabele beloning 2016 in duizenden euro's
Directie ABB	4	753,4	3,1
Medewerkers	49	3.398,8	82,7
Totaal	53	4.152,2	85,8

1 Door in- en uitstroom van medewerkers is het aantal begunstigen hoger dan het gemiddelde aantal medewerkers.

2 Inclusief sociale premies, pensioenpremie en overige beloningen, zoals beëindigingsvergoedingen, voordeel privégebruik leaseauto en premies AOV & ORV.

Beloningsbeleid ACTIAM

In deze paragraaf is een beknopte beschrijving van het beloningsbeleid van ACTIAM opgenomen. Daarnaast wordt toegelicht hoe dit beleid in de praktijk wordt geïmplementeerd.

ACTIAM voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid, in lijn met de door ACTIAM gehanteerde strategie, risicobereidheid doelstellingen en waarden. Daarbij wordt tevens rekening gehouden met wet- en regelgeving die van toepassing is, en met maatschappelijke ontwikkelingen. Uitgangspunt bij het geformuleerde beloningsbeleid is dat het niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's dan verantwoord is in het kader van het optimaal behartigen van belangen van klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen.

De kaders voor het beloningsbeleid zijn vastgelegd door VIVAT. Dit beleid is van toepassing op alle bedrijfsonderdelen en medewerkers van VIVAT. Het beloningsbeleid is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke vereisten.

Het beloningsbeleid wordt periodiek geëvalueerd, waarbij een risicoanalyse op het bestaande beloningsbeleid wordt uitgevoerd. Met de bevindingen van de evaluatie wordt rekening gehouden wanneer het beloningsbeleid opnieuw wordt vastgesteld. De vaststelling en uitvoering van het beloningsbeleid en de controle op dit beleid vindt plaats op het niveau van VIVAT door middel van een daartoe opgesteld governance raamwerk, op basis van een duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden. Op het niveau van VIVAT is de Raad van Commissarissen van VIVAT verantwoordelijk voor het implementeren van het beloningsbeleid dat door de algemene vergadering van aandeelhouders van VIVAT is aangenomen. De Raad van Commissarissen van VIVAT is daarnaast verantwoordelijk voor het goedkeuren van het beloningsbeleid voor senior management van VIVAT en, in beginsel, het beloningsbeleid voor overige medewerkers.

Het Remuneration and Nomination Committee (ReNomCo) van de Raad van Commissarissen van VIVAT maakt de voorstellen met betrekking tot beloningsbeleid voor de Raad van Commissarissen. De ReNomCo laat zich indien nodig adviseren door onafhankelijke adviseurs. Daarnaast zijn verschillende (controleerende) afdelingen van VIVAT betrokken in het proces. Het op niveau van VIVAT vastgestelde beloningsbeleid vormt het uitgangspunt voor het beloningsbeleid van ACTIAM, daarbij tevens rekening wordt gehouden met de op ACTIAM van toepassing zijnde wet- en regelgeving in haar hoedanigheid als beheerder van beleggingsinstellingen onder de AIFM richtlijn.

Apart hiervan participeert ACTIAM periodiek in het marktonderzoek van Hay Group. In dit onderzoek wordt het beloningsbeleid van vergelijkbare fonds- en

vermogensbeheerorganisaties in kaart gebracht. ACTIAM gebruikt de uitkomsten van het onderzoek om een beeld te verkrijgen van de marktconformiteit van het gehanteerde beloningsbeleid en om het beloningsbeleid te toetsen op best practices uit de markt.

Beloningselementen

De beloning van de medewerkers van ACTIAM bestaat uit de volgende elementen: het vaste jaarinkomen, variabele beloning, een pensioenregeling en andere secundaire arbeidsvoorwaarden. Iedere medewerker kan een variabele beloning ontvangen. ACTIAM kent drie verschillende regelingen voor variabele beloning. Medewerkers vallend onder de Collectieve Arbeidsovereenkomst en medewerkers met een afwijkende regeling voor variabele beloning onderverdeeld naar Identified Staff en niet-Identified Staff.

Variabele beloning

Voor de variabele beloning geldt dat voorafgaand aan de prestatieperiode heldere en meetbare kritische prestatie-indicatoren (KPI's) worden opgesteld. Het behalen van deze KPI's is een voorwaarde voor toekenning van variabele beloning. De KPI's hebben betrekking op financiële en niet-financiële doelstellingen. De belangrijkste KPI's hebben betrekking op klanttevredenheid, de kwaliteit van operationele processen, risicomangement, beleggingsperformance, ESG doelstellingen en commerciële en financiële resultaten van ACTIAM. Voor medewerkers met controlefuncties geldt dat de beloning onafhankelijk is van het rendement van klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen. Bij de vaststelling van de KPI's voor de variabele beloning worden, indien relevant en mogelijk, de volgende stakeholders van ACTIAM in aanmerking genomen:

- klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen;
- medewerkers;
- VIVAT en haar aandeelhouder(s);
- de maatschappij.

De variabele beloning wordt uitgekeerd op basis van vaststelling van de gerealiseerde KPI's. Daarbij worden de resultaten en de onderbouwing centraal vastgelegd. Als de variabele beloning is uitgekeerd op basis van onjuiste informatie over het bereiken van de doelen die aan de variabele beloning ten grondslag liggen, of over de omstandigheden waarvan de variabele beloning afhankelijk was gesteld, dan kan de variabele beloning geheel of deels worden teruggevorderd, ook nadat deze is toegekend en uitgekeerd. Het terugvorderen van variabele beloning wordt ook wel Claw Back genoemd.

Identified Staff

Voor wat betreft de variabele beloning is een afwijkende regeling van toepassing voor Identified Staff. Hieronder vallen medewerkers die het risicoprofiel van ACTIAM of de fondsen die ACTIAM beheert materieel beïnvloeden. In

het beloningsbeleid van ACTIAM is vastgelegd welke medewerkers tot Identified Staff behoren. Dit zijn onder andere de directieleden, senior treasurers, senior portefeuille managers, senior risk managers en de afdelingshoofden. ACTIAM stelt periodiek vast welke medewerkers tot Identified Staff behoren. De lijst met Identified Staff wordt up-to-date gehouden door de afdeling Human Resources van VIVAT. De variabele beloning voor Identified Staff wordt deels in contanten en deels in (equivalenten van) aandelen betaald. Deze variabele beloning wordt conform wet- en regelgeving deels direct betaald en deels uitgesteld betaald na afloop van een daartoe vastgestelde uitstelperiode om een gelijkgeschakeld belang tussen medewerkers en klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen te bewerkstelligen. Het uitgestelde deel van de variabele beloning wordt pas uitgekeerd nadat is beoordeeld in

hoeverre eventuele handelingen van Identified Staff die zich in de uitstelperiode hebben voorgedaan, een nieuw beeld werpen op de handelingen in de beoordelingsperiode. Aan de hand hiervan wordt bepaald of de variabele beloning onvoorwaardelijk wordt toegekend of neerwaarts aangepast moet worden.

Beloning in de verslagperiode

In 2016 kende ACTIAM in totaal € 16,33 miljoen toe aan beloning aan haar medewerkers. Hiervan was € 15,22 miljoen vaste beloning en € 1,11 miljoen variabele beloning. De in 2016 toegekende variabele beloning heeft betrekking op verslagjaar 2015. In de verslagperiode had ACTIAM gemiddeld 136 medewerkers in dienst. In de tabel is de toegekende beloning in het verslagjaar opgenomen.

	Aantal personen in 2016 ¹	Vaste beloning 2016 in euro's ²	Variabele beloning 2016 in euro's
Directie ³	6	€ 1.454.594	€ 0
Identified Staff	27	€ 4.019.989	€ 433.072
Medewerkers in controle functies ³	5	€ 619.567	€ 33.505
Overige medewerkers	124	€ 9.122.425	€ 643.677
Totaal	162	€ 15.216.575	€ 1.110.254

1 Door in- en uitstroom van medewerkers is het aantal begunstigden hoger dan het gemiddelde aantal medewerkers.

2 Inclusief sociale premies, pensioenpremies en overige beloningen, zoals beëindigingsvergoedingen, voordeel privégebruik lease auto en premie AOV & ORV. Tevens inclusief ontslagvergoeding toegekend in 2015 maar uitbetaald in 2016.

3 Tevens Identified Staff.

In verband met artikel 1:120 lid 2 onder a Wft melden wij het volgende: geen enkele persoon heeft een beloning ontvangen van meer dan € 1 miljoen.

Geen Carried Interest

ACTIAM deelt niet in het beleggingsresultaat als vergoeding voor het beheer van de beleggingsinstellingen waarover verslag wordt gedaan. Dit betekent dat er geen zogenaamde Carried Interest van toepassing is.

Beloningsbeleid uitbestedingsrelaties

Voor haar werkzaamheden maakt ACTIAM gebruik van diensten van derden. Bij het uitbesteden van werkzaamheden is het beloningsbeleid van de uitbestedingsrelatie een onderdeel van het selectie en monitoringsproces van betreffende uitbestedingsrelaties. ACTIAM beoordeelt of het beloningsbeleid van de uitbestedingsrelatie verenigbaar is met het beloningsbeleid van ACTIAM, waarbij het uitgangspunt geldt dat het beloningsbeleid van de uitbestedingsrelaties niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's dan verantwoord is in het kader van het optimaal behartigen van belangen van klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen.

1.9 Marketing

Instroom en vooruitzichten

De fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn in 2016 gegroeid met € 79 miljoen tot € 1.863 miljoen. Deze groei

is opgebouwd uit koerswinst van € 42 miljoen en netto-instroom van € 77 miljoen. Het dividend en de fondskosten deden het fondsvermogen met € 24 miljoen respectievelijk € 16 miljoen afnemen. Mede door wisselvallige koersen, de Brexit en de verkiezingen in de VS is de instroom van nieuw geld dit jaar achtergebleven bij de prognose.

De ASN Beleggingsfondsen zijn breed verkrijgbaar. Zij worden aangeboden via zowel ASN Bank als via andere banken, verzekeraars en financiële dienstverleners. De instroom via derde partijen komt voor een groot gedeelte ten gunste van het ASN Milieu & Waterfonds. De instroom vanuit ASN Bank gaat vooral naar het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Duurzaam Mixfonds.

Beleggingscampagne en andere sponsoring

ASN Bank, als belangrijke distributeur van de ASN Beleggingsfondsen, voerde in 2016 een campagne voor deze fondsen. Daarbij werkte zij nauw samen met Oxfam Novib. De samenwerking tussen ASN Bank en Oxfam Novib bestond in 2016 25 jaar. Daarom schonk de bank € 5 aan Oxfam Novib bij iedere storting van € 2.000 of meer in de ASN Beleggingsfondsen. Daarmee hielp Oxfam Novib vierhonderd vrouwen in de Mozambikaanse provincie Nampula bij de start van hun bedrijfje. Ruim zesduizend beleggers deden mee aan de actie.

Erkenning en prijzen

Thomson Reuters Lipper Fund Award

Het ASN Duurzaam Mixfonds won begin april een Thomson Reuters Lipper Fund Award. Lipper onderzocht 48 wereldwijd beleggende mixfondsen over een periode van drie jaar. Het ASN Duurzaam Mixfonds kwam als beste fonds uit de vergelijking.

vwd cash Fund Awards

Net als in 2015 heeft het ASN Duurzaam Mixfonds een vwd Cash Fund Award gewonnen. Op 8 maart 2016 riepen vwd group en het beleggersplatform cash het fonds uit tot beste fonds in de categorie Mixed Global Currency Balanced. Dat is de categorie van fondsen die evenwichtig beleggen in zowel aandelen als obligaties.

Groene Stier voor meest duurzame beleggingsproduct

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds won de Groene Stier voor het meest duurzame beleggingsproduct van 2016. De jury prees de wijze waarop het fonds een strenge selectie toepast op de bedrijven die het toelaat, en actief werk maakt van het stemrecht en engagement.

Morningstar-rating duurzaamheid

Morningstar publiceerde zijn nieuwe rating, waarbij het beleggingsfondsen vergelijkt aan de hand van een groot aantal duurzaamheidscriteria. Daarbij hebben twee ASN Beleggingsfondsen het maximale aantal van vijf duurzame wereldbollen gekregen: het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. Het ASN Milieu & Waterfonds heeft drie wereldbollen.

Rapport Duurzaam sparen en beleggen

De ASN Bank sponsorde het rapport Duurzaam sparen en beleggen 2016 van de VBDO. Dit rapport bevat de ontwikkeling van de markt voor duurzaam sparen en beleggen in 2015 en werd in 2016 gepresenteerd.

Den Haag, 9 maart 2017

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom
Diane Griffioen

2 Duurzaam beleggingsbeleid

2.1 Ontwikkelingen duurzaamheidsbeleid

ASN Beleggingsfondsen N.V. belegt zowel financieel als maatschappelijk verantwoord, namelijk uitsluitend in bedrijven en overheden die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. Het duurzaamheidsbeleid van ABB is vastgelegd in beleidsdocumenten. Deze bevatten de duurzaamheidscriteria voor de selectie van alle financieringen en beleggingen. Het beleid voor elke pijler van het duurzaamheidsbeleid – mensenrechten, klimaat en biodiversiteit – is uitgewerkt in een apart beleidsdocument. U vindt het duurzaamheidsbeleid via asnbank.nl (u klikt onder de tab *Duurzaamheid* op *Duurzaamheidsbeleid* en vervolgens op *Beleidsdocumenten*).

Handleiding ASN Duurzaamheidscriteria

In het verslagjaar is de praktische handleiding van het onderzoeksproces, *Handleiding ASN Duurzaamheidscriteria*, herzien en uitgebreid. Zo is bijvoorbeeld het beleid voor tabak aangescherpt door de omzetsgrens uit verkoop of distributie naar beneden bij te stellen van vijftig naar tien procent. Ook de onderstaande beleidswijzigingen zijn opgenomen in de Handleiding ASN Duurzaamheidscriteria.

Dierenwelzijnsbeleid

In het verslagjaar is het dierenwelzijnsbeleid aangepast op twee punten. In het eerste helft van het jaar is het criterium voor het testen van cosmetica op dieren aangepast. Dit was voorheen een uitsluitingscriterium. Dierproeven met cosmetica staan we nog niet toe, tenzij het bedrijf hiertoe wettelijk verplicht is, zoals in China¹. Het bedrijf moet dan wel een duidelijke visie hebben om dierproeven met cosmetica te verminderen. Ook moet het investeren in alternatieve testmethoden. Zo is Henkel opnieuw goedgekeurd voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds. Henkel test zijn producten op dieren, maar geeft aan dat het dierproefvrij wil opereren. Daarnaast heeft het voldoende beleid en een duidelijke visie op dierproeven, en het ontwikkelt zelf alternatieve testmethoden (zie ook bijlage 1 Voorbeelden van duurzame selectie).

In het tweede helft van het jaar is het criterium over de handel in en het gebruik van bont, leer en veren aangepast. Nog steeds sluiten we bedrijven uit die bont, huiden en pelzen van exotische en beschermde dieren produceren, gebruiken of hierin handelen. Zo is GAP in het verslagjaar afgekeurd voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds omdat een van zijn merken geen beleid heeft voor het gebruik van huiden en pelzen van exotische dieren (zie bijlage 1). Gebruik van leer als bijproduct is geen criterium meer. De reden hiervoor is dat bedrijven vaak huiden gebruiken van dieren waarvan ook het vlees wordt gebruikt. In dat geval is de huid een bijproduct.

Echter, vaak is de huid meer waard dan het vlees; dan is de huid geen bijproduct meer. Veel van deze dieren komen uit landen waar dierenwelzijn (nog) niet goed geregeld is. Daarom hebben we het criterium dat huid een bijproduct moet zijn, vervangen door het criterium dat bedrijven geen gebruik mogen maken van producten van dieren die onder erbarmelijke omstandigheden zijn gehouden. Dit kan gaan om producten zoals leer, (angora)wol, dons en veren.

Game changers

In 2016 pasten we ons selectiebeleid aan als het gaat om *game changers*: bedrijven die een nadrukkelijke, belangrijke rol spelen bij verduurzaming van de samenleving. Wij kunnen zulke bedrijven nu goedkeuren op twee voorwaarden: ze hebben op belangrijke punten goed beleid én ze laten zien dat ze het in de praktijk goed doen. Tesla Motors is bijvoorbeeld door dit nieuwe beleid goedgekeurd en opgenomen in het beleggingsuniversum van het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Milieu & Waterfonds (zie bijlage 1).

Onderzoek staatsobligaties

De selectie van staatsobligaties is veranderd. Tot nu toe werden landen eerst getoetst op de uitsluitingscriteria. Vervolgens werden de landen die eurobonds uitgaven, geselecteerd. Deze landen werden vervolgens in een ranglijst gezet op basis van duurzaamheidscriteria. In 2016 is deze volgorde veranderd: na de toetsing op uitsluitingscriteria volgt de selectie op basis van duurzaamheidscriteria; daarna selecteert de fondsbeheerder de landen die eurobonds uitgeven. Deze wijziging heeft gevolgen voor de scores en ranking van de landen.

Daarnaast is in het verslagjaar besloten om de toetsingstermijn van de staatsobligaties te verlengen tot twee jaar. De reden hiervoor is dat wijzigingen van jaar op jaar gering zijn. Dit komt doordat niet alle gebruikte bronnen jaarlijks worden geactualiseerd. Dat geldt zowel voor de indexen als statistische data. Ook de data voor de praktijkindicatoren, die vaak wel voor elk jaar beschikbaar zijn, veranderen gering van het ene jaar op het andere. Dit komt doordat de effecten van beleidswijzigingen van overheden veelal geleidelijk duidelijk worden.

Toepassing duurzaamheidsbeleid

Het duurzaamheidsbeleid van ABB voor ASN Beleggingsfondsen N.V. bestaat uit drie activiteiten:

- Het duurzaamheidsonderzoek en, op basis daarvan, de selectie van bedrijven en landen voor het ASN Beleggingsuniversum.
- Engagement, de dialoog met bedrijven met als doel hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties en hen aan te sporen deze te verbeteren.

¹ In China is het in sommige gevallen wettelijk verplicht om cosmeticaproducten te testen op dieren. Het is niet altijd duidelijk wanneer dit zo is. Als make-up in China geproduceerd en verkocht wordt, kunnen er 'post-market'-testen op dieren uitgevoerd worden, vaak zonder dat de producent dat weet. Hetzelfde geldt voor cosmeticaproducten die buiten China geproduceerd worden en in China verkocht worden.

- Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen; ASN Beleggingsfondsen N.V. maakt gebruik van dit recht als belegger om de bedrijven aan te zetten tot een duurzamer beleid.

2.2 Duurzame selectie

De selectie van duurzame bedrijven en landen voor het ASN Beleggingsuniversum is een grondig, zorgvuldig proces. Namens ABB wordt dit uitgevoerd door het team onderzoekers van de afdeling Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek (DBO) van ASN Bank. ABB beoordeelt continu of beleggingen voldoen aan zijn duurzame beleggingscriteria. Het baseert zijn oordeel op informatie van bedrijven zelf, en informatie die wordt verstrekt door gespecialiseerde onderzoeksinstituten, de media en niet-gouvernementele organisaties. De gespecialiseerde onderzoeksbureaus waarvan ABB gebruikmaakt, zijn het Frans-Engelse Vigeo Eiris en het Nederlandse Sustainalytics. Deze verzamelen allerlei data over de duurzaamheidsprestaties van bedrijven wereldwijd. Daarnaast maakt ABB gebruik van RepRisk. Deze organisatie verzamelt nieuwsberichten over bedrijven, zodat de onderzoeker snel kan zien of er sprake is van controversiële kwesties. Trucost, een Engels onderzoeksbureau dat is gespecialiseerd in het vaststellen van de impact van bedrijfsactiviteiten op het milieu en klimaat, levert hierover informatie. De analist van DBO analyseert de verzamelde informatie. De analyses leiden tot een advies aan ABB, dat wordt besproken in de ASN Selectiecommissie.

ASN Selectiecommissie

De directie van ABB keurt een bedrijf of land goed of af voor het ASN Beleggingsuniversum. Dit is de verzameling bedrijven en landen waaruit de beleggingen voor de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. worden gekozen. De ASN Selectiecommissie bereidt de goed- of afkeuring van bedrijven en landen voor op basis van adviezen van de analisten van DBO. De ASN Selectiecommissie kwam in 2016 zes maal bijeen.

Na goedkeuring van ABB wordt een bedrijf of land opgenomen in het ASN Beleggingsuniversum. Wijzigingen in het ASN Beleggingsuniversum vinden plaats door entiteiten (bedrijven en overheden): 1. nieuw toe te laten of 2. te verwijderen na heronderzoek, overname of faillissement. Als ABB entiteiten na heronderzoek handhaaft, verandert het ASN Beleggingsuniversum uiteraard niet.

Wijzigingen ASN Beleggingsuniversum in 2016

ABB streeft ernaar elk bedrijf één keer per vier jaar opnieuw te onderzoeken. Als uit specifieke informatie blijkt dat heronderzoek eerder moet plaatsvinden, wordt de 'doorlichting' vervroegd. In 2016 is besloten om de toetsingstermijn van de staatsobligaties te verlengen naar twee jaar.

In 2016 lichte ABB 254 bedrijven door omdat zij aan heronderzoek toe waren of nieuw waren. In totaal voldeden 313 beursgenoteerde bedrijven en 11 landen per 31 december 2016 aan de duurzaamheidscriteria. Het actuele ASN Beleggingsuniversum van elk fonds vindt u via asnbank.nl/beleggen.

Sommige bedrijven zijn voor meerdere fondsen (her)onderzocht. Hieronder staat per fonds uitgesplitst hoeveel bedrijven nieuw zijn toegelaten tot, gehandhaafd in, verwijderd uit of niet toegelaten tot het beleggingsuniversum:

ASN Duurzaam Aandelenfonds

- totaal onderzocht: 192 bedrijven
- nieuw toegelaten: 25 bedrijven
- na heronderzoek in het universum gehandhaafd: 31 bedrijven
- verwijderd: 4 bedrijven
- niet toegelaten: 132 bedrijven

ASN Milieu & Waterfonds

- totaal onderzocht: 36 bedrijven
- nieuw toegelaten: 11 bedrijven
- na heronderzoek in het universum gehandhaafd: 5 bedrijven
- verwijderd: 2 bedrijven
- niet toegelaten: 18 bedrijven

Daarnaast is in het verslagjaar Smurfit Kappa toegevoegd aan het beleggingsuniversum van het ASN Milieu & Waterfonds. Dit bedrijf is niet voor het fonds onderzocht omdat Smurfit Kappa al goedgekeurd was voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds. Het is dus niet meegenomen in de tellingen van onderzochte bedrijven.

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

- totaal onderzocht: 61 bedrijven
- nieuw toegelaten: 22 bedrijven
- na heronderzoek in het universum gehandhaafd: 15 bedrijven
- verwijderd: 1 bedrijf
- niet toegelaten: 23 bedrijven

ASN Duurzaam Obligatiefonds

In de tweede helft van 2016 vond de jaarlijkse beoordeling van landen plaats op basis van duurzaamheid, liquiditeit en terugbetaalcapaciteit. In totaal zijn 199 landen beoordeeld. Uit het onderzoek bleek dat 28 landen aan de uitsluitings- en duurzaamheidscriteria voldoen. Hiervan geven 21 landen eurobonds uit. En daarvan voldoen 11 landen aan de terugbetaalcapaciteit en zijn de obligaties voldoende liquide. Deze 11 landen zijn opgenomen in het beleggingsuniversum van het ASN Duurzaam Obligatiefonds. Hiervan zijn 9 gehandhaafd in het beleggingsuniversum van het fonds. Er zijn 2 nieuwe landen toegevoegd.

Overzicht van ondernemingen, landen en instellingen die in 2016 zijn doorgelicht voor het ASN Beleggingsuniversum

ASN Duurzaam Aandelenfonds

<i>Nieuw toegelaten</i>	<i>Na heronderzoek gehandhaafd</i>	<i>Na heronderzoek verwijderd</i>
Asos	Adidas	GAP
Canadian Solar	Amer Sports	DSM
CompuGroup Medical	ASICS Corporation	Symantec
Dürr	Axel Springer	Verizon Communications
Ensign Group	Bekaert	
Hannon Armstrong Sustainable	Capital & Counties Properties	
Hella KGAA Hueck & Co.	Coca-Cola HBC	
Huhtamaki	Esprit Holding	
Inventec	Essilor	
L'Oreal	Gildan Active Wear	
LG Electronics	Hammerson	
Micron Technology	Henkel	
Nexstar	Hennes & Mauritz	
Ontex	Inditex	
Pattern Energy Group	Indivior	
Philips Lighting	JCDecaux	
Plastic Omnium	Korian	
Refresco Gerber	Lagardere	
Sage Group	Lojas Renner	
Simcorp	Marks & Spencer	
Tableau Software	Nike	
Tech Data Corporation	Orange	
Tesla Motors	Osram Licht	
Unilever	Pearson	
Zumtobel	Puma	
	Reckitt Benckiser Group	
	Relx (voorheen Reed Elsevier)	
	Salesforce.com	
	Svenska Cellulosa	
	Wolters Kluwer	
	WPP Group	

ASN Milieu & Waterfonds

<i>Nieuw toegelaten</i>	<i>Na heronderzoek gehandhaafd</i>	<i>Na heronderzoek verwijderd</i>
Aquaventure	Autodesk	Norma ¹
China Everbright Water	Caverion	VMware
Connecticut Water	Osram Licht	
Dürr	United Utilities	
Grupo Rotoplas	Zumtobel	
Hannon Armstrong Sustainable		
Pattern Energy Group		
Philips Lighting		
Tesla Motors		
WashTec		
York Water		

¹ Norma is in februari 2016 nieuw goedgekeurd voor het ASN Milieu & Waterfonds en in september 2016 afgekeurd en verwijderd (zie ook bijlage 1).

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

<i>Nieuw toegelaten</i>	<i>Na heronderzoek gehandhaafd</i>	<i>Na heronderzoek verwijderd</i>
Addlife	Amer Sports	DSM
Ascom Holding	Asos	
Brembo	Bekaert	
Caverion Corp	Capital & Counties Properties	
CompuGroup Medical	Coca-Cola HBC	
Dätwyler	Elekta	
Dorma Kaba	Hammerson	
Dürr	Huhtamaki OYJ	
Emis Group	JCDecaux	
Gerresheimer	Kappahl	
Industria Maccine Automatiche	Osram Licht	
Kardex	Puma	
Korian	Axel Springer	
Melexis	United Utilities	
Ontex	Zumtobel	
Philips Lighting		
Refresco Gerber		
Simcorp		
Tecan		
Unite Group		
WashTec		
Worldline		

ASN Duurzaam Obligatiefonds

<i>Nieuw toegelaten</i>	<i>Na heronderzoek gehandhaafd</i>	<i>Na heronderzoek verwijderd</i>
Slovenië	België	
Slowakije	Duitsland	
	Frankrijk	
	Ierland	
	Italië	
	Nederland	
	Oostenrijk	
	Portugal	
	Spanje	

2.3 Engagement

Engagement houdt in dat ABB bedrijven vraagt hun beleid en activiteiten duurzamer te maken, en opheldering te geven als er mogelijk sprake is van misstanden. Misstanden betreffen vaak mensenrechten, maar kunnen zich ook voordoen op het gebied van milieu of bestuur.

Aantallen

In 2016 voerde ABB actief engagement met bedrijven in het ASN Beleggingsuniversum waarvan het verwacht dat deze inspanningen resultaat opleveren. Het ging om de volgende aantallen:

- 25 bedrijven uit het universum van het ASN Duurzaam Aandelenfonds,
- 28 bedrijven uit het universum van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds,
- 10 bedrijven uit het universum van het ASN Milieu & Waterfonds.

Doordat bedrijven zich in het universum van meerdere fondsen kunnen bevinden, ging het in totaal om 42 bedrijven. Daarnaast hebben we met één bedrijf buiten het universum engagement gevoerd.

Voorbeeld: Heineken

Naar aanleiding van signalen nam ABB met uiteenlopende bedrijven contact op. Zo spraken we met Heineken naar aanleiding van het boek *Heineken in Afrika* van Olivier van Beemen. Daarin zijn meerdere controversen vermeld op het gebied van belastingbetaling in Afrika, marketingpraktijk en gezonde, veilige arbeidsomstandigheden. Op basis van ons gesprek met Heineken over de misstanden concludeerden we dat we de beschuldigingen niet kunnen relateren aan de (huidige) praktijk. Dit geldt ook voor de marketingpraktijk. Omdat Heineken niet in overtreding van onze criteria leek, bleef het goedgekeurd. Via asnbank.nl vindt u een toelichting op al het

engagement dat ABB in 2016 heeft gevoerd met ondernemingen (u klikt onder de tab Duurzaamheid op *Duurzaamheidsbeleid > Invloed uitoefenen > Engagement*).

Dialog met de farmaceutische sector

Farmaceutische bedrijven zijn onmisbaar voor de gezondheid en het welzijn van mensen. Daarom zien wij deze sector graag vertegenwoordigd in het ASN Beleggingsuniversum. Veel farmaceutische bedrijven hebben duurzaamheidsbeleid dat voldoet aan onze duurzaamheidscriteria. Helaas signaleren wij ook structurele misstanden bij deze bedrijven. De sector is zo belangrijk dat we erin blijven beleggen, maar we vinden het noodzakelijk de misstanden aan te pakken. Daarom hebben wij in maart 2015 besloten intensief engagement te voeren met farmaceutische bedrijven.

In 2015 startten we ons engagement met gesprekken met twee farmaceutische bedrijven uit ons beleggingsuniversum: de Britse bedrijven AstraZeneca en GlaxoSmithKline (GSK). In 2016 kwamen daar Novo Nordisk (Denemarken) en Novartis (Zwitserland) bij. ABB bezocht de aandeelhoudersvergaderingen van deze bedrijven. Daar stelde ABB kritische vragen over de misstanden en vroeg hoe deze bedrijven ethisch handelen in hun organisatie verankeren. Tevens bracht ABB op deze aandeelhoudersvergaderingen zijn stem uit. Met deze aanpak hoopt ABB te bewerkstelligen dat farmaceutische bedrijven de nodige beleids- en procesveranderingen doorvoeren om toekomstige misstanden te voorkomen.

Daarnaast verscheen in februari 2016 in opdracht van ASN Bank het rapport *Van Beleid Naar Praktijk* van onderzoeksbureau Sustainalytics. Het bureau onderzocht de vijftien grootste farmabedrijven ter wereld. Voor de publicatie van het rapport heeft ASN Bank alle vijftien bedrijven een brief gestuurd waarin zij elk bedrijf liet weten welke verbeteringen het kan doorvoeren. We hopen andere financiële instellingen te inspireren om soortgelijke kritische vragen aan farmabedrijven te gaan stellen. Daarin speelt het rapport van Sustainalytics een rol. In 2018 brengt ASN Bank samen met Sustainalytics een tweede rapport uit over de vraag of er vooruitgang is bij de farmaceutische bedrijven.

2.4 Stemmen

De ASN Beleggingsfondsen hebben stemrecht tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin zij beleggen. Daardoor kunnen zij invloed uitoefenen op het beleid en management van die bedrijven. ABB oefent namens de fondsen dit stemrecht uit op basis van zijn missie en duurzaamheidscriteria. De uitgangspunten zijn neergelegd in het duurzame stembeleid van de ASN Beleggingsfondsen.

In 2016 stemde ABB op 172 aandeelhoudersvergaderingen van 159 bedrijven wereldwijd volgens dit duurzame stembeleid. De fondsen

belegden per 31 december 2016 in 176 bedrijven. De verschillen ontstaan doordat sommige bedrijven meerdere aandeelhoudersvergaderingen per jaar houden. Bovendien stemde ABB op vergaderingen van bedrijven die zich op 31 december 2016 niet meer in de fondsportefeuille bevonden, en andersom.

Tijdens de 172 vergaderingen bracht ABB namens ASN Beleggingsfondsen N.V. een stem uit bij 2400 voorstellen. ABB stemde bij 2081 voorstellen voor, bij 312 voorstellen tegen en onthield zich bij 7 voorstellen van stemmen. Tegenstemmen betroffen meestal bestuursbenoemingen. ABB stemde tegen benoemingen waarbij de diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur niet gewaarborgd waren. Dit gold in de verslagperiode vooral voor Aziatische bedrijven. Het onderwerp beloning stond op de tweede plaats. ABB wil dat bedrijven hun bestuurders niet alleen op financiële criteria beoordelen, maar ook op duurzaamheidscriteria. Door tegen beloningsvoorstellen zonder duurzaamheidscriteria te stemmen, oefent het druk uit op bedrijven om hun beloningspakketten te herzien. Daarmee stimuleert ABB duurzaam gedrag. Op de derde plaats bij het tegenstemmen stond audit. Hierbij ging het in de meeste gevallen om een stem tegen de herbenoeming van de accountant. ABB stemde tegen als de controleur in het afgelopen jaar of de afgelopen jaren een significant bedrag betaald heeft gekregen dat niet aan de audit gerelateerd kan worden, zoals belasting, IT of consultancy. Hierdoor ontstaat het risico van afbreuk aan de objectiviteit van de controleur wanneer zij hun audit uitvoeren.

Meer informatie over het stemgedrag van de ASN Beleggingsfondsen op de aandeelhoudersvergaderingen vindt u op asnbank.nl als u klikt onder de tab Duurzaamheid op *Duurzaamheidsbeleid > Invloed uitoefenen > Stemmen*.

2.5 Langetermijndoel Klimaat: klimaatneutraal in 2030

CO₂-uitstoot ASN Beleggingsfondsen N.V.

ASN Bank wil het voortouw nemen door als bank een maximale bijdrage te leveren aan vermindering van de uitstoot. Daarbij wil zij ook een voorbeeld zijn voor andere ondernemingen en financiële instellingen. Daarom heeft zij haar klimaatambitie geformuleerd: *alle activiteiten van ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen zijn in 2030 netto klimaatneutraal*. Dat geldt voor zowel de kantoororganisatie als voor alle financieringen en beleggingen op de balans van ASN Bank en van de ASN Beleggingsfondsen.

De klimaatambitie houdt het volgende in. Tegenover de financieringen en beleggingen die broeikasgassen uitstoten, staan de financieringen en beleggingen die de uitstoot van broeikasgassen verminderen. Het doel van ASN Bank is dat de som van de uitstoot en de vermindering van uitstoot in 2030 op nul uitkomt. Er is dan netto geen effect op het klimaat.

Voor ASN Beleggingsfondsen N.V. wordt de CO₂-uitstoot gemeten. Dit gebeurt door middel van een berekening die ASN Bank in samenwerking met adviesbureau Ecofys heeft ontwikkeld. Hierbij wordt gebruikgemaakt van data van Trucost. De totale absolute CO₂-uitstoot van de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. kwam per 31 december 2016 uit op 184.303 ton CO₂. Dit is 4,8

procent hoger dan eind 2015. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat het fondsvermogen met 4,5 procent is toegenomen. Andere oorzaken zijn de CO₂-uitstoot van de bedrijven, de duurzame selectie door ABB en de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders.

Absolute CO₂-uitstoot in tonnen per fonds op jaarbasis (niet gecorrigeerd voor het fondsvermogen)

Fonds	Verskil met 2015	2016	2015	2014
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7,3%	61.784	57.580	58.772
ASN Duurzaam Obligatiefonds	9,7%	2.846	2.595	2.223
ASN Duurzaam Mixfonds	14,9%	10.774	9.379	9.497
ASN Milieu & Waterfonds	5,8%	99.055	93.618	75.787
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	-22,3%	9.844	12.669	11.983
ASN Beleggingsfondsen N.V.	4,8%	184.303	175.841	158.261

ASN Bank en ABB verbeteren voortdurend de methodiek waarmee de CO₂-winst-en-verliesrekening opgesteld wordt, en de kwaliteit van de data die daarbij gebruikt wordt. De methodiek is in 2016 iets veranderd voor de bedrijven waarvan de CO₂-uitstoot nog niet bekend is bij Trucost. Tot nu toe werden deze bedrijven buiten de berekening gelaten omdat zij samen nog geen 1 procent van het belegde fondsvermogen vertegenwoordigen. ASN Bank en ABB gaan er echter vanuit dat deze bedrijven wel CO₂ uitstoten. De methodiek is iets aangepast, waardoor nu de CO₂-uitstoot van het volledige belegde fondsvermogen meegenomen wordt. In de nieuwe methodiek wordt de CO₂-uitstoot van deze bedrijven berekend door te extrapoleren vanuit de CO₂-intensiteit van de overige bedrijven in het fonds.

ABB meet tevens de CO₂-intensiteit van de ASN Beleggingsfondsen. Dit is de relatieve CO₂-uitstoot per fonds, berekend als de absolute uitstoot gedeeld door het fondsvermogen. De CO₂-intensiteit geeft een betere trend aan dan de absolute uitstoot, want de uitstoot voor eventuele groei van het fondsvermogen wordt gecorrigeerd. De uitkomst geeft aan welke impact de beslissingen van ABB en de beleggingskeuzes van de vermogensbeheerder op het klimaat hebben.

De CO₂-intensiteit van de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. kwam per 31 december 2016 uit op 100,4. Dat is 0,3% slechter dan eind 2015. Het ASN Duurzaam Aandelenfonds deed het in 2016 10,7% slechter dan in 2015. De bedrijven in het fonds met de grootste CO₂-belasting, zowel absoluut als relatief, waren Smurfit Kappa Group en Bekaert. Zij namen 22,6% van de CO₂-uitstoot voor hun rekening en vertegenwoordigen iets meer dan 1 procent van het belegde fondsvermogen.

Het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds verbeterden in 2016 hun CO₂-intensiteit fors. De verbetering van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds werd vooral veroorzaakt door de verkoop van het belang in Frigoglass. De twee ondernemingen die zowel absoluut als relatief de grootste uitstoot veroorzaken in het fonds zijn AT&S (Austria Technologie & Systemtechnik) en Stagecoach Group. Samen zijn zij verantwoordelijk voor 39,7% van de uitstoot. In het ASN Milieu & Waterfonds veroorzaakte Valmont Industries net als vorig jaar de grootste absolute CO₂-belasting. Relatief gezien is de zonne-cellenproducent Trina Solar verreweg het meest CO₂-intensief.

CO₂-intensiteit per fonds op jaarbasis (absolute CO₂-uitstoot in tonnen gedeeld door het fondsvermogen in miljoen euro)

Fonds	Verskil met 2015	2016	2015	2014
ASN Duurzaam Aandelenfonds	10,7%	77,0	69,5	97,8
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,0%	11,5	11,5	11,5
ASN Duurzaam Mixfonds	7,2%	41,2	38,4	51,1
ASN Milieu & Waterfonds	-10,8%	221,3	248,1	251,1
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	-16,5%	130,4	156,2	188,4
ASN Beleggingsfondsen N.V.	0,3%	100,4	100,1	117,6

2.6 Langetermijndoelstelling Mensenrechten: leefbaar loon

Het is nog ver van de realiteit: een eerlijke beloning voor de mensen die alledaagse consumptiegoederen maken. Het minimumloon in sectoren als kleding, elektronica en voeding is vaak niet genoeg om van te leven. Soms is het zelfs te laag om te overleven. Een leefbaar loon stelt productiemedewerkers in staat te voorzien in de basisbehoeften van zichzelf en hun gezin. Dit houdt in: voeding, kleding, huisvesting, onderwijs en zorg. Daarnaast kan de kostwinner zo'n 10 procent van zijn loon opzij zetten voor onvoorziene kosten.

De komende jaren zetten ASN Bank en ABB zich in voor een leefbaar loon. Hierbij leggen ASN Bank en ABB de focus op bedrijven in de kledingindustrie, in het bijzonder die in het ASN Beleggingsuniversum. Sommige van deze ondernemingen zijn inmiddels goed op weg. Maar geen van alle heeft een leefbaar loon ingevoerd. Daarom is in 2016 het volgende langetermijndoel geformuleerd: *In 2030 hebben alle kledingbedrijven in het ASN Beleggingsuniversum een leefbaar loon ingevoerd.*

ASN Bank en ABB gaan hierbij uit van de kledingbedrijven die op 1 april 2016 waren goedgekeurd voor het ASN Beleggingsuniversum. Eind 2016 is een daarvan, GAP, afgekeurd. De dialoog met dit bedrijf wordt wel voortgezet. Dat betekent dat ASN Bank en ABB zich richten op de volgende veertien bedrijven: Adidas, Amer Sports, Asics, Asos, Esprit, GAP, Gildan Activewear, H&M, Inditex, KappAhl, Lojas Renner, Marks & Spencer, Nike en Puma.

De kern van de doelstelling ligt in het meten van de sociale impact van onze beleggingen in de kledingindustrie. Daarom heeft het Impact Centre Erasmus zijn expertise ter beschikking gesteld. Samen met ASN Bank voerde het in 2016 een nulmeting uit bij de veertien kledingbedrijven. De meting leverde niet alleen inzichten in de huidige situatie op, maar hielp ook om het langetermijndoel te formuleren.

De nulmeting, uitkomsten en conclusies zijn in november 2016 gepubliceerd in een rapport. Voor elk bedrijf is een totaalscore berekend. Deze scores hebben alleen betrekking op de visie, het beleid, de implementatie en transparantie van de bedrijven. Ze zeggen niets over het loon dat ze in de praktijk betalen. De methodiek die ontwikkeld is voor de nulmeting, is het startpunt voor metingen om de voortgang van de kledingsector te monitoren. ASN Bank en ABB verwachten dat het over een paar jaar gemakkelijker is om informatie over de praktijk te achterhalen. Daarom willen ASN Bank en ABB de methodiek aanscherpen. ASN Bank en ABB zijn van plan om samen met het Impact Centre Erasmus over een jaar of twee een vervolgmeting uit te voeren. De verwachting is dat de vervolgmeting meer inzichten over de praktijk bij de kledingbedrijven oplevert, evenals informatie over hun voortgang op het gebied van leefbaar loon.

Meer informatie vindt u op asnbank.nl/leefbaar_loon.

2.7 Langetermijndoelstelling Biodiversiteit: geen nettoverlies

Biodiversiteit is volgens de Convention on Biological Diversity (CBD) '... de variatie van levende organismen van elke afkomst, inclusief onder meer ecosystemen op land, in de zee en in andere wateren, en de ecologische complexen waarvan zij deel uitmaken. Dit houdt in: diversiteit van soorten, tussen soorten, en van ecosystemen.' Biodiversiteit is heel belangrijk voor veel zaken die voor ons leven essentieel zijn, zaken zoals schoon water, voeding, leefomgeving, brandstof, bouwmaterialen, medicijnen, zuurstof, voedingsstoffen, waterzuivering, bescherming tegen erosie, zon en schadelijke straling, bestuiving en recreatie. Wereldwijd is er echter sprake van omvangrijk verlies aan biodiversiteit.

Nederland heeft, samen met 186 andere landen, in 1992 de Convention on Biological Diversity in Rio de Janeiro ondertekend. ASN Bank en ABB sluiten zich aan bij de visie van de CBD: "In 2050 is de biodiversiteit hersteld en in balans en wordt zij met wijsheid gebruikt. Zo houdt zij een gezonde, leefbare planeet in stand en levert voordelen die voor iedereen essentieel zijn."

Om hieraan een maximale bijdrage te leveren startten ASN Bank en ABB eind 2014 de verkenning van een langetermijndoel voor biodiversiteit. Een belangrijke vraag hierbij was: is het mogelijk de ecologische voetafdruk van ASN Bank en ABB te meten? Met deze vraag ging PRÉ Consultants aan het werk. Dit bureau werkt al 25 jaar wereldwijd aan het meten van milieubelasting door *life cycle analysis* (levenscyclusanalyse ofwel LCA). LCA is een wetenschappelijk onderbouwde, internationaal gedragen methodologie. Gemeten worden onder meer land- en watergebruik en klimaatverandering.

De LCA-analisten van PRÉ Consultants beantwoordden deze vraag bevestigend. De ecologische voetafdruk van ASN Bank en ABB kan gemeten worden. Dat levert interessante inzichten op. Zo bleek uit de LCA-berekeningen dat voor ASN Bank en ABB geldt dat:

- klimaatverandering, land- en watergebruik verreweg de belangrijkste oorzaken zijn van het verlies aan biodiversiteit;
- de beleggingen in bedrijven een relatief hoge bijdrage aan deze impact leveren;
- de beleggingen in groene energie een aanzienlijke positieve bijdrage aan biodiversiteit kunnen leveren. Misschien kan deze bijdrage zelfs zo groot zijn, dat netto geen verlies van biodiversiteit een realistisch langetermijndoel is.

Omdat ASN Bank en ABB hiervoor verantwoordelijkheid willen nemen, is in 2016 een langetermijndoel voor biodiversiteit vastgesteld. Dit doel is in het kort samen te vatten als "no net loss". Dat houdt het volgende in: *alle financieringen en beleggingen van ASN Bank en de ASN*

Beleggingsfondsen veroorzaken in 2030 netto geen verlies van biodiversiteit.

2.8 Derivaten

Wij maken geen gebruik van derivaten en *securities lending* (het uitlenen van effecten aan andere financiële instellingen tegen een vergoeding) bij de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. Het is beleid om te beleggen in de 'echte economie', dat wil zeggen in bedrijven en landen, niet in afgeleide financiële instrumenten.

Den Haag, 9 maart 2017

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

*Bas-Jan Blom
Diane Griffioen*

3 Verslag over het beheer

3.1 Risicobeheer ASN Beleggingsfondsen N.V.

Dit verslag geeft inzicht in:

- de risico's die zich in de loop van de verslagperiode hebben voorgedaan, het beleid ten aanzien van deze risico's en de manier waarop deze risico's zijn beperkt; u vindt deze informatie per fonds in de betreffende paragraaf van hoofdstuk 3;
- de risico's die zich aan het einde van de verslagperiode voordeden; deze informatie staat in de jaarcijfers van de fondsen in hoofdstuk 5.

Voorts biedt paragraaf 3.2 inzicht in de marktontwikkelingen die in de verslagperiode van invloed zijn geweest op de risico's. Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de portefeuille van elke beleggingspool. Dit biedt inzicht in de mate van spreiding van beleggingen over landen en sectoren, en in de individuele beleggingen.

Daarmee bieden deze portefeuilleoverzichten onder meer een indicatie van de markt-, rente- en valutarisico's. Met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen bewaakt ACTIAM dat de fondsen in het algemeen en de beleggingsportefeuilles in het bijzonder voortdurend blijven voldoen aan:

- Het beleggingsbeleid dat voor elk van de individuele fondsen van toepassing is, zoals beschreven in het prospectus. Ten behoeve van risicobeheersing zijn in dit kader voor elk van de fondsen beleggingsrichtlijnen geformuleerd waarbinnen beleggingsportefeuilles dienen te worden beheerd.
- de wettelijke kaders;

Hierna volgt een beschrijving van de risico's.

Financiële risico's

Marktrisico

Het marktrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van waardeontwikkelingen van de financiële instrumenten waarin door de fondsen wordt belegd. De fondsen zijn via de onderliggende beleggingen in de pools blootgesteld aan marktschommelingen en risico's inherent aan het beleggen in financiële instrumenten. De waarde van de onderliggende beleggingen van de pools kan fluctueren op basis van een groot aantal factoren, zoals verwachtingen ten aanzien van economische groei, inflatie en prijsontwikkeling op diverse goederen en valutamarkten. Daarnaast kan de waarde van de beleggingen fluctueren naar aanleiding van politieke en monetaire ontwikkelingen. Marktrisico's verschillen per beleggingscategorie en zijn mede afhankelijk van de mate van spreiding van beleggingen over regio's en sectoren en/of van de keuze van individuele beleggingen. Het is mogelijk dat beleggingen van de hele markt of van een bepaalde regio's en/of sectoren dalen.

Renterisico

Een specifieke vorm van marktrisico is renterisico. Het renterisico is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de fondsen als gevolg van renteontwikkelingen. De waarde van de beleggingen in vastrentende fondsen fluctueert als gevolg van verandering in markttrentes. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds en het ASN Duurzaam Mixfonds beleggen in vastrentende waarden. Hierdoor zijn deze fondsen blootgesteld aan renterisico, zowel in absolute zin als ten opzichte van de relevante benchmark.

Valutarisico

Een specifieke vorm van marktrisico is valutarisico of wisselkoersrisico. De waarde van beleggingen in financiële instrumenten wordt beïnvloed door de ontwikkelingen van de valutakoersen waarin de betreffende beleggingen luiden, voor zover dit niet de euro betreft.

Concentratierisico

Een nauw aan marktrisico gerelateerd risico is het concentratierisico. Dit is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de fondsen als gevolg van een concentratie van de beleggingen in bepaalde financiële instrumenten of markten. Een fonds kan zijn beleggingen concentreren in ondernemingen die opereren in hetzelfde land, dezelfde regio, dezelfde sector of in specifieke ondernemingen. Het concentratierisico houdt in dat specifieke gebeurtenissen van grotere invloed zijn op de waarde van de beleggingsportefeuille van een fonds dan indien de mate van concentratie geringer is. De oorzaak van concentratie van de portefeuille kan het gevolg zijn van marktontwikkelingen, het gevoerde beleggingsbeleid en de gehanteerde beleggingsrichtlijnen of van de omvang en samenstelling van het voor belegging beschikbare beleggingsuniversum. Een kleiner beleggingsuniversum leidt tot geringere spreidingsmogelijkheden dan een groter universum.

Actiefrendementsrisico

Het actieve rendementsrisico is het risico dat het rendement van een fonds afwijkt van dat van de benchmark van het fonds. De waardefluctuaties van de financiële instrumenten waarin door de fondsen wordt belegd kunnen in positieve en negatieve zin afwijken van die opgenomen in de benchmark van het fonds. De fondsen hebben de betreffende benchmark niet als uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie kan de portefeuille sterk afwijken van de benchmark. De mate waarin het rendement van het fonds afwijkt van de benchmark wordt weergegeven door de tracking error.

Inflatierisico

Een nauw aan marktrisico verbonden risico is het inflatierisico. Het inflatierisico houdt in dat de reële waarde van beleggingen en beleggingsopbrengsten in negatieve zin wordt beïnvloed door inflatie. De reële waarde van beleggingen en beleggingsopbrengsten

wordt in dit kader gevormd door de nominale waarde na aftrek van het effect van inflatie.

Kredietrisico

Het kredietrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van de mogelijkheid dat een kredietnemer of tegenpartij een financiële of andere contractuele verplichting niet nakomt. Hierin is tevens begrepen de mogelijkheid van beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland (overdrachtsrisico).

Credit spreadrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het zogenaamde creditspreadrisico, oftewel het risico dat koersen van vastrentende waarden fluctueren als gevolg van fluctuaties in de kredietrisicopremies die hierop van toepassing zijn. Het creditspreadrisico heeft in het bijzonder betrekking op fondsen die beleggen in vastrentende waarden, zoals obligaties en onderhandse leningen. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds en het ASN Duurzaam Mixfonds beleggen in vastrentende waarden. De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door een positieve of negatieve ontwikkeling van de kredietwaardigheid van ondernemingen, instellingen of overheden die deze vastrentende waarden uitgeven, oftewel de debiteuren.

De kredietwaardigheid van debiteuren kan zich positief en negatief ontwikkelen, wat zich vertaalt in schommelingen in de kredietrisicopremies van de financiële instrumenten waarin wordt belegd. Bij een negatieve ontwikkeling neemt de kans toe dat een debiteur geheel of gedeeltelijk in gebreke zal blijven en niet aan zijn rente- en/of aflossingsverplichtingen zal voldoen. Hierdoor zal de kredietrisicopremie op financiële instrumenten die door de debiteur zijn uitgegeven stijgen, wat zich vertaalt in een koersdaling van de betreffende instrumenten. De waarde van de beleggingen in vastrentende fondsen fluctueert als gevolg van verandering in kredietrisicopremies. Dit geldt tevens voor de mixfondsen die in vastrentende fondsen beleggen. Hierdoor zijn deze fondsen blootgesteld aan creditspreadrisico, zowel in absolute zin als ten opzichte van de relevante benchmark.

Verschillende rating agencies beoordelen de kredietwaardigheid van ondernemingen, instellingen en overheden. De inschatting van kredietwaardigheid wordt beïnvloed door zowel factoren die gelden voor een bepaalde onderneming, instelling of overheid, als door factoren die op een bepaalde sector of regio van toepassing zijn. Minder gunstige winstvooruitzichten voor een sector kunnen een negatieve invloed hebben op de inschatting van de kredietwaardigheid van alle ondernemingen in die sector.

Faillissementsrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het faillissementsrisico. Naast het credit spreadrisico, waarbij ontwikkelingen in kredietrisicopremies de marktwaarde van beleggingen in vastrentende waarden beïnvloeden, is het mogelijk dat een debiteur als het gevolg van specifieke factoren van toepassing op deze individuele debiteur niet meer kan voldoen aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen, zonder dat dit adequaat in de marktwaarde is verwerkt. Dit wordt faillissementsrisico genoemd. Dit kan leiden tot verlies van de gehele marktwaarde van het financiële instrument.

Betalingsrisico of settlementrisico

Een specifieke vorm van tegenpartijrisico, een vorm van kredietrisico, is het betalingsrisico of settlementrisico. Dit risico wordt gelopen bij afwikkeling van transacties in financiële instrumenten. Het is het risico dat een afwikkeling via een betaalsysteem niet plaatsvindt zoals verwacht, doordat de betaling of levering van de verkochte, respectievelijk gekochte, financiële instrumenten door een tegenpartij niet of niet op tijd of zoals verwacht plaatsvindt. Bij aan- en verkooptransacties met betrekking tot financiële instrumenten ontstaan over het algemeen slechts zeer kortlopende vorderingen. Daardoor is het risico beperkt, ermee rekening houdend dat levering plaatsvindt tegen vrijwel gelijktijdige ontvangst van de tegenprestatie.

Overdrachtsrisico of transferrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het overdrachtsrisico of het transferrisico. Dit is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de fondsen als gevolg van beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland.

Paraplurisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het paraplurisico dat betrekking heeft op beleggingsfondsen die deel uitmaken van een paraplustructuur. De vennootschap opereert vanuit een paraplustructuur. Dit houdt in dat de vennootschap is onderverdeeld in fondsen die binnen dezelfde juridische structuur vallen. De paraplu heeft een onverdeeld vermogen waardoor een negatief vermogenssaldo van een fonds gevolgen kan hebben voor de andere fondsen. Dit geldt met name bij uitkeringen en in geval van opheffingen of vereffening van een fonds, waarbij een eventueel negatief vermogenssaldo wordt omgeslagen over de andere fondsen. Gezien de aard van de beleggingen en gezien het feit dat de financiering van de beleggingen van elk fonds uitsluitend met eigen vermogen geschiedt, is een dergelijke gebeurtenis in de praktijk nagenoeg uitgesloten.

Een ander paraplurisico betreft de status van fiscale beleggingsinstelling die op de fondsen van toepassing is. Het niet kunnen voldoen aan de hiervoor geldende eisen voor individuele fondsen kan consequenties hebben voor

de status van de fiscale beleggingsinstelling voor de overige fondsen binnen de paraplu.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat niet tijdig kan worden beschikt over voldoende liquide middelen om aan financiële kortetermijnverplichtingen te voldoen, al dan niet onder normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen. Het kan voorkomen dat een positie die voor een fonds is ingenomen niet tijdig tegen een redelijke prijs kan worden verkocht door gebrek aan liquiditeit in de markt in het kader van vraag en aanbod. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij aandelen van kleine bedrijven of niet-beursgenoteerde bedrijven. Alle fondsen beleggen hoofdzakelijk in financiële instrumenten die aan een officiële reglementeerde markt in financiële instrumenten zijn genoteerd, merendeels in zogenoemde ontwikkelde landen. In het algemeen is dan ook sprake van een zodanige verhandelbaarheid van onderliggende financiële instrumenten dat aan- en verkopen tijdig kunnen worden uitgevoerd. De mate van verhandelbaarheid van de financiële instrumenten waarin wordt belegd, hangt onder meer samen met de transactievolumes op de markt in financiële instrumenten. De verhandelbaarheid neemt toe naarmate deze volumes groter zijn.

Niet-financiële risico's

Fiscaal en juridisch risico

De juridische en fiscale behandeling van de fondsen kan buiten de macht van de fondsen of de beheerder veranderen, met nadelige consequenties voor de fondsen en de aandeelhouders van de fondsen. Veranderingen in de wettelijke en/of fiscale status van de aandeelhouders of relevante veranderingen in de lokale wetgeving en de interpretatie daarvan kan de fiscale positie van de aandeelhouders aanzienlijk beïnvloeden.

Risico erosie fondsvermogen

ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling. Om deze status te kunnen behouden dient de vennootschap jaarlijks de fiscale winst geheel aan de aandeelhouders uit te keren. De fiscale jaarwinst kan onder omstandigheden hoger uitkomen dan de winst die wordt berekend op grond van de regels die gelden bij het opstellen van het statutaire jaarrekening. Daarnaast kan een fonds onder omstandigheden een beleid voeren waarbij meer dividend wordt uitgekeerd dan het jaarresultaat. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat het vermogen van de beleggingsinstelling door een dividenduitkering meer afneemt dan de omvang van de jaarwinst. Dit risico wordt beperkt door een actief herbeleggingsbeleid van de fondsen.

Risico uit hoofde van FATCA/CRS

ASN Beleggingsfondsen N.V. zal voldoen aan de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act

(FATCA) en de Common Reporting Standard (CRS) en de in dat kader in de Nederlandse wetgeving opgenomen bepalingen. Om in dat kader ten aanzien van aandeelhouders hun status onder FATCA of Nederlandse wetgeving te kunnen (blijven) vaststellen, kan aan aandeelhouders documentatie worden opgevraagd. Als ASN Beleggingsfondsen N.V., doordat het niet voldoet aan FATCA, wordt onderworpen aan bronbelasting van de Verenigde Staten op haar beleggingen, dan kan dit gevolgen hebben voor de net asset value (NAV).

Afdrachtverminderingsrisico

Indien fiscaal vrijgestelde partijen of buitenlanders toetreden tot een van de fondsen kan dit gevolgen hebben voor het rendement van het fonds. ASN Beleggingsfondsen N.V. mag voor deze partijen de afdrachtvermindering niet toepassen op eventuele buitenlandse bronheffing.

Compliance risico

Compliance risico betreft het risico dat consequenties van (veranderende) wet- en regelgeving niet of niet tijdig worden onderkend waardoor wet- en regelgeving worden overtreden. Naast het externe aspect van het compliance risico bestaat er ook een interne deel dat betrekking heeft op het risico dat niet of niet tijdig wordt voldaan aan interne regelgeving (beleid). Het beleid ziet er op toe dat periodiek wordt gecontroleerd of het beleid voldoet aan wet- en regelgeving.

Integriteitsrisico

Een specifieke vorm van compliance risico is het integriteitsrisico. Dat betreft aantasting van de reputatie, het vermogen of het resultaat van ABB of ACTIAM als gevolg van het niet naleven van (interne en externe) wet- en regelgeving. Met name de cultuur en het gedrag van medewerkers, klanten en partijen waar ACTIAM zaken mee doet spelen een belangrijke rol. Handelingen die in strijd zijn met de kernwaarden van ACTIAM en VIVAT, de gedragscode of wettelijke bepalingen worden niet getolereerd.

Operationele risico's

Operationeel risico betreft het van risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van ontoereikende of gebrekkige interne beheersing van processen en systemen.

ACTIAM neemt binnen de vastgelegde restricties financiële risico's ten einde rendement te kunnen realiseren. Bij het nemen van een beleggingsbeslissing maakt ACTIAM een afweging tussen het verwachte rendement en het risico. Bij operationeel en compliance risico is deze afweging niet van toepassing. ABB, ACTIAM en het fonds hebben in dit kader een zeer lage risicobereidheid voor operationeel en compliance risico.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Compliance risico	Laag	Hoog	Compliance risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer via toepassing van integriteitsbeleid en klantacceptatiebeleid en gebruikmaking van een compliance officer.
Operationeel risico	Laag	Hoog	Operationele risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer op basis van verkrijging ISAE 3402 type II verklaring van ACTIAM, toepassing van BCM beleid en afsluiting aansprakelijkheidsverzekering.

Procesrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is procesrisico. Dit is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van ontoereikende of gebrekkige opzet, bestaan en werking van interne processen.

Systeemrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is systeemrisico. Dit is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van tekortkomingen in informatietechnologiesystemen ten behoeve van adequate en tijdige informatieverwerking en communicatie. Het beschikken over adequate informatietechnologiesystemen is cruciaal om de continuïteit en beheersbaarheid van de processen en dienstverlening ten behoeve van de fondsen te kunnen waarborgen. Er zijn verschillende maatregelen van toepassing om systeemrisico's te mitigeren, waaronder het in geval van uitval beschikbaar hebben van adequate back-up- en recovery systemen en *business continuity planning*.

Uitbestedingsrisico

Uitbesteding van activiteiten brengt als risico met zich mee dat de wederpartij niet aan haar verplichtingen voldoet, ondanks gemaakte afspraken zoals deze zijn vastgelegd in contracten met uitbestedingsrelaties. De AIF-beheerder heeft het portefeuillebeheer van de ASN Milieupool en de ASN Small & Midcappool uitbesteed aan externe vermogensbeheerders. Een overzicht hiervan is opgenomen in paragraaf 6.6. Met deze partijen is een vermogensbeheerovereenkomst gesloten, waarin onder andere de beleggingsrestricties zijn uitgewerkt en afspraken zijn gemaakt over onder meer rapportages en beëindiging. De beleggingsrestricties zijn een gedetailleerde en concrete uitwerking van het beleggingsbeleid. Uitbesteding van vermogensbeheer ontslaat de AIF-beheerder niet van zijn eindverantwoordelijkheid jegens beleggers. De vermogensbeheerders bewaken op basis van risicomangementsystemen de beleggingsportefeuilles zodat deze steeds voldoen aan bedoelde restricties.

ACTIAM heeft uitbestedingsprocedures geïmplementeerd die onder meer toezien op het monitoren van de uitbestede activiteiten. Monitoring vindt daarbij plaats op basis van de rapportages en 'in-control statements' van de vermogensbeheerders. Assurance rapportages zoals ISAE 3402 rapporten worden gebruikt om vast te stellen dat de interne risicobeheersingsprocedures van de

betreffende vermogensbeheerders adequaat zijn. Indien nodig kunnen additionele activiteiten worden uitgevoerd, zoals het uitvoeren van een Due Diligence op de vermogensbeheerder.

In de vermogensbeheerovereenkomsten zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot aansprakelijkheden tussen ACTIAM en de betreffende vermogensbeheerder. ACTIAM is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde vermogensbeheerders te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Bewaarnemingsrisico

Bewaarnemingsrisico is het risico dat activa verloren gaan als gevolg van onder meer insolventie of fraude bij de entiteit waar financiële instrumenten in bewaring zijn gegeven. Dit vindt plaats bij de custodian dan wel, indien van toepassing, bij subcustodians die zijn aangesteld. Ter beperking van het bewaarnemingsrisico heeft de custodian interne controlemaatregelen getroffen.

3.2 Economie en financiële markten in 2016 en vooruitzichten

Economie en financiële markten in 2016

De groei in de eurozone was mager. Zij viel vooral in de zomer nog meer terug, onder meer onder invloed van de onverwachte Britse beslissing tot de Brexit. Aan het eind van het jaar gaven indicatoren echter aan dat de groei weer versnelde.

De Amerikaanse economie begon het jaar zwak en werd gedragen door consumentenbestedingen. De verkiezing van Trump was aanleiding tot een sterke opleving van het consumentenvertrouwen. In China was de economische groei stabiel. Het niveau was echter iets lager dan voorgaande jaren en de groei werd sterk gestimuleerd door overheidsmaatregelen. De ontwikkeling van de Japanse economie was zwak, onder andere door de sterke yen. In de tweede helft van het jaar zette de Japanse munt een daling in, waarvan de gunstige effecten op de economie aan het eind van het jaar zichtbaar werden.

Vastrentende markten

De Europese Centrale Bank (ECB) verlaagde in maart de rente. In april breidde zij het maandelijks bedrag aan obligatieaankopen uit met € 20 miljard. Dit drukte de (Duitse) tienjaarsrente tot onder 0% eind juni, met een

dieptepunt van -0,18% begin juli. De keuze van de Britten voor de Brexit drukte de rentes in de eurozone nog extra. Vervolgens kreeg het oplopen van de olieprijs, wat leidde tot een stijging van de inflatieverwachtingen, invloed op de rente. De financiële markten vreesden dat de ECB op afzienbare termijn het stimuleringsbeleid zou gaan afbouwen, de zogenoemde tapering. Tegen het eind van het jaar verbeterden de indicatoren in de eurozone. De Amerikaanse economie werd sterker, waardoor een renteverhoging door de Amerikaanse centrale bank vrijwel onafwendbaar werd. Deze ontwikkelingen stuwden de rente omhoog tot 0,40% medio december. De ECB besloot in haar laatste vergadering van het jaar de termijn van obligatieaankopen, die in maart 2017 zou aflopen, met negen maanden te verlengen. Wel brengt de ECB het tempo van aankopen met € 20 miljard per maand terug tot € 60 miljard per maand. Uiteindelijk sloot de Duitse tienjaarsrente het jaar af op 0,21%.

Aandelenmarkten

De internationale aandelenbeurzen begonnen het jaar uitermate onrustig. De Chinese yuan was verzwakt, wat ernstige twijfels oproep over de gezondheid van de Chinese economie. Indicaties van een conjunctuurinzinking in de Verenigde Staten en de aanhoudende daling van de olieprijs versterkten het negatieve sentiment. Al snel volgde herstel doordat de macrocijfers in de Verenigde Staten verbeterden en de olieprijs kenterde. Aan het eind van het voorjaar raakten de markten in de ban van een mogelijke Amerikaanse renteverhoging en het aanstaande referendum in Groot-Brittannië. De keuze voor de Brexit gooide nog eens olie op het vuur. Daardoor zakten de markten weer weg, vooral in Europa. Zij herstelden weer toen de gevolgen van de Brexit op korte termijn bleken mee te vallen en ook de Amerikaanse rente vooralsnog niet werd verhoogd. De gevreesde koersdaling na de keuze voor Trump bleef uit, mede omdat hij stimulerende maatregelen centraal stelde in zijn aanvaardingsspeech. Daarop zetten aandelenmarkten wereldwijd een sterke koersrally in.

Opvallend op de aandelenmarkt was dat aan het begin van het jaar vooral defensieve aandelen erg in trek waren. Met de omslag in het renteklimaat sloeg ook het beurs sentiment om: vooral cyclische aandelen kregen de voorkeur. In euro's gemeten presteerden de aandelenbeurzen in de opkomende landen en in de Verenigde Staten het best: zij stegen in beide regio's ruim 14%. Aandelen in de regio Pacific stegen in 2016 gemiddeld 7%. De Europese aandelenmarkt was de hekkensluiter met een gemiddelde winst van iets meer dan 2%.

Valuta's

De euro steeg in de eerste helft van het jaar ten opzichte van de dollar. De financiële markten concludeerden dat de ECB aan de grenzen van haar verruimingsbeleid zat. Tegelijkertijd werd een Amerikaanse renteverhoging steeds verder naar de toekomst verschoven. Toen de

Amerikaanse macrocijfers later in het jaar steeds beter werden, werd een Amerikaanse renteverhoging juist weer concreter. Daardoor verloor de euro aan kracht ten opzichte van de dollar.

Het Britse pond lag vanaf de start van het jaar al onder druk doordat de economie langzaam afzwakte. De onverwachte keuze voor de Brexit en de daaropvolgende renteverlaging door de Bank of England veroorzaakten een forse koersdaling van het pond. Die kwam pas tot stilstand nadat de centrale bank in oktober aangaf dat de situatie niet zo desastreus was dat zij moest overgaan tot meer maatregelen.

De yen steeg tot september fors doordat ook de Bank of Japan aan de grenzen van haar mogelijkheden tot verdere verruiming zat. De toenemende kans op Amerikaanse renteverhogingen deed de koers van de yen weer langzaam dalen.

Grondstoffen

In de eerste weken van het jaar bereikte de olieprijs met \$ 28 per vat een dieptepunt. De structurele overproductie lag hieraan ten grondslag. Een draai van Saoedi-Arabië zorgde voor een sterk herstel van de olieprijs: het land wijzigde zijn beleidsdoelstelling van een maximaal marktaandeel in prijsstabilisatie. Olieproducerende landen beperkten de productie, waardoor de olieprijs steeg. Uiteindelijk sloot de olieprijs (Brent) op de hoogste stand van het jaar, \$ 57. Dat was \$ 20 hoger dan ultimo 2015.

Op de markten van basismetalen was sprake van een kentering na jaren van dalende prijzen. De prijzen van zink, aluminium, nikkel, ijzererts en in mindere mate koper liepen op. Aan het eind van het jaar bevorderde de verkiezing van Trump die stijging nog eens.

Vooruitzichten

De groei van de wereldeconomie houdt naar verwachting ook in 2017 aan. De Amerikaanse economie presteert goed. De kans op een cyclische inzinking is voorlopig klein. De economie van de eurozone blijft voortgang boeken en het groei karakter wint aan soliditeit. In Azië stijgt de kans op een groeivertraging van de Chinese economie, maar het risico van een harde landing van de economie is beperkt. Veel andere economieën in opkomende landen gaan door een moeilijke fase als gevolg van de sterke dollar. Zij blijven echter vooralsnog in een groeimodus. De groei van de binnenlandse consumptie in Japan, de op twee na grootste economie van de wereld, is nog steeds zwak. Hier lijkt echter wel ruimte voor verbetering. Voor een definitief positief economisch oordeel is ook noodzakelijk dat de investeringen in de Japanse economie herstellen.

3.3 ASN Duurzaam Aandelenfonds

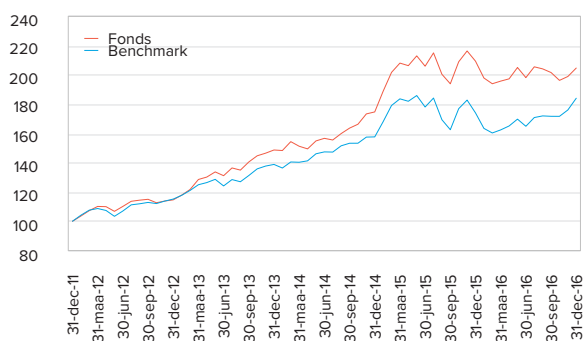
Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt, via de ASN Aandelenpool, wereldwijd in aandelen van voornamelijk beursgenoteerde ondernemingen die zich inspannen om de duurzaamheid van de samenleving te bevorderen én goede financiële vooruitzichten hebben. Tevens belegt het fonds een beperkt deel in durfkapitaalfondsen, via ASN Venture Capital Fonds N.V. Alle ondernemingen moeten voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ABB. ABB stelt het beleggingsuniversum vast en stelt het beleggingsbeleid van het fonds op. Binnen de kaders van dit beleid speelt ACTIAM met haar selectie van ondernemingen actief in op verwachte marktontwikkelingen. Dit actieve beleggingsbeleid is gericht op vermogensgroei op lange termijn. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op actiam.nl/fondsbeheer en op asnbank.nl/beheerder.

Rendement

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds behaalde over 2016 op basis van de beurskoers een rendement van -2,45% (2015: 20,45%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2015 van € 1,50 per aandeel (over 2014: € 1,25). De samengestelde benchmark (65% MSCI Europe Net EUR, 25% MSCI USA Net EUR en 10% MSCI Japan Net EUR) behaalde in dezelfde periode een rendement van 5,76% (2015: 10,40%).

Geïndexeerd rendement

Rendementsbijdragen

De selectie van bedrijven op grond van duurzaamheid kostte in 2016 rendement in vergelijking met de benchmark. Het fonds verloor veel waarde nadat het Verenigd Koninkrijk eind juni voor de Brexit had gestemd. Vooral bedrijven die gelieerd zijn aan de Britse huizenmarkt moesten het ontgelden. Beleggers vrezen dat het flink slechter zal gaan met de bouwsector en vastgoed. Behalve van koersverlies was er ook sprake van valutaverlies op Britse aandelen: het Britse pond verloor 16% ten opzichte van de euro.

Het fondsrendement bleef eveneens achter doordat het belang in grondstofbedrijven sterk onderwogen was en het fonds niet belegt in traditionele-energiebedrijven.

Deze bedrijven voldoen niet aan de duurzaamheidscriteria. Hun aandelen presteerden vooral in de tweede jaarhelft echter sterk. Na de verkiezingsoverwinning van Trump profiteerden grondstofbedrijven van zijn plannen voor grote infrastructurele werken. Bedrijven die actief zijn in duurzame energie – en die goed vertegenwoordigd zijn in het fonds – verloren aan beurswaarde. Trump heeft zich negatief uitgelaten over het klimaatakkoord van Parijs. Hij geeft de voorkeur aan fossiele brandstoffen als kolen en schaliegas. Daardoor stegen de aandelenkoersen van oliebedrijven. Ze kregen een tweede stimulans van het OPEC-akkoord. Ook de selectie van individuele aandelen pakte niet goed uit. De factoren waarop we aandelen uit het ASN universum selecteerden, veroorzaakten een negatief resultaat toen de markt draaide van kwaliteitsaandelen naar aandelen met een lage waardering.

Onder meer de volgende bedrijven waarin het fonds overwogen belangen aanhield, deden het goed:

- Micron Technology (ontwikkelaar en producent van geheugenkaarten, Verenigde Staten, +34%). Het bedrijf profiteerde van de gunstige ontwikkeling in de chipsector. De winst- en omzetcijfers waren goed. Micron Technology kreeg meer vertrouwen in herstel van de prijzen van DRAM-geheugenchips.
- Manpower (uitzendbedrijf, Verenigde Staten, +11%). De winstcijfers waren beter dan verwacht, vooral dankzij het herstel in de Europese uitzendmarkt. Daarnaast is de verwachting dat het bedrijf baat heeft bij de maatregelen die president Trump in 2017 zal nemen om de Amerikaanse economie te stimuleren.
- Infineon Technologies (ontwikkelaar en producent van halfgeleiders en systeemoplossingen, Duitsland, +25%). De aandelenkoers van Infineon Technologies steeg nadat het een sterke verbetering van een product aankondigde. Daarnaast profiteerde ook dit technologiebedrijf van de aantrekkelijke chipmarkt.
- Philips (gezondheidszorg en consumentenproducten, Nederland, +27%). Philips deed een bod om schuldpapier ter waarde van 400 miljoen dollar terug te kopen. Dat was positief voor de kredietwaardigheid van het bedrijf. Het management van Philips liet ook weten dat de resultaten verder verbeteren. De succesvolle beursintroductie van Philips Lighting droeg positief bij aan de positionering van Philips als specialist op het gebied van gezondheidszorg.

Negatieve bijdragen kwamen vooral van:

- Bristol-Myers Squibb (farmaceut, Verenigde Staten, -11%). Een grote teleurstelling was het falen van een belangrijke test van een medicijn tegen longkanker.
- Berkeley Group (aannemersbedrijf van woningen, commercieel vastgoed en recreatie- en gemeenschapsvoorzieningen, Verenigd Koninkrijk,

-32%). Het aandeel verloor in de dagen na het Brexit-referendum veel aan beurswaarde.

- EDP Renováveis (ontwikkelaar, bouwer en beheerder van windmolenparken, Portugal, -16%). Het bedrijf behaalt een belangrijk deel van zijn omzet in de Verenigde Staten. De uitspraken die Trump tijdens zijn verkiezingscampagne deed over alternatieve energie, hebben het aandeel geen goed gedaan. KPN (aanbieder van telefoon- en internetdiensten en digitale televisie, Nederland, -11%.) KPN verloor omzet op zowel de zakelijke als de consumentenmarkt voor telefonie.

Portefeuillebeheer

Het beleggingsbeleid van het ASN Duurzaam Aandelenfonds is bottom-up: uit het duurzame beleggingsuniversum selecteren we aandelen op basis van fundamentele analyse en kwantitatieve factoren. We hielden het gehele jaar de overwogen positie van het fonds in cyclische bedrijven aan. In december vergrootten we deze positie zelfs verder ten koste van 'dure' kwaliteitsbedrijven. Het fonds is vooral overwogen in Amerikaanse bedrijven die er bij baat hebben als de consumentenbestedingen aantrekken, in softwarebedrijven die profiteren van het gebruik van het internet, en in Japanse bedrijven met een aantrekkelijke waardering die profiteren van de zwakke yen. Voor en na het Brexit-referendum bouwden we de belangen in Britse vastgoedbedrijven en huizenbouwers af omdat zij gevoelig zijn voor de gevolgen van de Brexit.

We breidden de belangen in onder meer de volgende ondernemingen uit of kochten ze nieuw aan:

- Het Duitse Adidas is samen met Nike wereldleider in de verkoop van sportartikelen en -accessoires. Adidas is koploper op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het bedrijf onderscheidt zich doordat het arbeidsomstandigheden wil verbeteren met een robuust systeem om leveranciers te managen en monitoren. Het heeft een speciale afdeling voor sociale en milieuaangelegenheden, met regionale teams in Azië, Europa en Amerika. De cijfers van Adidas waren meerdere malen goed en het bedrijf verhoogde de winstverwachting. Tevens kondigde het management de verkoop van de matig presterende golfdivisie aan.
- Het Britse farmaciebedrijf AstraZeneca voldoet ruimschoots aan onze duurzaamheidscriteria. Het heeft bijvoorbeeld samen met het Danish Institute for Human Rights een mensenrechteninstrument voor farmaceutische bedrijven ontwikkeld. AstraZeneca werkt aan een medicijn tegen longkanker; na het

debacle bij concurrent Bristol-Myers Squibb lijkt dit betere papieren te hebben.

- In november namen we Tesla Motors nieuw op in het universum en voegden het direct aan de portefeuille toe. Tesla produceert elektrische auto's en is ook steeds actiever in zonne-energie. We zien Tesla als een *game changer* die de markt actief duurzaam verandert. We zijn positief over de operationele verbeteringen die Tesla doorvoert. Daarnaast is het bedrijf zeer goed gepositioneerd op het gebied van autonoom rijdende auto's.
- Benesse biedt producten en diensten op het gebied van onderwijs, levensstijl, zorg, opvoeding, ICT-systemen en telemarketing. Het bedrijf heeft een robuuste strategie voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Benesse screent leveranciers op kinder- en dwangarbeid. Daarnaast respecteert het gelijke kansen en vakbondsvrijheid. Ook milieubehoud is een kernthema. Benesse formuleert ieder jaar een milieuo opleidingsplan om milieuo activiteiten in het bedrijf te bevorderen. Het aandeel Benesse is gunstig gewaardeerd; daarom kochten we extra aandelen voor de portefeuille.

ASN Venture Capital Fonds N.V.

Kleinere ondernemingen die (nog) niet beursgenoteerd zijn, onderscheiden zich vaak op het gebied van innovatie en duurzame ontwikkeling. Durfkapitaal (*venture capital*) is nodig om dergelijke ondernemingen te stimuleren, omdat hun risico- en rendementsprofiel verschilt van dat van gevestigde ondernemingen.

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt via de ASN Aandelenpool voor maximaal 5% van het vermogen in ASN Venture Capital Fonds N.V. ASN Venture Capital Fonds N.V. belegt, via duurzame beleggingsfondsen die gespecialiseerd zijn in durfkapitaalinvesteringen (durfkapitaalfondsen), in kleine innovatieve ondernemingen, mede in ontwikkelingslanden. ASN Venture Capital Fonds N.V. maakt gebruik van de expertise en ervaring van externe fondsbeheerders. De beleggingen in ASN Venture Capital Fonds N.V. worden zorgvuldig getoetst op duurzaamheidscriteria, verwachte duurzame ontwikkeling en rapportage en rendementsverwachting. De vennootschap belegt in de sectoren duurzame technologie en energie, gezondheidszorg, microkrediet en het midden- en kleinbedrijf in Afrika en Azië. Per balansdatum was 0,9% van de ASN Aandelenpool belegd in ASN Venture Capital Fonds N.V. In de verslagperiode heeft deze belegging positief bijgedragen aan het rendement. Omdat de omvang van de belegging in ASN Venture Capital Fonds N.V. beperkt is was het effect op het rendement nagenoeg nihil.

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2016	-2,45%	5,76%
2015	20,45%	10,40%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	11,39%	9,86%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	15,49%	12,98%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	7,85%	8,29%

¹ Samengesteld: 65% MSCI Europe Index Net EUR, 25% MSCI USA Index Net EUR, 10% MSCI Japan Index Net EUR. Per 1 april 2015 is de benchmark van het ASN Duurzaam Aandelenfonds gewijzigd.

Kerncijfers in euro's

Koers ultimo 2016	102,96
Koers ultimo 2015	107,17
Hoogste koers in 12 maanden	107,17
Laagste koers in 12 maanden	90,29
Intrinsieke waarde per aandeel ultimo 2016 ¹	106,84
Dividend over het boekjaar 2015	1,25

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsontwikkeling

	31-12-2016	31-12-2015
Fondsomvang in duizenden euro's	812.311	839.677
Aantal uitstaande aandelen	7.896.619	7.859.356

Tien grootste belangen in %

Merck & Co	3,4
Salesforce.com	2,9
Starbucks	2,5
Astellas Pharma	2,2
NTT Docomo	2,1
Bristol-Myers Squibb	2,0
Becton Dickinson	2,0
East Japan Railway	1,9
Nike	1,9
Novartis	1,9

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Aandelenfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 3.1 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

Belangrijkste financiële risico's	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden actieve marktrisicoposities ingenomen.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2016: 3,5% (ultimo 2015: 3,2%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Valutarisico Het fonds is blootgesteld aan vreemde valuta.	Hoog	Hoog	In de toelichting op de jaarrekening is een valutaverdeling opgenomen. In paragraaf 3.2 is een toelichting opgenomen met betrekking tot de valuta ontwikkelingen in 2016.	Valutarisico's worden niet afgedekt.
Concentratierisico Doordat het fonds belegt in een gespreide portefeuille van aandelen wereldwijd is het concentratierisico beperkt.	Gemiddeld	Laag	Het fonds is wereldwijd gespreid met relatief veel beleggingen in Europa.	De beleggingen worden over diverse landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Er gelden restricties voor regio en individuele posities.
Actief rendementsrisico We voeren een actief duurzaam beleggingsbeleid waarmee we ernaar streven beter te presteren dan de benchmark.	Hoog	Hoog	Tracking error ² ultimo 2016: 3,9% (ultimo 2015: 3,2%).	De benchmark vormt niet het uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie kan de portefeuille sterk afwijken van de benchmark.

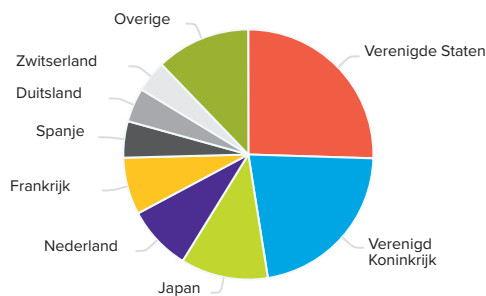
1 De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden.

2 De tracking error is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement van de portefeuille afweek van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden.

Geografische verdeling in %

Verenigde Staten	25,5
Verenigd Koninkrijk	22,0
Japan	11,3
Nederland	8,4
Frankrijk	7,4
Spanje	4,7
Duitsland	4,4
Zwitserland	4,1
Overige	12,2

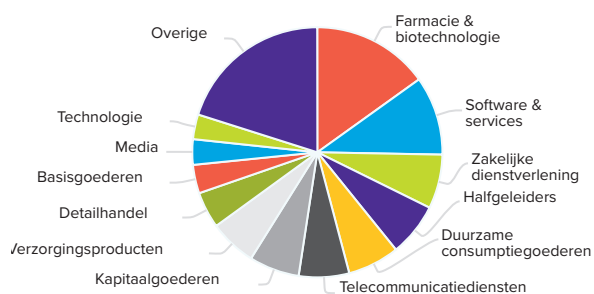
Geografische verdeling

Sectorverdeling in %

Farmacie & biotechnologie	15,1
Software & services	10,2
Zakelijke dienstverlening	7,0
Halfgeleiders	6,9
Duurzame consumptiegoederen	6,7
Telecommunicatiediensten	6,5
Kapitaalgoederen	6,5
Verzorgingsproducten	6,1
Detailhandel	4,7
Basisgoederen	3,7
Media	3,3
Technologie	3,2
Overige	20,1

Sectorverdeling

3.4 ASN Duurzaam Obligatiefonds

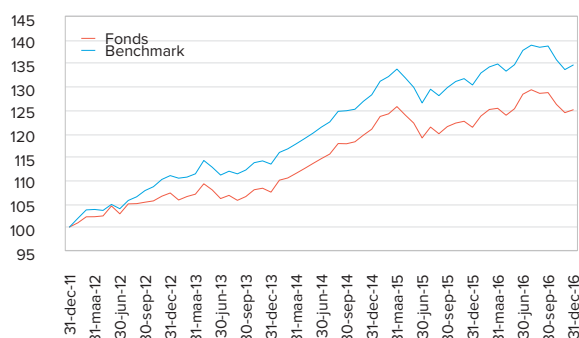
Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt, via de ASN Obligatiepool, uitsluitend in euro-staatsobligaties die zijn uitgegeven door overheden die voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ABB. Het fonds is uniek omdat ABB de overheden toetst op hun sociale en milieuprestaties. ACTIAM toetst ze bovendien op een fundamenteel financieel criterium, namelijk hun terugbetaalcapaciteit (de verhouding tussen de belastinginkomsten en renteverplichtingen van een land). Hoe beter een land scoort op zowel duurzaamheid als terugbetaalcapaciteit, des te meer het fonds belegt in dit land. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op actiam.nl/fondsbeheer en op asnbank.nl/beheerder.

Rendement

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds behaalde over 2016 op basis van beurskoers een rendement van 3,36% (2015: 0,30%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2015 van € 0,50 per aandeel (over 2014: € 0,40). De benchmark (in de verslagperiode en tot 1 maart 2017 iBoxx Eur Sovereign > 1 jaar Total Return index) behaalde in dezelfde periode een rendement van 3,27% (2015: 1,64%).

Geïndexeerd rendement

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2016	3,36%	3,27%
2015	0,30%	1,64%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	5,27%	5,87%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	4,60%	6,12%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	4,03%	5,12%

¹ iBoxx € Sovereign Index (TR) > 1 jaar (vanaf 1 maart 2017: iBoxx € Sovereign Index TR te wijzigen naar iBoxx € Eurozone 1-10 Index TR)

Rendementsbijdragen

De lagere rentes in 2016 waren van positieve invloed op het rendement van het ASN Duurzaam Obligatiefonds. De obligatieleningen in de portefeuille stegen daardoor in waarde. De renteversillen tussen Duitsland en de meeste andere eurolanden (de spreads) liepen echter op. Landen met structurele economische problemen als Portugal en Italië leden hier het meest onder. De positieve beoordeling van Portugal door een ratingbureau had slechts tijdelijk een daling van de spreads op Portugese staatsobligaties tot gevolg. De tienjaars Duitse rente steeg daar per saldo met 124 basispunten (1,24%) tot 3,73%. De spread van Italië liep vooral op in de aanloop naar het referendum over de aanpassing van de grondwet. De Italiaanse kapitaalmarktrente steeg in 2016 met 20 basispunten tot 1,81%. Het fonds presteerde licht beter dan de benchmark. Dat was te danken aan het beperkte belang in Italië en de overwogen posities in Nederland en Oostenrijk. Het belang in Portugese staatsobligaties drukte het fondsrendement enigszins.

Portefeuillebeheer

Het gewicht van de verschillende landen in de portefeuille wordt bepaald door hun duurzaamheidsscore en terugbetaalcapaciteit. Op basis hiervan verdeelde het fonds de instroom van nieuwe beleggingsgelden en de ontvangen rente over staatsobligaties van de diverse landen. De belangrijkste landen waarin het fonds meer belegt dan de benchmark zijn Oostenrijk, Nederland, Portugal en Ierland. Het fonds belegt minder dan de benchmark in onder andere Italië, Spanje en Frankrijk. We voerden diverse transacties uit om de *duration* (het gewogen gemiddelde van de looptijden) van de portefeuille conform het beleggingsbeleid van het fonds te houden. In 2016 ruilden we onder meer Nederlandse, Oostenrijkse, Ierse, Portugese en Duitse staatsobligaties voor obligaties met een latere aflooptdatum. De *duration* van het fonds was ultimo december licht hoger (0,23 jaar) dan die van de benchmark.

Kerncijfers in euro's

Koers ultimo 2016	30,37
Koers ultimo 2015	29,87
Hoogste koers in 12 maanden	31,33
Laagste koers in 12 maanden	29,75
Intrinsieke waarde per aandeel ultimo 2016 ¹	29,84
Dividend over het boekjaar 2015	0,40

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsentwikkeling

	31-12-2016	31-12-2015
Fondsomvang in duizenden euro's	248.214	226.340
Aantal uitstaande aandelen	8.201.691	7.584.183

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Obligatiefonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 3.1 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

Belangrijkste financiële risico's	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden marktrisicoposities ingenomen.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2016: 1,3% (ultimo 2015: 1,2%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico: Er is duidelijk sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ² ultimo 2016: 7,55 (ultimo 2015: 7,06). Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben. Daarnaast is de huidige lage rentestand een indicatie van het verwachte rendement.	De modified duration mag maximaal 3 maanden afwijken van de duration van het model waarmee de portefeuille beheerd wordt.
Concentratierisico Doordat het fonds enkel belegt in euro-obligaties die voldoen aan de duurzaamheidscriteria is er concentratierisico.	Hoog	Hoog	De hoge concentratie van het fonds in Oostenrijk en Nederland pakte in 2016 positief uit.	De beleggingen worden over diverse landen gespreid.
Actief rendementsrisico We voeren een actief duurzaam beleggingsbeleid waarmee we ernaar streven beter te presteren dan de benchmark.	Hoog	Hoog	Tracking error ³ ultimo 2016: 0,5% (ultimo 2015: 0,8%).	De benchmark vormt niet het uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie kan de portefeuille sterk afwijken van de benchmark.
Kredietrisico Het fonds belegt in staatsobligaties; er is sprake van kredietrisico.	Hoog	Hoog	In 2016 is het kredietrisico niet materieel gewijzigd. In paragraaf 4.4.5 is een overzicht opgenomen met daarin de kredietrating ultimo 2015 en ultimo 2016.	Er zijn geen restricties voor de minimale kredietrating van obligaties in de portefeuille, beleggingen worden gespreid over verschillende landen op basis van duurzaamheidscriteria en financiële criteria.

¹ De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden.

² De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.

³ De tracking error is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement van de portefeuille afweek van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt berekend op jaarbasis over een periode van 36 maanden.

Duration

31-12-2016

Modified duration	7,55
Modified duration van de benchmark	7,32

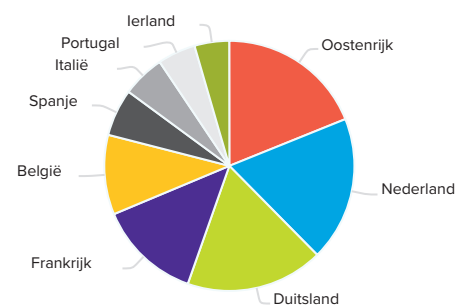
Vijf grootste belangen in %

Oostenrijk	18,9
Nederland	18,7
Duitsland	17,8
Frankrijk	13,3
België	10,3

Landenverdeling in %

Oostenrijk	18,9
Nederland	18,7
Duitsland	17,8
Frankrijk	13,3
België	10,3
Spanje	6,1
Italië	5,5
Portugal	4,9
Ierland	4,5

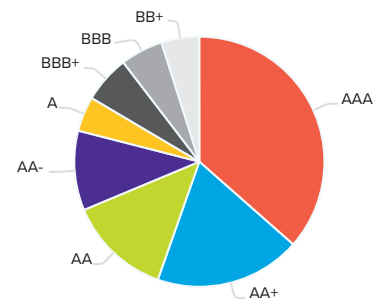
Landenverdeling

Kredietrating verdeling in %

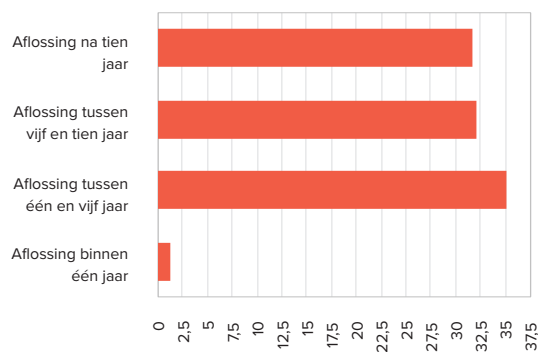
AAA	36,5
AA+	18,9
AA	13,3
AA-	10,3
A	4,5
BBB+	6,1
BBB	5,5
BB+	4,9

Kredietrating

45

Aflossing van de beleggingen in %

3.5 ASN Duurzaam Mixfonds

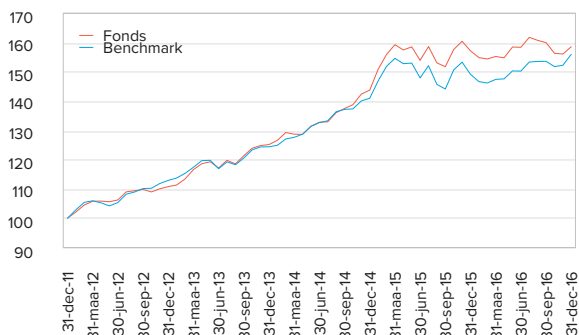
Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Mixfonds belegt in aandelen wereldwijd en euro-staatsobligaties die zijn uitgegeven door overheden die zich inspanssen om de duurzaamheid van de samenleving te bevorderen. Alle beleggingen moeten voldoen aan de duurzame beleggingscriteria van ABB. De verdeling over beide beleggingscategorieën is in principe 55% obligaties en 45% aandelen. De fondsbeheerder kan hiervan beperkt afwijken naar aanleiding van actuele marktomstandigheden. De beleggingen vinden plaats via de ASN Mixpool, die op zijn beurt belegt in de ASN Aandelenpool en de ASN Obligatiepool. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op actiam.nl/fondsbeheer en op asnbank.nl/beheerder.

Rendement

Het ASN Duurzaam Mixfonds behaalde over 2016 op basis van de beurskoers een rendement van 0,95% (2015: 9,70%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2015 van € 1,30 per aandeel (over 2014: € 1,30). De samengestelde benchmark (in de verslagperiode en tot 1 maart 2017 55% iBoxx Eur Sovereign > 1 jaar Total Return index, 29,25% MSCI Europe Index Net EUR, 11,25% MSCI USA Index Net EUR, 4,5% MSCI Japan Index Net EUR) behaalde in dezelfde periode een rendement van 4,59% (2015: 5,79%).

Geïndexeerd rendement

Rendementsbijdragen

In 2016 steeg de waarde van de obligatieportefeuille en daalde de waarde van de aandelenportefeuille. Het fondsrendement bleef op basis van beurskoers achter bij de benchmark. Dat kwam doordat de aandelenportefeuille slechter presteerde dan de benchmark. De fondsbeheerder hield het grootste deel van het jaar een overwogen positie van aandelen versus obligaties aan. Dat werkte negatief door in het fondsrendement. De informatie over de rendementsbijdragen van de aandelen en de obligaties vindt u in paragraaf 3.3 (ASN Duurzaam Aandelenfonds) respectievelijk paragraaf 3.4 (ASN Duurzaam Obligatiefonds).

Portefeuillebeheer

De groei van de wereldeconomie houdt overtuigend aan. Het groeipatroon van de Amerikaanse economie is eenzijdig geënt op consumptie. De kans op een cyclische inzinking is echter voorlopig klein, mede dankzij de fiscale stimulansen die president Trump de Amerikaanse economie wil geven. De economie van de eurozone blijft progressie maken. De groei krijgt een steeds duurzamer karakter. (Geo)politieke risico's weerhouden de fondsbeheerder er echter van om in de assetallocatie heel uitgesproken posities in te nemen. We blijven dan ook een licht overwogen belang in aandelen aanhouden op grond van de redelijk gunstige macro-economische vooruitzichten.

Informatie over de aan- en verkoop van individuele aandelen vindt u in paragraaf 3.3; de wijzigingen in de obligatieportefeuille in paragraaf 3.4.

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2016	0,95%	4,59%
2015	9,70%	5,79%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	8,37%	7,83%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	9,81%	9,30%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	3,68%	4,74%

¹ Samengesteld: 55% iBoxx € Sovereign Index (TR) (vanaf 1 maart 2017: iBoxx € Sovereign Index TR te wijzigen naar iBoxx € Eurozone 1-10 Index TR), 29,25% MSCI Europe Index Net EUR, 11,25% MSCI USA Index Net EUR, 4,5% MSCI Japan Index Net EUR. Per 1 april 2015 is de benchmark van het ASN Duurzaam Mixfonds gewijzigd.

Kerncijfers

Koers ultimo 2016	88,23
Koers ultimo 2015	88,73
Hoogste koers in 12 maanden	89,88
Laagste koers in 12 maanden	82,91
Intrinsieke waarde per aandeel ultimo 2016 ¹	88,43
Dividend over het boekjaar 2015	1,30

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

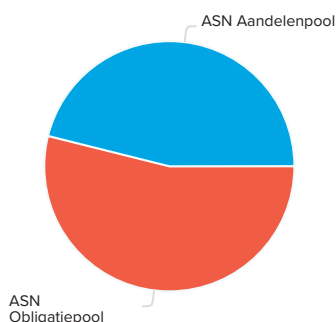
	31-12-2016	31-12-2015
Fondsomvang in duizenden euro's	263.201	249.180
Aantal uitstaande aandelen	2.994.920	2.817.932

Risicobeheer

Risicobeheer

De informatie over het risicobeheer van de aandelen en de obligaties vindt u in paragraaf 3.3 (ASN Duurzaam Aandelenfonds) respectievelijk paragraaf 3.4 (ASN Duurzaam Obligatiefonds).

Samenstelling beleggingsportefeuille

Samenstelling beleggingsportefeuille

	31-12-2016
ASN Obligatiepool	53,89%
ASN Aandelenpool	46,11%

3.6 ASN Milieu & Waterfonds

Fondsprofiel

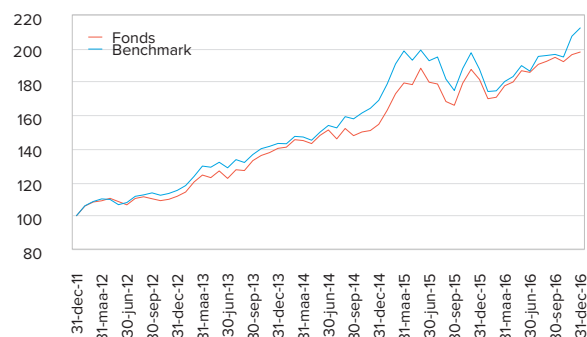
Het ASN Milieu & Waterfonds is een sectorfonds. Via de ASN Milieupool belegt het wereldwijd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen die – veelal technologisch geavanceerde – oplossingen bieden voor milieuproblemen. Het fonds belegt in ondernemingen die actief zijn in de sectoren water, afval en duurzame energie, en voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op actiam.nl/fondsbeheer en op asnbank.nl/beheerder.

Rendement

Over 2016 behaalde het ASN Milieu & Waterfonds op basis van de beurskoers een rendement van 9,09% (2015: 18,73%), inclusief herbelegging van het dividend over 2015 van € 0,20 per aandeel (over 2014: € 0,15). De benchmark (MSCI World Small & Mid Cap Index Net EUR)

behaalde in dezelfde periode een rendement van 13,19% (2015: 10,98%).

Geïndexeerd rendement

Rendementsbijdragen

Het rendement van het ASN Milieu & Waterfonds was lager dan dat van de benchmark. Dit kwam vooral doordat het fonds niet belegt in financiële instellingen op grond

van de duurzaamheidscriteria. Aandelen van financiële instellingen in de benchmark, zoals banken en verzekeraars, presteerden juist goed in de verslagperiode. Daarnaast was het resultaat op de aandelen uit het Verenigd Koninkrijk teleurstellend als gevolg van de Brexit.

Waterbedrijven presteerden goed, vooral de waterbedrijven die actief zijn in waterinfrastructuur. Met de invoering van nieuwe tariefstructuren en investeringen in infrastructuur speelden de waterbedrijven California Water en Sabesp goed in op de droge periode in Californië en Sao Paulo. Inmiddels regent het weer in deze regio's en komen de watervoorraden terug op normale niveaus. Waterbedrijven die actief zijn in infrastructuur profiteren ervan dat de onderhoudsinvesteringen toenemen, mede gestimuleerd door de overheid. Met Trump als nieuwe president van de Verenigde Staten worden hogere investeringen in waterinfrastructuur verwacht.

Beleggers hadden in de verslagperiode een voorkeur voor cyclische bedrijven ten opzichte van defensieve bedrijven. Dit had een positief effect op bedrijven die zich richten op energie-efficiëntie omdat zij vaak een cyclisch karakter hebben. Deze ontwikkeling zette door in het laatste kwartaal, mede onder invloed van verwachte stimuleringsmaatregelen van overheden, voornamelijk in de Verenigde Staten. De prestaties van bedrijven in de sector zonne-energie vielen tegen, vooral in de Verenigde Staten en China. De marktomstandigheden voor deze sector verslechterden omdat de verwachte vraag naar zonnepanelen is gedaald. Hoewel de resultaten in de zonne-energiesector tegenvielen, is de portefeuillebeheerder positief over de langetermijnvooruitzichten. Dankzij technologische verbeteringen dalen de kosten. Daardoor vermindert de afhankelijkheid van subsidies. Dit komt de groei van de sector ten goede. Daarnaast zijn de waarderingen van bedrijven in de sector laag.

Portefeuillebeheer

Vanwege de onzekerheid over de voorgenomen beslissing van het Verenigd Koninkrijk om de EU te verlaten, verminderden we het belang van dit land in de portefeuille. Dat deden we door de belangen in de Amerikaanse bedrijven Middlesex Water Company en Lindsay Corporation uit te breiden. Middlesex Water Company werd in 1897 in de Verenigde Staten opgericht als waternutsbedrijf. Het bezit gereguleerde waterleidingbedrijven en afvalwatersystemen in New Jersey, Delaware en Pennsylvania. Lindsay Corporation ontwerpt, produceert en verkoopt irrigatiesystemen. Deze worden in de agrarische sector gebruikt om de productie van gewassen te verhogen of te stabiliseren met behoud van water, energie en arbeid. Het bedrijf levert ook producten en diensten voor infrastructuur en transport, zoals wegmarkeringen, spoorwegproducten, pompen (voor efficiënt gebruik van water) en producten om water te hergebruiken.

In de verslagperiode voegden we het Nederlandse Philips Lighting aan de portefeuille toe. Philips Lighting is een lichtproductiebedrijf dat begin 2016 is afgesplitst van Koninklijke Philips. Philips Lighting ontwikkelt en produceert verlichtingsproducten en -systemen en levert hieraan gerelateerde diensten. De klanten bevinden zich over de hele wereld. Op led gebaseerde producten genereren een groot deel van de omzet. De waardering en de vooruitzichten van Philips Lighting zijn positief. We voegden ook Zhuzhou CSR Times Electric Co., Ltd. aan de portefeuille toe. Dit Chinese bedrijf maakt onderdelen om in landen over de hele wereld elektrisch treinverkeer mogelijk te maken. Het bouwt aandrijvingssystemen, informatiesystemen, sensoren en communicatiesystemen voor locomotieven, metro's en spoorwegen.

Het fonds verkocht aandelen van de volgende ondernemingen omdat ze niet meer voldeden aan de duurzaamheidscriteria:

- Johnson Matthey
- Ovivo
- Spirax-Sarco Engineering
- RPS Group

Het verkocht het belang in Blancco Technology Group (voorheen Regeneris) omdat de vooruitzichten op de lange termijn niet goed meer waren.

Het fonds hield overwogen belangen aan in onder andere de volgende bedrijven, wat het rendement ten goede kwam:

- Itron Inc. (waterinfrastructuur, Verenigde Staten, 79%) heeft een succesvolle reorganisatie doorgevoerd en ontving meer orders.
- Watts Water Technologies (waterinfrastructuur, Verenigde Staten, 37%) groeide in de verslagperiode. Watts Water slaagde er in om een verlieslatend onderdeel te verkopen en nam een bedrijf over dat actief is in verwarming van water. Beleggers ontvingen de overname positief.
- De aandelen California Water Service Group (waternutsbedrijf, Verenigde Staten, 54%) en Sabesp (waternutsbedrijf, Brazilië, 96%) en deden het ook goed. Met de invoering van nieuwe tariefstructuren en investeringen in infrastructuur speelden de waterbedrijven goed in op de droge periode in Californië en Sao Paulo.
- Power Integrations (energie-efficiëntie, Verenigde Staten, 45%) behaalde goede resultaten dankzij de introductie van nieuwe producten.

Negatieve bijdragen kwamen vooral van de volgende bedrijven:

- SunPower Corporation (zonne-energieapparatuur, Verenigde Staten, -77%) en Trina Solar (zonne-energieapparatuur, China, -13%) hadden last van het negatieve sentiment in de sector zonne-energie.

- EDP Renováveis (hernieuwbare energie, Spanje, -16%) presteerde teleurstellend. Na de verkiezing van Trump als nieuwe president van de Verenigde Staten daalde de koers van het aandeel. Beleggers vrezen dat het energiebeleid van Trump negatief uitwerkt op hernieuwbare energie.
- Stericycle (afvalverwerking, Verenigde Staten, -34%) had last van prijsdruk en de integratie van een grote acquisitie.
- United Utilities (waternutsbedrijf, Verenigd Koninkrijk, -13%) daalde naar aanleiding van de Britse keuze voor de Brexit en de daaraan gekoppelde daling in het Britse pond.

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2016	9,09%	13,19%
2015	18,73%	10,98%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	12,47%	14,02%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	14,83%	16,25%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	1,61%	4,73%

¹ MSCI World Small & Mid Cap Index Net EUR

Kerncijfers in euro's

Koers ultimo 2016	31,39
Koers ultimo 2015	28,98
Hoogste koers in 12 maanden	31,60
Laagste koers in 12 maanden	24,24
Intrinsieke waarde per aandeel ultimo 2016 ¹	28,80
Dividend over het boekjaar 2015	0,15

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsonwikkeling

	31-12-2016	31-12-2015
Fondsomvang in duizenden euro's	460.322	386.307
Aantal uitstaande aandelen	14.762.975	13.413.036

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Milieu & Waterfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 3.1 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

Belangrijkste financiële risico's	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid neemt het fonds actieve marktrisicopositities in.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2016: 3,3% (ultimo 2015: 3,3%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Valutarisico Het fonds belegt in aandelen die zijn genoteerd in vreemde valuta's.	Hoog	Hoog	In de toelichting op de jaarrekening is een valutaverdeling opgenomen. In paragraaf 3.2 worden de valutaontwikkelingen in 2016 toegelicht.	Valutarisico's worden niet afgedekt.
Concentratierisico Het fonds is een sectorfonds en belegt wereldwijd.	Hoog	Hoog	Gedurende de verslagperiode presteerden ondernemingen die actief zijn in de sectoren water, afval en duurzame energie minder goed dan ondernemingen in de benchmark van het fonds. Hierdoor bleef het rendement achter bij de benchmark.	De beleggingen worden over diverse landen, subsectoren en ondernemingen gespreid.
Actief rendementsrisico We voeren een actief duurzaam beleggingsbeleid waarmee we ernaar	Hoog	Hoog	Tracking error ² ultimo 2016: 4,8% (ultimo 2015: 4,0%).	De benchmark vormt niet het uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de

Belangrijkste financiële risico's
streven beter te presteren dan de benchmark.

Risicobereidheid Impact Materialisatie

Beheersing
duurzame selectie kan de portefeuille sterk afwijken van de benchmark.

- 1 De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden.
- 2 De tracking error is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement van de portefeuille afweek van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden.

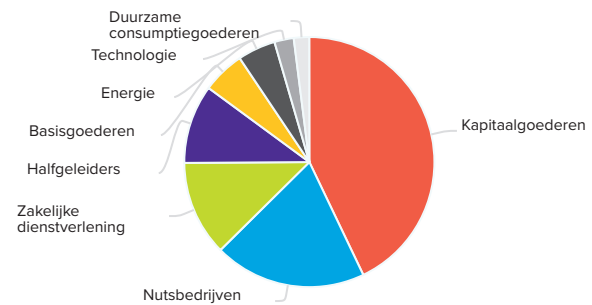
Sectorverdeling in %

Kapitaalgoederen	42,9
Nutsbedrijven	19,7
Zakelijke dienstverlening	12,3
Halfgeleiders	10,2
Basisgoederen	5,5
Energie	4,9
Technologie	2,5
Duurzame consumptiegoederen	2,0

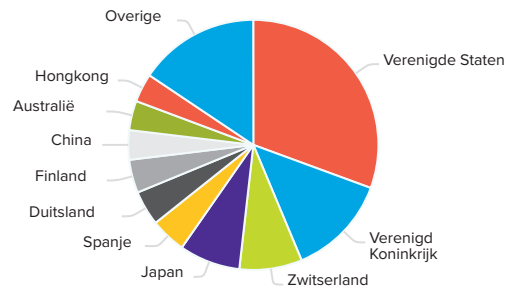
Landenverdeling in %

Verenigde Staten	30,6
Verenigd Koninkrijk	13,1
Zwitserland	8,1
Japan	7,9
Spanje	4,6
Duitsland	4,5
Finland	4,3
China	3,8
Australië	3,8
Hongkong	3,7
Overige	15,6

Sectorverdeling

Landenverdeling

Tien grootste belangen in %

United Utilities	4,1
EDP Renováveis	4,1
Georg Fischer	4,0
Brambles	3,8
Beijing Enterprises Water	3,7
Watts Water Technologies	3,7
Severn Trent	3,6
Power Integrations	3,5
California Water Service	3,5
DS Smith	3,5

3.7 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds
Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt, via de ASN Small & Midcappool, in aandelen van kleine tot middelgrote beursgenoteerde Europese ondernemingen die zich inspinnen om de duurzaamheid van de

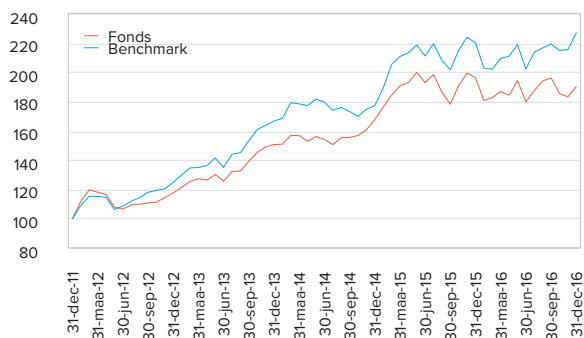
samenleving te bevorderen. De bedrijven waarin het fonds belegt, zijn getoetst aan de duurzaamheidscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op actiam.nl/fondsbeheer en op asnbank.nl/beheerder.

Rendement

Over 2016 behaalde het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds op basis van de beurskoers een rendement van -4,72% (2015: 18,65%), inclusief herbelegging van het dividend over 2015 van € 0,50 per aandeel (over 2014: € 0,35). De benchmark (MSCI Europe Small Cap Total Return Index (Verenigd Koninkrijk voor 50% gewogen)) behaalde in dezelfde periode een rendement van 3,16% (2015: 24,25%).

Geïndexeerd rendement

Rendementsbijdragen

Het rendement van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds was lager dan dat van de benchmark. Dit was er vooral aan te wijten dat het fonds een overwogen belang had in aandelen van groeiende bedrijven, ten koste van kwaliteitsaandelen – aandelen van bedrijven van hoge kwaliteit met goede langetermijnvooruitzichten en een goed managementteam. Kwaliteitsaandelen presteerden beter dan de benchmark. Het rendement werd ook negatief beïnvloed door het overwogen belang in de sectoren duurzame consumentengoederen en vastgoedbedrijven in het Verenigd Koninkrijk. Na de Brexit was het rendement van deze sectoren teleurstellend. De selectie van individuele aandelen was eveneens zwak.

Noorwegen, Finland en Zwitserland waren de best presterende landen; Portugal, Italië en het Verenigd Koninkrijk bleven achter. Bedrijven in de sectoren basisgoederen, energie en massaconsumptiegoederen presteerden het beste. De sectoren telecommunicatie, financiële dienstverlening en duurzame consumentengoederen presteerden het minst.

De aandelen die de resultaten het meest afzwakten:

- Stagecoach (bus- en spoorwegmaatschappij, Verenigd Koninkrijk, -34%) was het slechts presterende aandeel in de portefeuille. Het aantal passagiers in het openbaar vervoer daalde omdat mensen liever de auto namen vanwege de lagere brandstofprijzen, en doordat er meer online gewinkeld wordt.
- Dignity (uitvaartonderneming, Verenigd Koninkrijk, -16%) presteerde teleurstellend in 2016 omdat beleggers een voorkeur hadden voor cyclische bedrijven ten opzichte van defensieve bedrijven.

De aandelen die het meest bijdroegen aan het resultaat:

- Logitech (randapparatuur voor computers, Zwitserland, 72%) profiteerde ervan dat de vraag naar zijn producten toenam. De omzet steeg sterk en de aandelenkoers ging omhoog.
- BE Semiconductor (apparatuur voor halfgeleiderassemblage, Nederland, 79%) doet het goed in diverse nichemarkten. De brutomarge nam flink toe als gevolg van verplaatsing van productieactiviteiten naar Azië.

Portefeuillebeheer

We breidden de belangen in onder meer de volgende ondernemingen uit of voegden ze nieuw aan de portefeuille toe:

- Tecan is een Zwitsers bedrijf. Het ontwikkelt laboratoriuminstrumenten en automatiseringsoplossingen voor onderzoek op het gebied van biowetenschappen en diagnostiek. Het richt zich op diverse markten, zoals forensisch onderzoek, de voedingsindustrie, gewasonderzoek, de cosmetische industrie en veterinaire toepassingen. Het levert instrumenten, softwarepakketten, configureerbare modules, kennis van speciale applicaties, verbruiksartikelen en advies over regels en kwaliteit. Deze markt groeit doordat de bestedingen aan gezondheidszorg in opkomende markten toenemen en door technologische vooruitgang in biowetenschappen en diagnostiek.
- Dürr is een Duits machine- en installatiebouwbedrijf. Dürr levert producten, systemen en diensten voor productieprocessen van verschillende industrieën, zoals auto-industrie en machinebouw, evenals chemische, farmaceutische en houtverwerkende industrie.
- Basware is een Fins bedrijf dat software ontwikkelt en verkoopt om processen in de bedrijfsvoering digitaal uit te voeren. Het ontwikkelt voornamelijk programma's voor facturering, administratie en betalingen. Basware heeft kantoren in Europa, Amerika en India, met in totaal ongeveer 1400 medewerkers. Het bedrijf is wereldmarktleider in elektronische facturatie. De verwachting is dat Basware zijn sterke positie in deze groeiende markt verder kan uitbouwen.
- De Ierse Kingspan Group Plc ontwikkelt, produceert en verkoopt een scala aan producten, systemen en diensten die energiegebruik tegengaan, CO₂-uitstoot helpen verminderen en duurzame energie bevorderen. Kingspan levert producten voor de isolatie van huizen (daken, muren, vloeren en het frame) en voor zonne-energie. Het bedrijf is ook actief in water en afvalsystemen. Kingspan heeft drie belangrijke acquisities gedaan die verdere geografische groei in een groeiende markt mogelijk maken.
- Brembo SpA (Brembo) is een klein Italiaans bedrijf dat remschijftechnologieën voor motorvoertuigen

ontwikkelt. Het maakt bijvoorbeeld remschijven en remblokken. Brembo heeft fabrieken wereldwijd. Brembo kan ervan profiteren dat de regels voor de uitstoot van voertuigen steeds strenger worden. Dat opent nieuwe markten voor Brembo, vooral in het middensegment van personenauto's. Brembo kan zijn voorsprong op concurrenten gebruiken om zijn verkopen uit te breiden en winstmarges te laten groeien.

- Het Italiaanse Industria Macchine Automatiche (IMA) maakt machines om medicijnen, cosmetica, voedsel, thee en koffie te verwerken en verpakken. IMA heeft buiten Europa alleen fabrieken in India en China. IMA is voorloper op het gebied van duurzaamheid en kan hiermee blijven groeien in marktaandeel.
- Het Zwitserse Kardex AG (Kardex) is een klein bedrijf dat geautomatiseerde opslagsystemen levert. Het richt ruimtes zo efficiënt in dat opslag geheel automatisch kan verlopen. Het bedrijf is wereldwijd actief. Het heeft een hoog rendement op het eigen vermogen en is actief in een groeiende markt.
- SimCorp levert wereldwijd gespecialiseerde software voor het front-, middle en backoffice van vermogensbeheerders. Zo helpt het vermogensbeheerders om risico's te beperken, kosten te verlagen en in de gehele waardeketen te groeien. SimCorp ontwikkelt, verkoopt, implementeert en ondersteunt zijn software. Het Deense bedrijf heeft wereldwijd dochterondernemingen. Het bedrijf investeert in uitgebreidere softwarepakketten en groeit hierdoor in marktaandeel.
- Ascom Holding in Zwitserland is een telecommunicatiebedrijf dat oplossingen biedt voor draadloze onsite-communicatie en netwerken. De klanten van Ascom zijn vooral ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingshuizen, justitiële instellingen, retail- en overheidsinstanties. Ascom heeft de verlieslatende Network Testing-divisie afgestoten. De vooruitzichten voor het bedrijf zijn hierdoor verbeterd.

We verkochten de volgende bedrijven:

- Leoni AG is een Duitse fabrikant van kabels en bedrading. We verkochten het aandeel omdat de voorzichten verslechterden en het vertrouwen in het management afneemt.
- Frigoglass maakt machines die dranken, zoals bier en frisdrank, koel houden voordat ze verkocht worden.

Daarnaast produceert het glazen flessen, plastic kratten en metalen dopjes. Klanten van Frigoglass zijn bijvoorbeeld Coca-Cola, Pepsi, Heineken en Nestlé. We verkochten Frigoglass omdat de marktkapitalisatie en verhandelbaarheid van het aandeel te laag zijn geworden.

- Axfood is een Zweeds levensmiddelenbedrijf. Het verkoopt producten via detailhandels en groothandels. Op basis van de huidige waardering zijn koersstijgingen niet te verwachten.
- Groupe FNAC SA (FNAC) is een Franse warenhuisketen voor boeken, cd's, dvd's, software en consumentenelektronica. We verkochten het aandeel Fnac na de succesvolle overname van concurrent Darty. Daardoor is de kans op stijging van de aandelenkoers verminderd.
- De Britse Kcom Group verleent diensten op het gebied van telecommunicatie en netwerken. Het bedrijf heeft klanten in zowel de private als de publieke sector in het Verenigd Koninkrijk. Kcom Group opereert onder vier verschillende merken: KC, Eclipse, Kcom en Smart421. Het heeft ruim 1.800 medewerkers in dienst. Beleggers verkochten het aandeel Kcom omdat de vooruitzichten naar beneden waren bijgesteld.
- Caverion levert oplossingen om gebouwen en fabrieken energie-efficiënter te laten werken, water- en sanitatiesystemen, veiligheidssystemen voor vastgoed, en projectmanagement. Het management van Caverion gaf verschillende winstwaarschuwingen af. De CEO is afgetreden. Omdat de strategie en toekomst van het bedrijf onzeker zijn, is het aandeel verkocht.
- Het Duitse Elmos Semiconductor AG ontwerpt, produceert en verkoopt geïntegreerde schakelingen voor specifieke toepassingen, vooral voor de automobieliindustrie. We verkochten Elmos omdat de verhandelbaarheid van het aandeel onvoldoende is voor het fonds.
- Het Duitse bedrijf CEWE heeft een keten van ftoprintlaboratoria. Het produceert en ontwikkelt kleurenfilms en levert ontwikkeldiensten voor de markt van digitale fotografie, zoals fotoboeken. We verkochten ook CEWE omdat de verhandelbaarheid van het aandeel onvoldoende is voor het fonds.

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2016	-4,72%	3,16%
2015	18,65%	24,25%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	7,86%	10,85%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	13,80%	17,82%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	4,32%	4,32%

¹ MSCI Europe Small Cap Total Return Index (Verenigd Koninkrijk voor 50% gewogen)

Rendement in euro's

Koers ultimo 2016	34,25
Koers ultimo 2015	36,49
Hoogste koers in 12 maanden	36,49
Laagste koers in 12 maanden	30,61
Intrinsieke waarde per aandeel ultimo 2016 ¹	36,14
Dividend over het boekjaar 2015	0,35

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsontwikkeling

	31-12-2016	31-12-2015
Fondsomvang in duizenden euro's	79.321	82.641
Aantal uitstaande aandelen	2.297.673	2.286.700

Tien grootste belangen in %

Dignity	4,6
Kingspan	4,6
Dunelm Group	4,5
LEM Holding	4,2
Nolato AB	4,2
Logitech International	4,2
BELIMO Holding	4,0
Amer Sports	4,0
SimCorp	3,9
Industria Macchine Automatiche	3,9

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 3.1 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

Belangrijkste financiële risico's	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid nemen we actieve marktrisicoposities in.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2016: 3,8% (ultimo 2015: 3,1%).	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Valutarisico Het fonds belegt in aandelen die in vreemde valuta's zijn genoteerd.	Hoog	Hoog	In de toelichting op de jaarrekening is een valutaverdeling opgenomen. In paragraaf 3.2 staat een toelichting op de valutaontwikkelingen in 2016.	Valutarisico's worden niet afgedekt.
Concentratierisico Het fonds belegt in kleine tot middelgrote beursgenoteerde Europese ondernemingen.	Hoog	Hoog	Het fonds belegde per balansdatum in 33 ondernemingen. De top 10-beleggingen vormen 40% van het fonds.	De beleggingen worden over diverse landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Actief rendementsrisico We voeren een actief duurzaam beleggingsbeleid waarmee we ernaar streven beter te presteren dan de benchmark.	Hoog	Hoog	Tracking error ² ultimo 2016: 5,5% (ultimo 2015: 4,9%).	De benchmark vormt niet het uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie kan de portefeuille sterk afwijken van de benchmark.

¹ De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden.

² De tracking error is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement van de portefeuille afweek van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden.

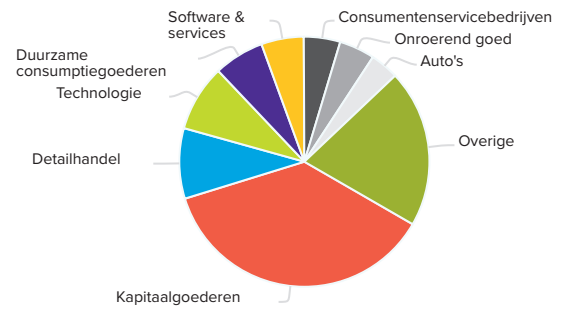
Sectorverdeling in %

Kapitaalgoederen	36,9
Detailhandel	9,1
Technologie	8,6
Duurzame consumptiegoederen	6,5
Software & services	5,5
Consumentenservicebedrijven	4,7
Onroerend goed	4,6
Auto's	3,7
Overige	20,4

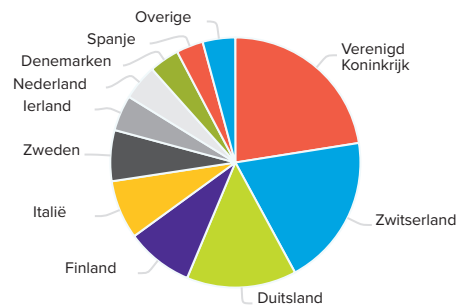
Landenverdeling in %

Verenigd Koninkrijk	22,5
Zwitserland	19,6
Duitsland	14,2
Finland	8,7
Italië	7,6
Zweden	6,6
Ierland	4,6
Nederland	4,6
Denemarken	3,9
Spanje	3,5
Overige	4,2

Sectorverdeling

Landenverdeling

Den Haag, 9 maart 2017

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom
Diane Griffioen

3.8 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder

Algemeen

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) heeft ACTIAM N.V. (ACTIAM) met ingang van 22 juli 2014 aangesteld als AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen N.V. ACTIAM heeft vanaf 22 juli 2014 het AIF-beheer van de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. uitgevoerd conform de daartoe geldende wettelijke eisen en het door ABB vastgestelde beleggings- en duurzaamheidsbeleid. Met betrekking tot de uitvoering van het AIF-beheer geven wij de hierna volgende verklaring omtrent de bedrijfsvoering.

Verklaring omtrent de bedrijfsvoering

Wij beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo).

Wij hebben gedurende 2016 verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij onze werkzaamheden hebben wij geen constatering gedaan op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5 van het Bgfo niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wft en daaraan gerelateerde regelgeving. Op grond hiervan verklaren wij als AIF-beheerder voor ASN Beleggingsfondsen N.V. te beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering zoals bedoeld in artikel 115y lid 5 Bgfo, die voldoet aan de eisen van het Bgfo.

Wij hebben niet geconstateerd dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de beschrijving functioneert. Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende de verslagperiode effectief en overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Utrecht, 9 maart 2017

ACTIAM N.V.

Hans van Houwelingen
Dudley Keiller
John Shen

4 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen N.V.

4.1 Balans

Vóór winstbestemming en in duizenden euro's	Ref. ¹	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		1.864.771	1.785.557
Vorderingen	(B)	3.044	1.833
Kortlopende schulden	(C)	4.446	3.245
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-1.402	-1.412
Activa min kortlopende schulden		1.863.369	1.784.145
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		180.769	169.807
Agio		1.151.190	1.085.278
Overige reserves		505.208	321.451
Onverdeeld resultaat		26.202	207.609
Totaal eigen vermogen		1.863.369	1.784.145

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten. U vindt deze toelichting in de paragrafen 4.5 respectievelijk 4.6. Dergelijke referenties staan ook in de hoofdstukken 5 en 6.

4.2 Winst-en-verliesrekening

In duizenden euro's	Ref.	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(E)	-2.521	10.187
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	44.611	212.908
Som van de bedrijfsopbrengsten		42.090	223.095
Bedrijfslasten	(G)		
Fondskosten		15.886	15.486
Overige bedrijfslasten		2	-
Som van de bedrijfslasten		15.888	15.486
Resultaat		26.202	207.609

4.3 Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	26.202	207.609
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	2.521	-10.187
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-44.611	-212.908
Aankoop van beleggingen	-185.527	-299.394
Verkoop van beleggingen	148.403	105.795
Mutaties in activa en passiva:		
Vorderingen	-1.211	804
Kortlopende schulden	1.201	-477
Nettokasstroom uit beleggingsactiviteiten	-53.022	-208.758
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	207.013	316.581
Inkoop van aandelen	-130.139	-89.977
Uitgekeerd dividend	-23.852	-17.846
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten	53.022	208.758
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.4 Toelichting op de jaarrekening

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een beleggingsmaatschappij met veranderlijk kapitaal, statutair gevestigd te Den Haag aan de Bezuidenhoutseweg 153. De vennootschap is opgericht op 2 januari 2001. Aandelen van de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. worden verhandeld via Euronext Fund Service (EFS). Dit is het handelssysteem voor open-end beleggingsinstellingen die in Nederland zijn geregistreerd en aan NYSE Euronext in Amsterdam zijn genoteerd. De verslagperiode van de vennootschap is gelijk aan het kalenderjaar. Dit verslag heeft betrekking op de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016. Deze jaarrekening is opgemaakt op 9 maart 2017.

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een open-end beleggingsinstelling en is opgezet volgens een paraplustructuur. De gewone aandelen van ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn onderverdeeld in verschillende series aandelen (de fondsen), waaraan het vermogen van de beleggingsmaatschappij wordt toegerekend en waarin afzonderlijk kan worden belegd. Als ACTIAM N.V. (ACTIAM) als AIF-beheerder van mening is dat bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken, kan het in het belang van ASN Beleggingsfondsen N.V. en zijn aandeelhouders de uitgifte of inkoop van aandelen beperken of tijdelijk opschorten.

Elk fonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel en koersvorming. Ook de administratie van elk fonds is

gescheiden door het gebruik van separate rekeningen. Het kapitaal wordt in een afzonderlijk fonds gestort en afzonderlijk belegd. Zowel de kosten als de opbrengsten worden per fonds afzonderlijk verantwoord. Waardestijgingen en waardedalingen in de portefeuille van een fonds komen ten goede aan of ten laste van de houders van de desbetreffende serie aandelen. Conform de Wet op het financieel toezicht (Wft) zijn de vermogens van de verschillende fondsen van elkaar gescheiden. De fondsen als zodanig hebben geen rechtspersoonlijkheid; het vermogen is van één en dezelfde rechtspersoon: ASN Beleggingsfondsen N.V. De fondsen beleggen het vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. in zogenaamde beleggingspools. In deze beleggingspools vindt de uitvoering van het beleggingsbeleid feitelijk plaats. De beleggingspools zijn besloten fondsen voor gemene rekening. De beleggingspools hebben geen rechtspersoonlijkheid: de juridische eigendom van de beleggingen van de beleggingspools berust bij Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V., ACTIAM fungeert als directie van Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V.

Meer uitleg over deze structuur is te vinden in hoofdstuk 9 van het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V.

De beleggingspools worden beheerd door de bepalingen in de voorwaarden van beheer. Deze voorwaarden regelen de rechtsverhouding tussen ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB), Pettelaar en de participanten in de beleggingspools. De enige participanten in de beleggingspools zijn ASN

Beleggingsfondsen N.V., respectievelijk ASN Mixpool waarin ASN Beleggingsfondsen N.V. belegt, en ASN Bank N.V. (ASN Bank, vanaf 1 januari 2017 gefuseerd met SNS Bank N.V. en opgegaan in de Volksbank N.V.). De voorwaarden van beheer van de beleggingspools kunnen worden gewijzigd door ABB en Pettelaar gezamenlijk.

Aan de jaarrekening 2016 van ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn toegevoegd de jaarrekeningen 2016 van de besloten fondsen voor gemene rekening (beleggingspools), waarin de vennootschap haar vermogen heeft belegd. Deze worden geacht onderdeel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V.

De lopendekostenfactor (LKF) per beleggingsfonds:

	LKF	
	2016	2015
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,86%
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,55%	0,56%
ASN Duurzaam Mixfonds	0,70%	0,71%
ASN Milieu & Waterfonds	1,20%	1,36%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,57%

Deze jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften die zijn vastgelegd in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen en uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. ACTIAM is in het bezit van een vergunning op grond van artikel 2:65 Wft.

ABB, directie van de vennootschap, is een 100%-deelneming van ASN Duurzame Deelnemingen N.V., een 100%-dochter van de Volksbank N.V. (de Volksbank). De Volksbank is statutair gevestigd te Utrecht en met adres Croeselaan 1, 3521 BJ Utrecht. ACTIAM, AIF-beheerder van de vennootschap, is statutair gevestigd te Utrecht en houdt kantoor aldaar aan de Graadt van Roggenweg 250. ACTIAM is een 100%-deelneming van VIVAT N.V. (VIVAT), een dochteronderneming van Anbang Insurance Group Co. Ltd. (Anbang) te Beijing.

Op onderdelen zijn in deze jaarrekening bewoordingen gehanteerd die afwijken van de modellen voor beleggingsinstellingen zoals voorgeschreven in het Besluit modellen jaarrekening, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

4.4.1 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in duizenden euro's en worden de posten die in de balans zijn opgenomen, gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vreemde valuta

De rapportage- en functionele valuta van de vennootschap is de euro. Activa en passiva in vreemde valuta's zijn omgerekend tegen de koersen per balansdatum.

Ultimo verslagperiode werden de volgende wisselkoersen gehanteerd (World Market/Reuters closing spot rates):

Valutakoers t.o.v. de euro	31-12-2016	31-12-2015
Amerikaanse dollar	1,0548	1,0863
Australische dollar	1,4566	1,4931
Britse pond	0,8536	0,7370
Canadese dollar	1,4145	1,5090
Deense kroon	7,4355	7,4627
Hongkong dollar	8,1776	8,4190
Japane yen	123,0208	130,6765
Noorse kroon	9,0790	9,6152
Singaporese dollar	1,5238	1,5411
Taiwanese dollar	33,9935	35,6817
Zweedse kroon	9,5820	9,1582
Zwitserse frank	1,0720	1,0874

Voor aan- en verkopen gedurende de verslagperiode zijn de transactiekoersen gehanteerd. Voor posten van de winst-en-verliesrekening in vreemde valuta geldt eveneens de transactiekoers. Verschillen uit hoofde van de valutaomrekening worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Criteria voor opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen hieruit naar de vennootschap zullen vloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van een financieel instrument.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financiële instrument aan een derde worden overgedragen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen, en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De rentebaten en rentelasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen, worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen

maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Beleggingen

Participaties in beleggingspools

De beleggingen van de fondsen bestaan uit participaties in de beleggingspools. De participaties in de beleggingspools worden gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde (*net asset value* ofwel NAV) per einde verslagperiode.

Deze komt overeen met de reële waarde. De participaties worden op dagbasis aangekocht of verkocht tegen de vastgestelde intrinsieke waarde. De beleggingen zijn als liquide te beschouwen.

De intrinsieke waarde van alle beleggingspools wordt één keer per jaar gecontroleerd door de externe accountant in het kader van de jaarlijkse controle van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Indirecte beleggingen

Aangezien ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn vermogen belegt in onderliggende beleggingspools, zijn – in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgif Wft), artikel 122, lid 1, onderdeel g – de jaarcijfers van de onderliggende pools opgenomen in de jaarrekening. Als een beleggingsinstelling 85 procent of meer belegt in een andere beleggingsinstelling, zijn artikel 122, lid 1a tot en met 1e, artikel 123, lid 1m, 5 en 6 en artikel 124, lid 1i en 1j ook van toepassing op de beleggingsinstelling waarin belegd wordt, namelijk de onderliggende pools. Artikel 122 tot en met 124 Bgif vragen een nadere toelichting op de balans en de winst-en-verliesrekening. Dit heeft onder meer tot doel een beter inzicht te bieden in de beleggingen en in de kosten. De jaarcijfers van de pools worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Bepaling reële waarde beleggingen in de onderliggende beleggingspools

In overeenstemming met RJ 290.916 (RJ = Richtlijn voor de jaarverslaggeving) volgt hierna informatie over financiële instrumenten die in deze jaarrekening tegen reële waarde worden gewaardeerd. Deze financiële instrumenten worden geclassificeerd en beschreven op de volgende niveaus (*categorieën*):

Categorie 1: de reële waarde is afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen;

Categorie 2: de reële waarde is afgeleid van onafhankelijke taxaties;

Categorie 3: de reële waarde is afgeleid van een berekening van de netto contante waarde (NCW); of

Categorie 4: de reële waarde is afgeleid van een andere geschikte methode.

De beleggingen van ASN Venture Capital Fonds N.V., waarin de ASN Aandelenpool belegt, hebben het karakter van duurzaam durfkapitaal en zijn veelal niet-beursgenoteerd. Ten behoeve van de dagelijkse berekening van de intrinsieke waarde van de ASN Aandelenpool wordt voor ASN Venture Capital Fonds N.V. dagelijks een intrinsieke waarde berekend op basis van op dat moment beschikbare informatie. Doordat gecontroleerde jaarcijfers van de fondsen, waarin ASN Venture Capital Fonds N.V. belegt, per de datum van het verslag van de ASN Beleggingsfondsen N.V. ontbreken, resteert er enige onzekerheid over de waardering per balansdatum. Deze onzekerheid is inherent aan de aard van de beleggingen. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen in de portefeuille van ASN Venture Capital Fonds N.V. geven de beheerders van deze fondsen doorgaans eens per kwartaal een waardering af per het einde van het voorgaande kwartaal.

Hierna ziet u de verdeling van de beleggingen van de ASN Beleggingspools.

Waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde (in duizenden euro's)	31 december 2016	Categorie 1 Ter beurze genoteerde marktprijzen	Categorie 2 Onafhankelijke taxaties	Categorie 3 Netto-contante-waardeberekening en	Categorie 4 Andere methode
ASN Aandelenpool	927.130	918.579	-	-	8.551
ASN Obligatiepool	383.297	383.297	-	-	-
ASN Mixpool	263.356	263.356	-	-	-
ASN Milieupool	444.559	444.559	-	-	-
ASN Small & Midcappool	74.980	74.980	-	-	-
Totaal	2.093.322	2.084.771	-	-	8.551

Transactiekosten

Transactiekosten bij aan- en verkoop van beleggingen worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Transactiekosten bij aankoop van beleggingen worden derhalve niet geactiveerd.

Het totaalbedrag aan transactiekosten van beleggingen over de verslagperiode wordt, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn, toegelicht in de jaarrekening van de beleggingspools, omdat de feitelijke aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden via de beleggingspools. Aan de aan- en verkopen van participaties in de beleggingspools door de fondsen zijn geen kosten verbonden.

Transactiekosten voor vastrentende waarden zijn niet te bepalen omdat zij in de aan- en verkoopkoers zijn opgenomen en niet separaat worden vastgelegd. De totale hoogte van de transactiekosten voor vastrentende waarden is derhalve niet met voldoende nauwkeurigheid vast te stellen. De omloopsnelheid van de portefeuille, die in de jaarcijfers van elke beleggingspool wordt vermeld, is een indicatie voor de relatieve transactiekosten.

Beleggingen met een beursnotering

Aandelen genoteerd aan een effectenbeurs worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de meest recente slotkoers in de verslagperiode. Als financiële instrumenten op verschillende effectenbeurzen zijn genoteerd, bepaalt de AIF-beheerder van welke effectenbeurs de koers in aanmerking wordt genomen. De vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Als er sprake is van een actieve markt, wordt gebruikgemaakt van de relevante biedkoersen of, als biedkoersen niet aanwezig zijn, van de relevante midkoers (tussen bieden en laten) ten tijde van het slot van de markt. Als een waardering niet mogelijk is op basis van quotes van informatieleveranciers, wordt gekeken naar waarderingen door andere externe partijen. In het geval van vastrentende producten wordt er bij de *lead manager* of de partij waarvan de stukken zijn overgenomen, een waardering opgevraagd. Als dit niet mogelijk is, wordt de koers modelmatig bepaald.

Beleggingen zonder beursnotering

Niet aan een effectenbeurs genoteerde of verhandelde beleggingen en eventuele incurante beleggingen worden gewaardeerd op basis van een indicatieve waardering van externe partijen. Als deze niet beschikbaar is, wordt de waardering modelmatig bepaald. De AIF-beheerder zal alles in het werk stellen om een zo accuraat en recent mogelijke waardering toe te kennen. Dit betekent dat de waardering gedateerd kan zijn. Als na vaststelling van de intrinsieke waarde van het fonds, maar

voorafgaand aan publicatie van het jaarverslag, informatie beschikbaar komt die leidt tot een materieel ander inzicht in de intrinsieke waarde die in het jaarverslag wordt gepubliceerd, wordt dit in het verslag verwerkt en toegelicht. De nadere informatie zal worden verwerkt bij de eerstvolgende vaststelling van de intrinsieke waarde.

Vorderingen en schulden

Vorderingen en schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Aangezien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen en schulden.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De nominale waarde is nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Verwerking van plaatsing en inkoop van aandelen

De kosten van toe- en uittreding worden geheel verwerkt in het geplaatste kapitaal en het agio van het desbetreffende fonds.

Op- en afslag bij toe- en uittredingen

Bij de uitgifte van aandelen van het fonds wordt de uitgifteprijs van de aandelen ten opzichte van de berekende intrinsieke waarde verhoogd met een opslag; bij de inkoop van aandelen wordt de inkoopprijs verlaagd met een afslag. Aandelen worden uitgegeven tegen de alsdan berekende intrinsieke waarde vermeerderd met een opslag, dan wel ingenomen tegen de alsdan berekende intrinsieke waarde verminderd met een afslag. Daardoor komen deze op- en afslagen geheel ten goede aan het fonds. Deze op- en afslagen dienen vooral om transactiekosten te dekken die bij het fonds in rekening worden gebracht over de beleggingstransacties van het fonds. Deze transactiekosten bestaan uit vergoedingen voor onder andere brokerkosten, researchkosten, settlementkosten, valutaverschillen en vergoedingen voor marktimpact. Jaarlijks worden de op- en afslagen vastgesteld op basis van de gemiddelde transactiekosten die representatief zijn voor transacties op de financiële markten in de betreffende beleggingscategorie. De actuele op- en afslagen zijn in de volgende tabel weergegeven.

	ASN Duurzaam Obligatiefonds	ASN Milieu & Waterfonds	ASN Duurzaam Aandelenfonds	ASN Duurzaam Mixfonds	ASN Duurzaam Small & Midcapfonds
Opslag	+ 0,10%	+ 0,275%	+ 0,275%	+ 0,15%	+ 0,525%
Afslag	- 0,10%	- 0,225%	- 0,15%	- 0,15%	- 0,375%

4.4.2 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft

plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt voornamelijk bepaald door de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen gedurende de verslagperiode, onder aftrek van de kosten die aan de verslagperiode zijn toe te rekenen. De gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode in mindering te brengen.

Daarnaast bestaat het resultaat in de beleggingspools uit de directe beleggingsopbrengsten, zoals interest en dividend. Het dividend is het verdiende bruto contante dividend onder aftrek van provisie en niet-terugvorderbare dividendbelasting. De opbrengsten in de vorm van stockdividend worden als aankoop tegen nihil in de balans verwerkt. De interestbaten zijn de bruto ontvangen rente op obligaties onder aftrek van een eventuele provisie. De rente wordt verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft.

4.4.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen, en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst in operationele (beleggings)activiteiten en financieringsactiviteiten.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat door middel van aanpassingen hierop tot kasstromen herleid. Deze aanpassingen betreffen onder andere correcties op de overlopende posten.

De liquide middelen in de fondsen hebben een beginstand en eindstand van nihil. De gelden die van klanten worden ontvangen, worden namelijk direct belegd in participaties van de beleggingspools. Het beleid van de fondsen is erop gericht het beschikbare vermogen volledig te beleggen.

4.4.4 Fiscale aspecten

ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling zoals bedoeld in artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals nader is uitgewerkt in het Besluit beleggingsinstellingen. Dit houdt in dat ASN Beleggingsfondsen N.V. geen (0%) vennootschapsbelasting verschuldigd is als het voldoet aan de voorwaarden die in de wet en het Besluit beleggingsinstellingen worden genoemd. Een van die voorwaarden is dat het fonds de winst die voor uitdeling beschikbaar is, binnen acht maanden na afloop van het boekjaar aan de participatiehouders uitkeert (de doorstootverplichting).

De pools waar de fondsen in beleggen zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Alle activa en passiva, alsmede de resultaten, worden rechtstreeks toegerekend aan de houders van participaties in de pools, waaronder ASN Beleggingsfondsen N.V.

Voor uitgebreidere informatie wordt verwezen naar het prospectus.

Fiscale risico's

Wijzigingsrisico belastingregimes

Het wijzigingsrisico met betrekking tot belastingregimes houdt in hoofdlijnen in dat een overheid de belastingwetgeving in ongunstige zin voor een fonds of een pool verandert. Daardoor wordt de waarde van de beleggingsportefeuille en/of de waarde van het eigen vermogen van een fonds of pool negatief beïnvloed. Het is niet uitgesloten dat de wet of wetsinterpretatie verandert, al dan niet met terugwerkende kracht. Het is daardoor mogelijk dat additionele belastingen verschuldigd worden, inclusief eventuele bronheffingen met betrekking tot betaalbaar gestelde dividenden of rente, die niet voorzienbaar waren ten tijde van het uitbrengen van het prospectus of ten tijde van aankoop, waardering of verkoop. Dit risico neemt toe naarmate er meer wordt belegd in landen met minder stabiele regeringen en democratische procedures bij de totstandkoming van (belasting)wetgeving. De pools beleggen overwegend in landen waar deze minder gunstige externe factoren niet van toepassing zijn. Niettemin geldt het wijzigingsrisico belastingregimes voor alle beleggingen in alle landen.

Risico erosie fondsvermogen

ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling. Om deze status te kunnen behouden dient de vennootschap jaarlijks de fiscale winst geheel aan de aandeelhouders uit te keren. De fiscale jaarwinst kan onder omstandigheden hoger uitkomen dan de winst die wordt berekend op grond van de regels die gelden bij het opstellen van het statutaire jaarrekening. Daarnaast kan een fonds onder omstandigheden een beleid voeren waarbij meer dividend wordt uitgekeerd dan het jaarresultaat. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat het vermogen van de beleggingsinstelling door een dividenduitkering meer afneemt dan de omvang van de jaarwinst. Dit risico wordt beperkt door een actief herbeleggingsbeleid van de fondsen.

FATCA/CRS

ASN Beleggingsfondsen N.V. zal voldoen aan FATCA, CRS en de in dat kader in de Nederlandse wetgeving opgenomen bepalingen. Om in dat kader ten aanzien van aandeelhouders hun status onder FATCA of Nederlandse wetgeving te kunnen (blijven) vaststellen, kan aan aandeelhouders documentatie worden opgevraagd. Als ASN Beleggingsfondsen N.V., doordat het niet voldoet aan FATCA, wordt onderworpen aan bronbelasting van de

Verenigde Staten op haar beleggingen, dan kan dit gevolgen hebben voor de *net asset value* (NAV).

Afdrachtvermindering

Indien fiscaal vrijgestelde partijen of buitenlanders toetreden tot een van de fondsen kan dit gevolgen hebben voor het rendement van het fonds. ASN Beleggingsfondsen N.V. mag voor deze partijen de afdrachtvermindering niet toepassen op eventuele buitenlandse bronheffing.

4.4.5 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van ASN Beleggingsfondsen N.V. kunnen voor de vennootschap financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. Aangezien elk fonds een eigen beleggingsbeleid voert, variëren deze risico's per fonds. Om het beleggingsbeleid uit te voeren belegt elk fonds in participaties van een pool, dan wel (indirect) in participaties van een combinatie van pools waarin de beleggingsportefeuilles zijn ondergebracht. Het risicoprofiel van een fonds is dan ook gelijk aan het risicoprofiel van de pool(s) waarin dit fonds belegt.

Deze risico's bestaan onder andere uit marktrisico, renterisico, valutarisico, concentratierisico, inflatierisico,

kredietrisico, credit spreadrisico, faillissementsrisico, betalingsrisico, parapleurisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico, procesrisico, systeemrisico, uitbestedingsrisico en bewaarnemingsrisico. De risico's zijn hierna en in de toelichting op de jaarrekening van de beleggingspools verder uitgewerkt.

Renterisico

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds (en ook alle ASN Duurzaam Mixfondsen) belegt via de ASN Obligatiepool in vastrentende waarden en is daarom blootgesteld aan renterisico. In de toelichting op de jaarrekening van de ASN Obligatiepool in paragraaf 6.2 zijn de *modified duration* en de renteherzieningsdata van de verschillende beleggingen opgenomen.

Valutarisico

Bij geen van de fondsen wordt het valutarisico afgedekt. Derivaten in de fondsen zijn niet toegestaan. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt uitsluitend in obligatieleningen die in euro's noteren, waardoor dit fonds geen valutarisico heeft.

De beleggingspools belegden ultimo 2016 de volgende bedragen in euro's en vreemde valuta's:

In duizenden euro's	Beleggingen in euro's	Beleggingen in vreemde valuta's	Totaal beleggingen van de beleggingspool
ASN Aandelenpool	310.276	616.854	927.130
ASN Obligatiepool	383.297	-	383.297
ASN Mixpool ¹	263.356	-	263.356
ASN Milieupool	81.370	363.189	444.559
ASN Small & Midcappool	35.578	39.402	74.980

¹ Bij de ASN Mixpool is er indirect wel sprake van beleggingen in vreemde valuta's doordat de ASN Mixpool belegt in de ASN Aandelenpool.

In de jaarcijfers van de pools waarin de desbetreffende fondsen beleggen, staat een specificatie van de beleggingen waaruit blijkt in welke valuta's is belegd (zie hoofdstuk 6).

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid van het ASN Duurzaam Aandelenfonds en van het ASN Milieu & Waterfonds biedt enige ruimte voor beleggingen in opkomende landen en regio's. Het beleid is gericht op de beheersing van het risico door een limiet te stellen aan het maximale percentage van het vermogen dat fondsen beleggen in één bedrijf of instelling. Voor de fondsen gelden de volgende beperkingen:

Fonds	Maximumpercentage in één bedrijf
ASN Duurzaam Aandelenfonds	5%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	10% ¹
ASN Milieu & Waterfonds	5%

¹ Wanneer het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds aandelen in een onderneming koopt, mogen deze op het moment van aankoop: • maximaal 5% van het aandelenkapitaal van deze onderneming uitmaken; • maximaal 5% van het eigen vermogen uitmaken; wanneer dit belang toeneemt tot 10% dient het belang te worden afgebouwd tot beneden de 10%.

De totale waarde van alle aandelen van ondernemingen samen die individueel een grotere waarde in het fonds hebben dan 5%, mag niet meer dan 40% van het fondsvermogen bedragen.

Kredietrisico

Het beleggingsbeleid van het ASN Duurzaam Obligatiefonds (en het obligatiegedeelte van het ASN Duurzaam Mixfonds) is erop gericht om uitsluitend te

beleggen in staatsobligaties. Voor dit fonds geldt geen eis voor de minimale rating per obligatielening en geen restrictie voor een minimale rating van de portefeuille. Er is ook geen restrictie op de omvang van een lening.

ABB bepaalt het universum van landen in de staatsobligaties waarvan het ASN Duurzaam Obligatiefonds en het (obligatiegedeelte van) het ASN Duurzaam Mixfonds beleggen. De portefeuille is ingericht op basis van de scores die landen behalen op het gebied van duurzaamheid en terugbetaalcapaciteit (de verhouding tussen belastinginkomsten en renteverplichtingen). Hoe beter een land scoort op beide criteria, des te groter is het belang van het land in de portefeuille. De leningen in de portefeuille van de ASN Obligatiepool zijn als volgt verdeeld over gemiddelde kredietratings:

<i>in % van de portefeuille</i>	31-12-2016	31-12-2015
AAA	36,5%	36,3%
AA+	18,9%	18,8%
AA	13,3%	23,5%
AA-	10,3%	-
A	4,5%	-
A-	-	4,5%
BBB+	6,1%	6,1%
BBB	5,5%	5,6%
BB+	4,9%	5,2%
Totaal	100,0%	100,0%

Om tot de gemiddelde kredietrating te komen wordt gebruikgemaakt van *credit rating agencies* S&P, Moody's en Fitch. De gemiddelde rating wordt berekend als het gemiddelde van de rating die de verschillende rating agencies hebben toegekend. Ook bij de andere fondsen is er sprake van een kredietrisico, voornamelijk als gevolg van verkooptransacties waardoor kortlopende vorderingen ontstaan. Het risico van deze kortlopende vorderingen is zeer laag, want de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het maximale kredietrisico wordt bepaald door de som van de liquide middelen, de vorderingen en de waarde van de vastrentende beleggingen. Het maximale kredietrisico per pool aan het einde van de verslagperiode was als volgt:

<i>Pool</i>	<i>Maximaal kredietrisico in miljoenen euro's</i>	
	31-12-2016	31-12-2015
ASN Aandelenpool	8,8	9,9
ASN Obligatiepool	390,4	362,4
ASN Mixpool	0,4	0,3
ASN Milieupool	16,2	12,2
ASN Small & Midcappool	4,5	2,2

Naast kredietrisico's bij de beleggingspools is er bij de fondsen sprake van kredietrisico's. Deze risico's betreffen voornamelijk kortlopende vorderingen als gevolg van verkooptransacties. Deze kortlopende vorderingen hebben een zeer laag risico, want de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het kredietrisico bedroeg ultimo 2016 € 3,0 miljoen (ultimo 2015: € 1,8 miljoen).

4.5 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

<i>In duizenden euro's</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	1.785.557	1.368.863
Aankopen	185.527	299.394
Verkopen	-148.403	-105.795
Gerealiseerde waardeveranderingen	-2.521	10.187
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	44.611	212.908
Stand ultimo periode	1.864.771	1.785.557

Aangezien de vennootschap haar vermogen belegt in onderliggende beleggingspools, zijn – in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 – de jaarcijfers van de onderliggende beleggingspools opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van de vennootschap.

Participaties per beleggingspool

<i>In duizenden euro's</i>	31-12-2016	31-12-2015
ASN Aandelenpool	812.897	840.284
ASN Obligatiepool	248.329	226.445
ASN Mixpool	263.356	249.328
ASN Milieupool	460.788	386.750
ASN Small & Midcappool	79.401	82.750
Totaal	1.864.771	1.785.557

(B) Vorderingen

Onder de vorderingen zijn opgenomen:

<i>In duizenden euro's</i>	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van beleggingspools	1.831	57
Te vorderen van aandeelhouders	1.213	1.776
Totaal	3.044	1.833

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder de kortlopende schulden zijn opgenomen:

<i>In duizenden euro's</i>	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan beleggingspools	1.213	1.775
Te betalen aan aandeelhouders	1.831	57
Te betalen fondskosten	1.402	1.413
Totaal	4.446	3.245

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt over de fondsen verdeeld:

<i>In duizenden euro's</i>	31-12-2016	31-12-2015
ASN Duurzaam Aandelenfonds	812.311	839.677
ASN Duurzaam Obligatiefonds	248.214	226.340
ASN Duurzaam Mixfonds	263.201	249.180
ASN Milieu & Waterfonds	460.322	386.307
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	79.321	82.641
Totaal	1.863.369	1.784.145

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal is verdeeld in (twintig series van in totaal) 78.749.999 gewone aandelen en één prioriteitsaandeel van nominaal € 5,00. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt dus € 393.750.000. Er heeft een herverdeling van het maatschappelijk kapitaal plaatsgevonden. Meer informatie hierover is te vinden in paragraaf 1.2.

Verloop aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode:

	<i>Stand per 1 januari</i>	<i>Uitgegeven aandelen</i>	<i>Ingekochte aandelen</i>	<i>Stand per 31 december</i>
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7.859.356	834.962	-797.699	7.896.619
ASN Duurzaam Obligatiefonds	7.584.183	1.030.693	-413.185	8.201.691
ASN Duurzaam Mixfonds	2.817.932	313.740	-136.752	2.994.920
ASN Milieu & Waterfonds	13.413.036	1.955.344	-605.405	14.762.975
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	2.286.700	233.450	-222.477	2.297.673
Prioriteitsaandeel	1	-	-	1
Totaal	33.961.208	4.368.189	-2.175.518	36.153.879

<i>In duizenden euro's</i>	01-01-2016 <i>t/m 31-12-2016</i>	01-01-2015 <i>t/m 31-12-2015</i>
Geplaatt kapitaal		
Stand per 1 januari	169.807	150.398
Uitgegeven aandelen	21.840	28.617
Ingekochte aandelen	-10.878	-9.208
Stand ultimo periode	180.769	169.807
Agio		
Stand per 1 januari	1.085.278	878.083
Uitgegeven aandelen	185.173	287.964
Ingekochte aandelen	-119.261	-80.769
Stand ultimo periode	1.151.190	1.085.278
Overige reserves		
Stand per 1 januari	321.451	175.140
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	183.757	146.311
Stand ultimo periode	505.208	321.451
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	207.609	164.157
Toevoeging aan overige reserves	-183.757	-146.311
Uitgekeerd dividend	-23.852	-17.846
Resultaat over de verslagperiode	26.202	207.609
Stand ultimo periode	26.202	207.609
Totaal eigen vermogen	1.863.369	1.784.145

Voor het vijfjarenoverzicht verwijzen wij naar de toelichtingen op de afzonderlijke fondsen.

4.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door de boekwaarde in mindering te brengen op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten).

Gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds:

<i>In duizenden euro's</i>	01-01-2016 <i>t/m 31-12-2016</i>	01-01-2015 <i>t/m 31-12-2015</i>
ASN Duurzaam Aandelenfonds	-3.267	7.144
ASN Duurzaam Obligatiefonds	505	-178
ASN Duurzaam Mixfonds	-160	432
ASN Milieu & Waterfonds	780	2.176
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	-379	613
Totaal	-2.521	10.187

In overeenstemming met RJ 615.405a (RJ = Richtlijn voor de jaarverslaggeving) volgt hierna informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen van de beleggingspools, per soort belegging.

Gerealiseerde waardeveranderingen aandelen

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
ASN Aandelenpool		
Aandelen - gerealiseerde winsten	19.605	42.958
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-57.917	-14.999
ASN Mixpool		
Aandelen - gerealiseerde winsten	699	3.074
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-628	-20
ASN Milieupool		
Aandelen - gerealiseerde winsten	7.389	24.486
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-4.029	-9.764
ASN Small & Midcappool		
Aandelen - gerealiseerde winsten	2.058	2.191
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-3.251	-2.706
Totaal	-36.074	45.220

Gerealiseerde waardeveranderingen obligaties

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
ASN Obligatiepool		
Obligaties - gerealiseerde winsten	1.340	408
Obligaties - gerealiseerde verliezen	-719	-1.742
Totaal	621	-1.334

(F) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo verslagperiode de balanswaarde aan het begin van het boekjaar in mindering te brengen, dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode.

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds:

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
ASN Duurzaam Aandelenfonds	-7.765	124.329
ASN Duurzaam Obligatiefonds	7.540	987
ASN Duurzaam Mixfonds	4.159	19.237
ASN Milieu & Waterfonds	41.848	56.423
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	-1.171	11.932
Totaal	44.611	212.908

In overeenstemming met RJ 615.405a (RJ = Richtlijn voor de jaarverslaggeving) volgt hierna informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen van de beleggingspools, per soort belegging.

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen aandelen

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
ASN Aandelenpool		
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	49.592	125.318
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-46.902	-22.851
ASN Mixpool		
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	4.115	16.615
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-187	--
ASN Milieupool		
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	58.880	47.884
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-27.175	-10.304
ASN Small & Midcappool		
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	6.278	12.403
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-8.869	-1.583
Totaal	35.732	167.482

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen obligaties

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
ASN Obligatiepool		
Obligaties - niet-gerealiseerde winsten	6.076	360
Obligaties - niet-gerealiseerde verliezen	-4.700	-8.020
Totaal	1.376	-7.660

(G) Bedrijfslasten

Fondskosten

ABB ontvangt van de Fondsen fondskosten. De vennootschap betaalt maandelijks deze vergoeding aan ABB. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van de Fondsen. Dit gebeurt naar rato van de percentages per Fonds op jaarbasis die in het prospectus zijn genoemd en het vermogen van het Fonds per dagultimo². Deze vergoeding wordt iedere maand achteraf in rekening gebracht. ABB brengt aan het eind van iedere maand het maandtotaal van de aldus berekende en gereserveerde fondskosten in rekening aan de vennootschap.

De fondskosten dienen om alle kosten van de fondsen en de pools te dekken, inclusief de vergoeding aan de vermogensbeheerders van de pools, de kosten voor de AIF-beheerder, de bewaarder, de custodian, de fund agent, het duurzaamheidsonderzoek, de juridisch eigenaar van het vermogen van de beleggingspools, de accountant, het toezicht, fiscaal en juridisch advies, alsmede de settlementskosten, de marketingkosten, de kosten van diensten van derden en de beloning van de raad van commissarissen.

Een uitzondering hierop zijn de transactiekosten. Dit zijn de directe kosten die samenhangen met de aankoop en

verkoop van beleggingen. Deze kosten worden gedekt uit een opslag op de intrinsieke waarde bij een (per saldo) uitgifte van aandelen in ASN Beleggingsfondsen N.V., dan wel een afslag van de intrinsieke waarde bij een (per saldo) inkoop.

Uitgangspunt bij de vaststelling van de hoogte van de opslag en afslag is dat ASN Beleggingsfondsen N.V. de transactiekosten dekt die het gemiddeld op lange termijn maakt bij inkoop en uitgifte van eigen aandelen. Uit oogpunt van transparantie en eenvoud wordt de opslag of afslag uitgedrukt in een vast percentage van de intrinsieke waarde. De hoogte wordt bepaald op basis van reële aan- en verkoopkosten van de financiële instrumenten waarin de fondsen beleggen. ACTIAM kan het betreffende percentage aanpassen als het langetermijngemiddelde als gevolg van marktomstandigheden is gewijzigd. ACTIAM evalueert jaarlijks de kosten van de opslag en afslag. De opslag of afslag komt geheel ten goede aan ASN Beleggingsfondsen N.V. Dit kan daarmee de aankoopkosten en verkoopkosten van de onderliggende financiële instrumenten voldoen. Dit beschermt zittende beleggers in de fondsen tegen de kosten die ASN Beleggingsfondsen N.V. moet maken om eigen aandelen uit te geven of in te kopen.

Fondskosten per beleggingsfonds

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
ASN Duurzaam Aandelenfonds	6.861	6.571
ASN Duurzaam Obligatiefonds	1.345	1.222
ASN Duurzaam Mixfonds	1.802	1.615
ASN Milieu & Waterfonds	4.933	4.877
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	945	1.201
Totaal	15.886	15.486

Op grond van artikel 123 lid1j Bgfo dient een vergelijkend overzicht opgenomen te worden van de normatieve kosten en de werkelijke kosten. De normatieve kosten zijn de kosten die, naar soort onderscheiden, volgens het prospectus worden gemaakt.

Onderstaand overzicht toont de kosten die volgens het prospectus in rekening gebracht worden, en de kosten die in de jaarrekening zijn opgenomen. In de tabel is per fonds het gemiddelde fondsvermogen vermeld dat als basis heeft gediend voor de berekening van de normatieve kosten.

² Tot en met 31 december 2015 werd deze kostenvergoeding maandelijks berekend als één twaalfde deel van de fondskosten over het totale vermogen van de fondsen aan het einde van iedere maand. Met ingang van 1 januari 2016 worden de fondskosten op dagbasis berekend en gereserveerd in plaats van op maandbasis.

In duizenden euro's

	Kosten op jaarbasis op basis van het percentage fondskosten uit het prospectus	In jaarverslag opgenomen kosten	Gemiddeld fondsvermogen gedurende geheel 2016
ASN Duurzaam Aandelenfonds	6.861	6.861	806.797
ASN Duurzaam Obligatiefonds	1.345	1.345	244.577
ASN Duurzaam Mixfonds	1.802	1.802	257.395
ASN Milieu & Waterfonds	4.933	4.933	410.966
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	945	945	78.697

Lopendekostenfactor (LKF)

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de totale kosten die ten laste van het fonds komen, weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen. Bij de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of net asset value (NAV) wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten worden uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het betreffende fonds in de verslagperiode. De lopendekostenfactor voor elk van de fondsen is vermeld in hoofdstuk 1.7.

Behalve de fondskosten worden geen andere kosten aan de fondsen in rekening gebracht. Door de gewijzigde berekeningsmethodiek van de kostenvergoeding (zie voetnoot 1 onderaan deze pagina) wijken de lopende kosten in beginsel niet af van de fondskosten.

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Dit biedt inzicht in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille. Een negatieve omloopfactor geeft aan dat de dekking vanuit de op- en afslag hoger is dan de transactiekosten van het fonds.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

Totaal 1: het totale bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkopen)

Totaal 2: het totale bedrag aan transacties (uitgiftes + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling

Het gemiddelde fondsvermogen wordt bepaald op basis van de frequentie waarmee de NAV wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De aan- en verkopen van beleggingen in de fondsen vinden plaats via de corresponderende beleggingspools. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 6.

Transactiekosten

Bij aan- en verkooptransacties door de vennootschap in de beleggingspools worden geen transactiekosten in rekening gebracht. De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Zij komen indirect ten laste van de vennootschap. Een opgave van de transactiekosten is opgenomen in de toelichting per beleggingspool in hoofdstuk 6.

Vijfjarenoverzicht

Het vijfjarenoverzicht is per fonds opgenomen in de toelichting op de jaarcijfers van de fondsen.

Accountantskosten

ABB brengt fondskosten in rekening bij de fondsen. ABB betaalt de accountantskosten uit deze fondskosten. De honoraria van de accountantsorganisatie Ernst & Young Accountants LLP, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW, komen volledig ten laste van ABB. Er komen geen accountantskosten direct ten laste van de fondsen.

De accountantskosten die bij ABB over geheel 2016 in rekening worden gebracht bedragen € 47.500 exclusief BTW (2015: € 63.500). De accountantskosten zijn niet verder te kwantificeren per fonds en worden daarom niet verder toegelicht in de jaarrekening van de fondsen. De accountantskosten hebben volledig betrekking op controlediensten.

In euro's, exclusief btw	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Controle jaarverslag en beoordeling halfjaarbericht	47.500	63.500
Overige werkzaamheden, waaronder controle prospectus	-	-
Totaal	47.500	63.500

Werknemers

De vennootschap heeft geen werknemers in dienst.

Beloning raad van commissarissen

De leden van de raad van commissarissen ontvangen voor hun werkzaamheden voor ASN Beleggingsfondsen N.V. ieder een jaarlijkse vergoeding van € 5.000, de voorzitter en vicevoorzitter € 7.500. Deze bedragen zijn inclusief onkostenvergoeding en exclusief btw. In 2016 vergaderde de raad viermaal en kwam de auditcommissie twee keer bij elkaar.

4.7 Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met partijen die aan ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn gelieerd. Als gevolg van het Bgfo worden in dit kader als gelieerde partijen aangemerkt: alle partijen die behoren tot de groep van de Volksbank N.V. (tot 1 januari 2017 ASN Bank N.V. en SNS Bank N.V.) en/of (rechts)personen die via een zeggenschapsstructuur met ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn verbonden. Voor ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn de gelieerde partijen onder andere ACTIAM, de Volksbank, ABB, de Beleggersgiro en Pettelaar. Het kan gaan om de volgende transactiesoorten: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Als ASN Beleggingsfondsen N.V. transacties verricht met gelieerde partijen, vinden deze onder marktconforme voorwaarden plaats. Aan een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, effectenbeurs of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, moet altijd een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen. In de verslagperiode hebben geen niet transacties met gelieerde partijen plaatsgevonden.

Softdollararrangementen en retourprovisies

Er kan gebruik worden gemaakt van softdollararrangementen. Deze arrangementen betreffen diensten en producten van financiële dienstverleners die aan vermogensbeheerders ter beschikking worden gesteld in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten in de pools. Deze diensten en producten worden bekostigd uit de opbrengsten van transacties in financiële instrumenten. In de verslagperiode hebben de betreffende vermogensbeheerders geen retourprovisies ontvangen van partijen die effectentransacties hebben uitgevoerd. In de verslagperiode werd geen gebruik gemaakt van softdollararrangementen.

Uitbesteding werkzaamheden

Ingevolge artikel 124 lid 1 sub g Bgfo wordt hierna een overzicht gegeven van de werkzaamheden voor ASN Beleggingsfondsen N.V. die zijn uitbesteed. In de overeenkomsten met de hierna genoemde partijen zijn onder meer voorschriften opgenomen voor de prestatienorm, de wederzijdse informatieverschaffing, de (formele) opzegtermijn en de vergoeding. ACTIAM houdt toezicht op de uitbesteede werkzaamheden. De procedures hiervoor staan in de beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). De vergoeding voor uitbesteede werkzaamheden komt volledig ten laste van ACTIAM.

Kerntaak	Partij
Uitvoeren van het vermogensbeheer van de ASN Milieupool	Impax Asset Management Ltd. te Londen (V.K.)
Uitvoeren van het vermogensbeheer van de ASN Small & Midcappool	Kempen Capital Management (UK) Ltd. te Edinburgh (V.K.)

ACTIAM is altijd bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instellingen te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen of zelf ter hand te nemen. ACTIAM consulteert eerst ABB hierover.

Handelsregister

Het fonds is statutair gevestigd te Den Haag en is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 27195020.

Winstbestemming 2016

Het resultaat over 2016 minus dividenduitkeringen, zoals opgenomen in het directieverslag, wordt ten gunste gebracht van de overige reserves.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die betrekking hebben op de jaarrekening.

Den Haag, 9 maart 2017

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

*Bas-Jan Blom
Diane Griffioen*

Recycling

5 Jaarrekeningen ASN Beleggingsfondsen

5.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Aandelenpool		812.897	840.284
Vorderingen	(B)	1.594	453
Kortlopende schulden	(C)	2.180	1.060
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-586	-607
Activa min kortlopende schulden		812.311	839.677
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		39.483	39.297
Agio		498.809	496.301
Overige reserves		291.913	179.177
Onverdeeld resultaat		-17.894	124.902
Totaal eigen vermogen		812.311	839.677

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		-3.267	7.144
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		-7.765	124.329
Som van de bedrijfsopbrengsten		-11.032	131.473
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		6.861	6.571
Overige bedrijfslasten		1	-
Som van de bedrijfslasten		6.862	6.571
Resultaat		-17.894	124.902

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-17.894	124.902
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	3.267	-7.144
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7.765	-124.329
Aankoop van beleggingen	-73.071	-147.594
Verkoop van beleggingen	89.426	51.909
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Vorderingen	-1.141	719
Kortlopende schulden	1.120	-555
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	9.472	-102.092
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	83.118	156.487
Inkoop van aandelen	-80.424	-45.478
Uitgekeerd dividend	-12.166	-8.917
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-9.472	102.092
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4), in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Aandelenpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bfgo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Aandelenpool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Aandelenpool

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	840.284	613.126
Aankopen	73.071	147.594
Verkopen	-89.426	-51.909
Gerealiseerde waardeveranderingen	-3.267	7.144
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-7.765	124.329
Stand ultimo periode	812.897	840.284

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in duizenden euro's		Belang in %	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
ASN Aandelenpool	9.203.935	9.375.712	812.897	840.284	87,00%	87,95%
			Intrinsieke waarde per participatie (in euro's)			
ASN Aandelenpool			88,32	89,62		

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. Deze risico's bestaan uit marktrisico, renterisico, valutarisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico.

We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van aandeelhouders	-	396
Te vorderen van beleggingspools	1.594	57
Totaal	1.594	453

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan aandeelhouders	1.594	57
Te betalen aan beleggingspools	-	396
Te betalen fondskosten	586	607
Totaal	2.180	1.060

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Geplaatsd kapitaal		
Stand per 1 januari	39.297	33.955
Uitgegeven aandelen	4.174	7.518
Ingekochte aandelen	-3.988	-2.176
Stand ultimo periode	39.483	39.297
Agio		
Stand per 1 januari	496.301	390.634
Uitgegeven aandelen	78.944	148.969
Ingekochte aandelen	-76.436	-43.302
Stand ultimo periode	498.809	496.301
Overige reserves		
Stand per 1 januari	179.177	99.967
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	112.736	79.210

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand ultimo periode	291.913	179.177
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	124.902	88.127
Toevoeging aan overige reserves	-112.736	-79.210
Uitgekeerd dividend	-12.166	-8.917
Resultaat over de verslagperiode	-17.894	124.902
Stand ultimo periode	-17.894	124.902
Totaal eigen vermogen	812.311	839.677

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	812.311	839.677	612.683	452.668	316.503
Koersresultaat	-11.032	131.473	92.673	100.320	45.549
Bedrijfslasten	6.862	6.571	4.546	4.763	3.878
Totaal resultaat	-17.894	124.902	88.127	95.557	41.671
Aantal uitstaande gewone aandelen	7.896.619	7.859.356	6.790.997	5.819.941	5.153.593
Per gewoon aandeel					
<i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	102,87	106,84	90,22	77,78	61,41
Beurskoers	102,96	107,17	90,05	77,55	60,87
Dividend ¹	1,50	1,25	1,00	1,65	0,95
Waardeveranderingen	-1,37	18,03	14,39	18,80	8,76
Bedrijfslasten	0,85	0,90	0,71	0,89	0,75
Totaal resultaat²	-2,22	17,13	13,68	17,91	8,01

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Bedrijfslasten		
Fondskosten	6.861	6.571
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	6.862	6.571
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	806.797	763.640
Lopendekostenfactor	0,85%	0,86%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,85% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo³.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

³ Tot en met 31 december 2015 werd deze kostenvergoeding maandelijks berekend als één twaalfde deel van de fondskosten over het totale vermogen van de fondsen aan het einde van iedere maand. Met ingang van 1 januari 2016 worden de fondskosten op dagbasis berekend en gereserveerd in plaats van op maandbasis.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Aandelenpool in hoofdstuk 6.1, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 6.

5.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Obligatiepool		248.329	226.445
Vorderingen	(B)	282	862
Kortlopende schulden	(C)	397	967
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-115	-105
Activa min kortlopende schulden		248.214	226.340
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		41.008	37.921
Agio		189.327	173.298
Overige reserves		11.179	15.534
Onverdeeld resultaat		6.700	-413
Totaal eigen vermogen		248.214	226.340

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		505	-178
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		7.540	987
Som van de bedrijfsopbrengsten		8.045	809
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		1.345	1.222
Som van de bedrijfslasten		1.345	1.222
Resultaat		6.700	-413

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	6.700	-413
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-505	178
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-7.540	-987
Aankoop van beleggingen	-29.594	-54.319
Verkoop van beleggingen	15.755	23.259
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Vorderingen	580	-550
Kortlopende schulden	-570	564
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	-15.174	-32.268
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	31.674	55.952
Inkoop van aandelen	-12.558	-20.681
Uitgekeerd dividend	-3.942	-3.003
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	15.174	32.268
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4), in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Obligatiepool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgf) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Obligatiepool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Obligatiepool

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	226.445	194.576
Aankopen	29.594	54.319
Verkopen	-15.755	-23.259
Gerealiseerde waardeveranderingen	505	-178
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	7.540	987
Stand ultimo periode	248.329	226.445

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in duizenden euro's		Belang in %	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
ASN Obligatiepool	4.814.085	4.549.457	248.329	226.445	63,64%	62,79%
			Intrinsieke waarde per participatie (in euro's)			
ASN Obligatiepool			51,58	49,77		

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. Deze risico's bestaan uit marktrisico, renterisico, valutarisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico.

We verwijzen naar de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van aandeelhouders	144	862
Te vorderen van beleggingspools	138	-
Totaal	282	862

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan aandeelhouders	138	-
Te betalen aan beleggingspools	144	861
Te betalen fondskosten	115	106
Totaal	397	967

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Geplaatst kapitaal		
Stand per 1 januari	37.921	32.262
Uitgegeven aandelen	5.153	9.165
Ingekochte aandelen	-2.066	-3.506
Stand ultimo periode	41.008	37.921
Agio		
Stand per 1 januari	173.298	143.686
Uitgegeven aandelen	26.521	46.787
Ingekochte aandelen	-10.492	-17.175
Stand ultimo periode	189.327	173.298
Overige reserves		
Stand per 1 januari	15.534	4
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-4.355	15.530
Stand ultimo periode	11.179	15.534

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-413	18.533
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	4.355	-15.530
Uitgekeerd dividend	-3.942	-3.003
Resultaat over de verslagperiode	6.700	-413
Stand ultimo periode	6.700	-413
Totaal eigen vermogen	248.214	226.340

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	248.214	226.340	194.485	121.450	107.583
Koersresultaat	8.045	809	19.435	1.400	8.681
Bedrijfslasten	1.345	1.222	902	1.117	1.036
Totaal resultaat	6.700	-413	18.533	283	7.645
Aantal uitstaande gewone aandelen	8.201.691	7.584.183	6.452.422	4.446.351	3.821.077
Per gewoon aandeel					
<i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	30,26	29,84	30,14	27,31	28,16
Beurskoers	30,37	29,87	30,18	27,34	28,13
Dividend ¹	0,50	0,40	0,55	0,90	0,90
Waardeveranderingen	1,01	0,11	3,48	0,33	2,20
Bedrijfslasten	0,17	0,17	0,16	0,26	0,26
Totaal resultaat²	0,84	-0,06	3,32	0,07	1,94

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Bedrijfslasten		
Fondskosten	1.345	1.222
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	1.345	1.222
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	244.577	219.974
Lopendekostenfactor	0,55%	0,56%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,55% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo⁴.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

⁴ Tot en met 31 december 2015 werd deze kostenvergoeding maandelijks berekend als één twaalfde deel van de fondskosten over het totale vermogen van de fondsen aan het einde van iedere maand. Met ingang van 1 januari 2016 worden de fondskosten op dagbasis berekend en gereserveerd in plaats van op maandbasis.

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Obligatiepool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Obligatiepool in hoofdstuk 6.2, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarcijfers per beleggingspool in hoofdstuk 6.

5.3 ASN Duurzaam Mixfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Mixpool		263.356	249.328
Vorderingen	(B)	436	272
Kortlopende schulden	(C)	591	420
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-155	-148
Activa min kortlopende schulden		263.201	249.180
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		14.975	14.090
Agio		209.446	194.710
Overige reserves		36.583	22.326
Onverdeeld resultaat		2.197	18.054
Totaal eigen vermogen		263.201	249.180

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		-160	432
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		4.159	19.237
Som van de bedrijfsopbrengsten		3.999	19.669
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		1.802	1.615
Som van de bedrijfslasten		1.802	1.615
Resultaat		2.197	18.054

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	2.197	18.054
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	160	-432
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-4.159	-19.237
Aankoop van beleggingen	-23.524	-47.547
Verkoop van beleggingen	13.495	6.220
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Vorderingen	-164	606
Kortlopende schulden	171	-570
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	-11.824	-42.906
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	27.365	51.160
Inkoop van aandelen	-11.744	-4.967
Uitgekeerd dividend	-3.797	-3.287
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	11.824	42.906
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4), in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Mixpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Mixpool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Mixpool

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	249.328	188.332
Aankopen	23.524	47.547
Verkopen	-13.495	-6.220
Gerealiseerde waardeveranderingen	-160	432
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	4.159	19.237
Stand ultimo periode	263.356	249.328

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in duizenden euro's		Belang in %	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
ASN Mixpool	4.045.133	3.889.998	263.356	249.328	100,00%	100,00%
			Intrinsieke waarde per participatie (in euro's)			
ASN Mixpool			65,10	64,09		

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. Deze risico's bestaan uit marktrisico, renterisico, valutarisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico.

We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van aandeelhouders	436	272
Totaal	436	272

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan beleggingspools	436	272
Te betalen fondskosten	155	148
Totaal	591	420

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Geplaatst kapitaal		
Stand per 1 januari	14.090	11.465
Uitgegeven aandelen	1.569	2.908
Ingekochte aandelen	-684	-283
Stand ultimo periode	14.975	14.090
Agio		
Stand per 1 januari	194.710	151.142
Uitgegeven aandelen	25.796	48.252
Ingekochte aandelen	-11.060	-4.684
Stand ultimo periode	209.446	194.710
Overige reserves		
Stand per 1 januari	22.326	2.789
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	14.257	19.537
Stand ultimo periode	36.583	22.326

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	18.054	22.824
Toevoeging aan overige reserves	-14.257	-19.537
Uitgekeerd dividend	-3.797	-3.287
Resultaat over de verslagperiode	2.197	18.054
Stand ultimo periode	2.197	18.054
Totaal resultaat¹	263.201	249.180

1 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	263.201	249.180	188.220	141.215	125.931
Koersresultaat	3.999	19.669	23.975	17.413	14.273
Bedrijfslasten	1.802	1.615	1.151	1.461	1.385
Totaal resultaat	2.197	18.054	22.824	15.952	12.888
Aantal uitstaande gewone aandelen	2.994.920	2.817.932	2.292.961	1.941.657	1.901.965
Per gewoon aandeel					
In euro's					
Intrinsieke waarde	87,88	88,43	82,09	72,73	66,21
Beurskoers	88,23	88,73	82,09	72,69	65,89
Dividend ¹	1,30	1,30	1,30	1,95	1,45
Waardeveranderingen	1,36	7,59	11,29	9,17	7,29
Bedrijfslasten	0,61	0,62	0,54	0,77	0,71
Totaal resultaat²	0,75	6,97	10,75	8,40	6,58

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande participaties aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Bedrijfslasten		
Fondskosten	1.802	1.615
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	1.802	1.615
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	257.395	227.897
Lopendekostenfactor	0,70%	0,71%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,70% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo⁵.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het Fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

⁵ Tot en met 31 december 2015 werd deze kostenvergoeding maandelijks berekend als één twaalfde deel van de fondskosten over het totale vermogen van de fondsen aan het einde van iedere maand. Met ingang van 1 januari 2016 worden de fondskosten op dagbasis berekend en gereserveerd in plaats van op maandbasis.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool en ASN Obligatiepool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichtingen op deze beleggingspools in de paragraaf *Omloopfactor* in de hoofdstukken 6.1 en 6.2.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 6.

5.4 ASN Milieu & Waterfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Milieupool		460.788	386.750
Vorderingen	(B)	633	137
Kortlopende schulden	(C)	1.099	580
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-466	-443
Activa min kortlopende schulden		460.322	386.307
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		73.815	67.065
Agio		202.636	170.275
Overige reserves		146.177	95.245
Onverdeeld resultaat		37.694	53.722
Totaal eigen vermogen		460.322	386.307

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		780	2.176
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		41.848	56.423
Som van de bedrijfsopbrengsten		42.628	58.599
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		4.933	4.877
Overige bedrijfslasten		1	-
Som van de bedrijfslasten		4.934	4.877
Resultaat		37.694	53.722

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	37.694	53.722
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-780	-2.176
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-41.848	-56.423
Aankoop van beleggingen	-52.616	-39.439
Verkoop van beleggingen	21.206	18.966
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Vorderingen	-496	29
Kortlopende schulden	519	61
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	-36.321	-25.260
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	57.018	41.679
Inkoop van aandelen	-17.907	-14.537
Uitgekeerd dividend	-2.790	-1.882
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	36.321	25.260
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4), in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Milieupool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Milieupool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Milieupool

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	386.750	307.678
Aankopen	52.616	39.439
Verkopen	-21.206	-18.966
Gerealiseerde waardeveranderingen	780	2.176
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	41.848	56.423
Stand ultimo periode	460.788	386.750

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in duizenden euro's		Belang in %	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
ASN Milieupool	11.680.579	10.811.271	460.788	386.750	100,00%	100,00%
			Intrinsieke waarde per participatie (in euro's)			
ASN Milieupool			39,45	35,77		

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. Deze risico's bestaan uit marktrisico, valutarisico en liquiditeitsrisico.

We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van aandeelhouders	633	137
Totaal	633	137

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan beleggingspools	633	137
Te betalen fondskosten	466	443
Totaal	1.099	580

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Geplaatst kapitaal		
Stand per 1 januari	67.065	62.278
Uitgegeven aandelen	9.777	7.410
Ingekochte aandelen	-3.027	-2.623
Stand ultimo periode	73.815	67.065
Agio		
Stand per 1 januari	170.275	147.920
Uitgegeven aandelen	47.241	34.269
Ingekochte aandelen	-14.880	-11.914
Stand ultimo periode	202.636	170.275
Overige reserves		
Stand per 1 januari	95.245	69.062
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	50.932	26.183
Stand ultimo periode	146.177	95.245

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	53.722	28.065
Toevoeging aan overige reserves	-50.932	-26.183
Uitgekeerd dividend	-2.790	-1.882
Resultaat over de verslagperiode	37.694	53.722
Stand ultimo periode	37.694	53.722
Totaal eigen vermogen	460.322	386.307

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	460.322	386.307	307.325	257.971	196.342
Koersresultaat	42.628	58.599	32.043	54.562	24.597
Bedrijfslasten	4.934	4.877	3.977	3.958	3.464
Totaal resultaat	37.694	53.722	28.066	50.604	21.133
Aantal uitstaande gewone aandelen	14.762.975	13.413.036	12.455.495	11.500.375	10.972.595
Per gewoon aandeel					
<i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	31,18	28,80	24,67	22,43	17,89
Beurskoers	31,39	28,98	24,54	22,39	17,69
Dividend ¹	0,20	0,15	0,05	0,05	0,05
Waardeveranderingen	3,02	4,58	2,58	4,95	2,18
Bedrijfslasten	0,35	0,38	0,32	0,36	0,31
Totaal resultaat²	2,67	4,20	2,26	4,59	1,87

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Bedrijfslasten		
Fondskosten	4.933	4.877
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	4.934	4.877
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	410.966	357.922
Lopendekostenfactor	1,20%	1,36%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 1,20%⁶ (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo⁷.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het Fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

⁶ Met ingang van 1 januari 2016 zijn de fondskosten van het ASN Milieu & Waterfonds verlaagd van 1,35% naar 1,20%.

⁷ Tot en met 31 december 2015 werd deze kostenvergoeding maandelijks berekend als één twaalfde deel van de fondskosten over het totale vermogen van de fondsen aan het einde van iedere maand. Met ingang van 1 januari 2016 worden de fondskosten op dagbasis berekend en gereserveerd in plaats van op maandbasis.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Milieupool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Milieupool in hoofdstuk 6.4, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 6.

5.5 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Small & Midcappool		79.401	82.750
Vorderingen	(B)	99	109
Kortlopende schulden	(C)	179	218
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-80	-109
Activa min kortlopende schulden		79.321	82.641
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		11.488	11.434
Agio		50.972	50.694
Overige reserves		19.356	9.169
Onverdeeld resultaat		-2.495	11.344
Totaal eigen vermogen		79.321	82.641

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		-379	613
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		-1.171	11.932
Som van de bedrijfsopbrengsten		-1.550	12.545
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		945	1.201
Som van de bedrijfslasten		945	1.201
Resultaat		-2.495	11.344

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-2.495	11.344
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	379	-613
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	1.171	-11.932
Aankoop van beleggingen	-6.722	-10.495
Verkoop van beleggingen	8.521	5.441
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Vorderingen	10	-
Kortlopende schulden	-39	23
Nettokasstroom uit beleggingsactiviteiten	825	-6.232
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	7.838	11.303
Inkoop van aandelen	-7.506	-4.314
Uitgekeerd dividend	-1.157	-757
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten	-825	6.232
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4), in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Small & Midcappool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgf) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Small & Midcappool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Small & Midcappool

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	82.750	65.151
Aankopen	6.722	10.495
Verkopen	-8.521	-5.441
Gerealiseerde waardeveranderingen	-379	613
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-1.171	11.932
Stand ultimo periode	79.401	82.750

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in duizenden euro's		Belang in %	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
ASN Small & Midcappool	1.704.629	1.741.713	79.401	82.750	100,00%	100,00%
			Intrinsieke waarde per participatie (in euro's)			
ASN Small & Midcappool			46,58	47,51		

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. Deze risico's bestaan uit marktrisico, valutarisico en liquiditeitsrisico.

We verwijzen naar de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van aandeelhouders	-	109
Te vorderen van beleggingspools	99	-
Totaal	99	109

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan aandeelhouders	99	-
Te betalen aan beleggingspools	-	109
Te betalen fondskosten	80	109
Totaal	179	218

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Geplaatst kapitaal		
Stand per 1 januari	11.434	10.438
Uitgegeven aandelen	1.167	1.616
Ingekochte aandelen	-1.113	-620
Stand ultimo periode	11.488	11.434
Agio		
Stand per 1 januari	50.694	44.701
Uitgegeven aandelen	6.671	9.687
Ingekochte aandelen	-6.393	-3.694
Stand ultimo periode	50.972	50.694
Overige reserves		
Stand per 1 januari	9.169	3.318
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	10.187	5.851
Stand ultimo periode	19.356	9.169

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	11.344	6.608
Toevoeging aan overige reserves	-10.187	-5.851
Uitgekeerd dividend	-1.157	-757
Resultaat over de verslagperiode	-2.495	11.344
Stand ultimo periode	-2.495	11.344
Totaal eigen vermogen	79.321	82.641

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	79.321	82.641	65.065	56.730	42.295
Koersresultaat	-1.550	12.545	7.588	12.854	7.398
Bedrijfslasten	945	1.201	981	853	750
Totaal resultaat	-2.495	11.344	6.607	12.001	6.648
Aantal uitstaande gewone aandelen	2.297.673	2.286.700	2.087.637	2.003.793	1.878.262
Per gewoon aandeel					
<i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	34,52	36,14	31,17	28,31	22,52
Beurskoers	34,25	36,49	31,06	28,28	22,39
Dividend ¹	0,50	0,35	0,30	0,45	0,30
Waardeveranderingen	-0,67	5,73	3,49	6,71	3,77
Bedrijfslasten	0,41	0,55	0,45	0,45	0,38
Totaal resultaat²	-1,08	5,18	3,04	6,26	3,39

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

99

(E) Bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Bedrijfslasten		
Fondskosten	945	1.201
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	945	1.201
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	78.697	76.609
Lopendekostenfactor	1,20%	1,57%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 1,20%⁸(op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo⁹.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

⁸ Met ingang van 1 januari 2016 zijn de fondskosten van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds verlaagd van 1,55% naar 1,20%.

⁹ Tot en met 31 december 2015 werd deze kostenvergoeding maandelijks berekend als één twaalfde deel van de fondskosten over het totale vermogen van de fondsen aan het einde van iedere maand. Met ingang van 1 januari 2016 worden de fondskosten op dagbasis berekend en gereserveerd in plaats van op maandbasis.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Small & Midcappool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Small & Midcappool in hoofdstuk 6.5, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aanen verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 6.

6 Jaarrekeningen ASN Beleggingspools

6.1 ASN Aandelenpool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Aandelen		927.130	946.907
Vorderingen	(B)	3.864	3.644
Overige activa			
Liquide middelen	(C)	4.943	6.300
Kortlopende schulden	(D)	1.594	1.445
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		7.213	8.499
Activa min kortlopende schulden		934.343	955.406
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		358.801	368.017
Overige reserves		587.389	436.747
Onverdeeld resultaat		-11.847	150.642
Totaal fondsvermogen		934.343	955.406

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		24.180	19.762
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	-38.312	27.959
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	2.690	102.467
Overige bedrijfsopbrengsten	(H)	-	1
Som van de bedrijfsopbrengsten		-11.442	150.189
Bedrijfslasten			
Overige bedrijfslasten	(I)	405	-453
Som van de bedrijfslasten		405	-453
Resultaat		-11.847	150.642

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-11.482	150.163
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	38.312	-27.959
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-2.690	-102.467
Aankoop van beleggingen	-581.891	-526.218
Verkoop van beleggingen	566.046	401.345
Mutaties in activa en passiva:		
Vorderingen	-220	597
Kortlopende schulden	149	1.445
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	8.224	-103.094
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	97.384	178.625
Inkoop van participaties	-106.600	-73.982
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	-9.216	104.643
Mutatie liquide middelen	-992	1.549
Liquide middelen begin van de verslagperiode	6.300	4.272
Koersverschillen op geldmiddelen	-365	479
Liquide middelen eind van de verslagperiode	4.943	6.300

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	946.907	691.608
Aankopen	581.891	526.218
Verkopen	-566.046	-401.345
Gerealiseerde waardeveranderingen	-38.312	27.959
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	2.690	102.467
Stand ultimo periode	927.130	946.907

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico.

Beleggingen per 31 december 2016; marktwaarde in duizenden euro's.

Indeling in landen

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
Aandelen Nederland beursgenoteerd			
156.993	ASML	EUR	16.743
68.436	Heineken	EUR	4.877
3.807.937	KPN	EUR	10.716
440.233	Philips	EUR	12.767
163.960	Philips Lighting	EUR	3.837
121.122	Randstad	EUR	6.241
63.106	Refresco Gerber	EUR	911
163.647	TKH Group	EUR	6.151
207.310	Wolters Kluwer	EUR	7.136
			69.379
Aandelen niet-beursgenoteerd			
12.375	ASN Venture Capital Fonds	EUR	8.551
			8.551
	Totaal aandelen Nederland		77.930
Aandelen Europa (exclusief Nederland)			
België			
92.415	Bekaert	EUR	3.557
87.393	Telenet	EUR	4.607
			8.164
Denemarken			
248.036	ISS	DKK	7.953
289.115	Novo Nordisk	DKK	9.903
168.692	SimCorp	DKK	7.809
177.759	Vestas Wind Systems	DKK	10.973
			36.638
Duitsland			
48.210	Adidas	EUR	7.239
333.281	Aixtron	EUR	1.033
26.605	Compugroup Medical	EUR	1.036
508.753	Conergy ¹	EUR	-
38.976	Dürr	EUR	2.976
65.640	Gerresheimer	EUR	4.635
92.054	Henkel	EUR	10.425
667.110	Infineon Technologies	EUR	11.014
42.292	Nordex	EUR	862
31.126	Osram Licht	EUR	1.551
			40.771
Finland			
272.440	Amer Sports	EUR	6.887
141.505	Huhtamaki	EUR	4.992
23.451	Kesko	EUR	1.113
36.905	Lassila & Tikanoja	EUR	709
25.105	Uponor	EUR	414
			14.115
Frankrijk			
43.453	Essilor International	EUR	4.665
60.550	JCDecaux	EUR	1.691

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
219.930	Lagardère	EUR	5.805
96.395	Legrand	EUR	5.201
45.861	L'Oréal	EUR	7.952
355.195	Mercialys	EUR	6.836
831.508	Orange	EUR	12.003
55.317	Pernod Ricard	EUR	5.695
213.570	Plastic Omnium	EUR	6.478
38.955	SEB	EUR	5.015
274.202	Soitec	EUR	403
1.355.740	Technicolor	EUR	6.969
			68.713
	Ierland		
304.636	Kingspan	EUR	7.860
278.551	Smurfit Kappa	EUR	6.071
			13.931
	Oostenrijk		
52.442	AMS	CHF	1.414
46.310	Mayr-Melnhof Karton	EUR	4.663
135.839	Zumtobel Group	EUR	2.308
			8.385
	Portugal		
809.556	Pharol SGPS	EUR	168
			168
	Spanje		
358.227	Amadeus	EUR	15.465
1.023.193	EDP Renováveis	EUR	6.176
454.492	Inditex	EUR	14.739
180.440	Red Eléctrica de España	EUR	3.234
480.257	Telefónica	EUR	4.236
			43.850
	Verenigd Koninkrijk		
3.056.352	Accsys Technologies	GBP	2.336
87.889	ASOS	GBP	5.111
288.580	AstraZeneca	GBP	15.002
911.204	Barratt Developments	GBP	4.936
306.800	British Land	GBP	2.263
647.837	Capital & Counties Properties	GBP	2.255
139.649	Dialog Semiconductor	EUR	5.609
213.059	Electrocomponents	GBP	1.190
748.568	GlaxoSmithKline	GBP	13.698
1.562.443	Hammerson	GBP	10.488
2.307.752	Indivior	GBP	8.008
2.068.665	Kingfisher	GBP	8.489
310.829	Land Securities	GBP	3.882
168.971	Reckitt Benckiser	GBP	13.631
944.665	RELX	EUR	15.105
364.334	Rightmove	GBP	16.659
1.621.454	Sage Group	GBP	12.442
336.926	Smith & Nephew	GBP	4.819
1.929.674	Sophos Group	GBP	5.914
2.699.754	Taylor Wimpey	GBP	4.855
382.177	Unilever	EUR	14.949

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaide</i>
4.625.550	Vodafone	GBP	10.830
412.621	WH Smith	GBP	7.531
656.371	WPP	GBP	13.964
			203.966
	Zweden		
464.744	BillerudKorsnas	SEK	7.421
253.387	Electrolux	SEK	5.984
50.188	Hennes & Mauritz	SEK	1.327
89.211	Indutrade	SEK	1.704
717	NIBE Industrier	SEK	5
370.897	Svenska Cellulosa	SEK	9.960
			26.401
	Zwitserland		
109.580	Adecco	CHF	6.813
85.609	Coca-Cola	GBP	1.775
4.284	Georg Fischer	CHF	3.333
3.194	Givaudan	CHF	5.560
254.294	Novartis	CHF	17.578
7.207	Swisscom	CHF	3.066
			38.125
	Totaal aandelen Europa (exclusief Nederland)		503.227
	Aandelen Verenigde Staten		
611.400	Advanced Micro Devices	USD	6.573
115.677	Becton Dickinson	USD	18.156
336.988	Bristol-Myers Squibb	USD	18.671
209.800	Hannon Armstrong Sustainable	USD	3.777
227.925	Herman Miller	USD	7.390
168.100	Interface	USD	2.956
126.852	Manpower	USD	10.688
369.800	Media General	USD	6.602
558.639	Merck & Co	USD	31.179
91.800	Meredith	USD	5.148
656.100	Micron Technology	USD	13.635
115.500	Nextar Broadcasting Group	USD	6.932
369.670	Nike	USD	17.815
45.750	Ocean Power Technologies	USD	128
370.400	Pattern Energy Group	USD	6.669
409.974	Salesforce.com	USD	26.610
691.653	Staples	USD	5.935
447.764	Starbucks	USD	23.569
219.900	Tableau Software	USD	8.788
49.500	Tech Data	USD	3.974
51.800	Tesla Motors	USD	10.495
			235.690
	Aandelen rest van de wereld		
	Canada		
221.800	Gildan Activewear	CAD	5.346
			5.346
	Japan		
494.800	Advantest	JPY	7.915

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
224.700	Asics	JPY	4.265
1.517.900	Astellas Pharma	JPY	20.032
208.700	Benesse	JPY	5.463
219.200	East Japan Railway	JPY	17.996
124.900	Murata Manufacturing	JPY	15.889
901.700	NTT Docomo	JPY	19.519
233.800	Omron	JPY	8.524
588.000	Toppan Printing	JPY	5.334
			104.937
	Totaal aandelen rest van de wereld		110.283
	Som van de beleggingen		927.130

1 Conergy is wegens faillissement verwijderd uit de ASN Aandelenpool. Omdat er een slotuitkering mogelijk is, is de positie opgenomen in de effectenportefeuille.

Indeling in sectoren

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
	Auto's		
213.570	Plastic Omnium	EUR	6.478
51.800	Tesla Motors	USD	10.495
			16.973
	Basisgoederen		
3.056.352	Accsys Technologies	GBP	2.336
92.415	Bekaert	EUR	3.557
464.744	BillerudKorsnas	SEK	7.421
3.194	Givaudan	CHF	5.560
141.505	Huhtamaki	EUR	4.992
46.310	Mayr-Melnhof Karton	EUR	4.663
278.551	Smurfit Kappa	EUR	6.071
			34.600
	Consumentenservicebedrijven		
208.700	Benesse	JPY	5.463
447.764	Starbucks	USD	23.569
			29.032
	Detailhandel		
87.889	ASOS	GBP	5.111
50.188	Hennes & Mauritz	SEK	1.327
454.492	Inditex	EUR	14.739
2.068.665	Kingfisher	GBP	8.489
691.653	Staples	USD	5.935
412.621	WH Smith	GBP	7.531
			43.132
	Detailhandelveeding		
23.451	Kesko	EUR	1.113
			1.113
	Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg		
115.677	Becton Dickinson	USD	18.156
26.605	Compugroup Medical	EUR	1.036
43.453	Essilor International	EUR	4.665
336.926	Smith & Nephew	GBP	4.819
			28.676
	Duurzame consumptiegoederen		

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
48.210	Adidas	EUR	7.239
272.440	Amer Sports	EUR	6.887
224.700	Asics	JPY	4.265
911.204	Barratt Developments	GBP	4.936
253.387	Electrolux	SEK	5.984
221.800	Gildan Activewear	CAD	5.346
369.670	Nike	USD	17.815
38.955	SEB	EUR	5.015
2.699.754	Taylor Wimpey	GBP	4.855
			62.342
	Energie		
1.023.193	EDP Renováveis	EUR	6.176
370.400	Pattern Energy Group	USD	6.669
			12.845
	Farmacie & biotechnologie		
1.517.900	Astellas Pharma	JPY	20.032
288.580	AstraZeneca	GBP	15.002
336.988	Bristol-Myers Squibb	USD	18.671
65.640	Gerresheimer	EUR	4.635
748.568	GlaxoSmithKline	GBP	13.698
2.307.752	Indivior	GBP	8.008
558.639	Merck & Co	USD	31.179
254.294	Novartis	CHF	17.578
289.115	Novo Nordisk	DKK	9.903
			138.706
	Fund certificates		
12.375	ASN Venture Capital Fonds	EUR	8.551
			8.551
	Halfgeleiders		
611.400	Advanced Micro Devices	USD	6.573
494.800	Advantest	JPY	7.915
333.281	Aixtron	EUR	1.033
52.442	AMS	CHF	1.414
156.993	ASML	EUR	16.743
508.753	Conergy ¹	EUR	-
139.649	Dialog Semiconductor	EUR	5.609
667.110	Infineon Technologies	EUR	11.014
656.100	Micron Technology	USD	13.635
274.202	Soitec	EUR	403
			64.339
	Kapitaalgoederen		
38.976	Dürr	EUR	2.976
4.284	Georg Fischer	CHF	3.333
89.211	Indutrade	SEK	1.704
304.636	Kingspan	EUR	7.860
96.395	Legrand	EUR	5.201
717	NIBE Industrier	SEK	5
42.292	Nordex	EUR	862
45.750	Ocean Power Technologies	USD	128
31.126	Osram Licht	EUR	1.551
440.233	Philips	EUR	12.767
163.960	Philips Lighting	EUR	3.837

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
163.647	TKH Group	EUR	6.151
25.105	Uponor	EUR	414
177.759	Vestas Wind Systems	DKK	10.973
135.839	Zumtobel Group	EUR	2.308
			60.070
	Media		
369.800	Media General	USD	6.602
115.500	Nextar Broadcasting Group	USD	6.932
1.355.740	Technicolor	EUR	6.969
87.393	Telenet	EUR	4.607
588.000	Toppan Printing	JPY	5.334
			30.444
	Nutsbedrijven		
180.440	Red Eléctrica de España	EUR	3.234
			3.234
	Onroerend goed		
306.800	British Land	GBP	2.263
647.837	Capital & Counties Properties	GBP	2.255
1.562.443	Hammerson	GBP	10.488
209.800	Hannon Armstrong Sustainable	USD	3.777
310.829	Land Securities	GBP	3.882
355.195	Mercialys	EUR	6.836
			29.501
	Reclame		
60.550	JCDecaux	EUR	1.691
656.371	WPP	GBP	13.964
			15.655
	Software & services		
358.227	Amadeus	EUR	15.465
364.334	Rightmove	GBP	16.659
1.621.454	Sage Group	GBP	12.442
409.974	Salesforce.com	USD	26.610
168.692	SimCorp	DKK	7.809
1.929.674	Sophos Group	GBP	5.914
219.900	Tableau Software	USD	8.788
			93.687
	Technologie		
213.059	Electrocomponents	GBP	1.190
124.900	Murata Manufacturing	JPY	15.889
233.800	Omron	JPY	8.524
49.500	Tech Data	USD	3.974
			29.577
	Telecommunicatiediensten		
3.807.937	KPN	EUR	10.716
901.700	NTT Docomo	JPY	19.519
831.508	Orange	EUR	12.003
809.556	Pharol SGPS	EUR	168
7.207	Swisscom	CHF	3.066
480.257	Telefónica	EUR	4.236
4.625.550	Vodafone	GBP	10.830
			60.538
	Transport		

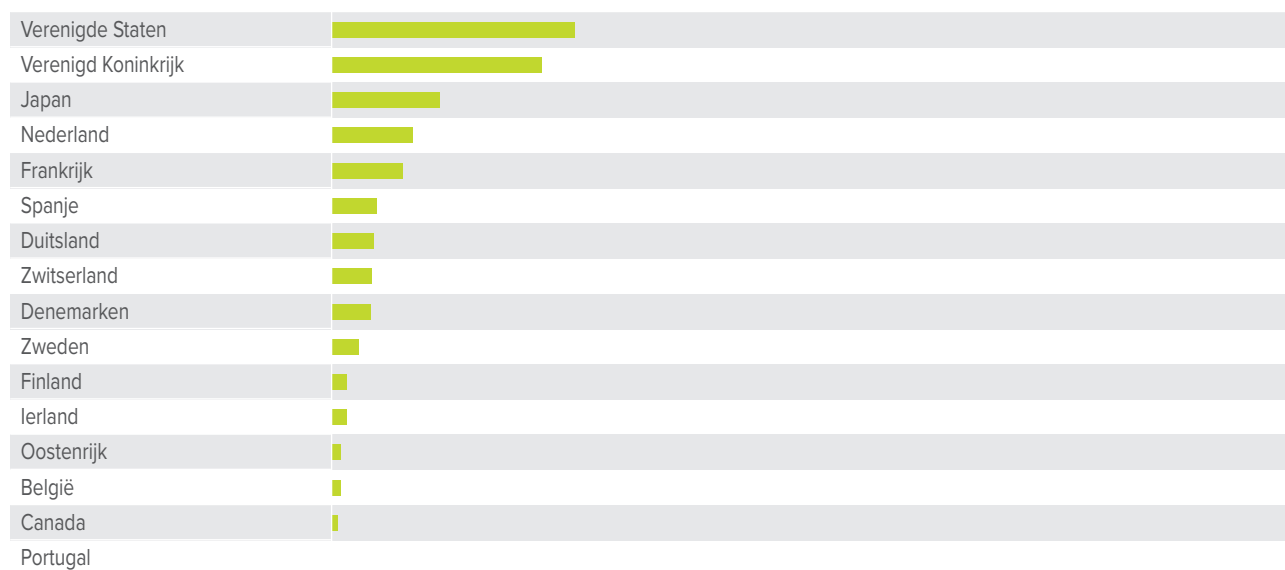
<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
219.200	East Japan Railway	JPY	17.996
			17.996
	Uitgeverijen		
219.930	Lagardère	EUR	5.805
91.800	Meredith	USD	5.148
			10.953
	Verzorgingsproducten		
92.054	Henkel	EUR	10.425
45.861	L'Oréal	EUR	7.952
168.971	Reckitt Benckiser	GBP	13.631
370.897	Svenska Cellulosa	SEK	9.960
382.177	Unilever	EUR	14.949
			56.917
	Voeding en dranken		
85.609	Coca-Cola	GBP	1.775
68.436	Heineken	EUR	4.877
55.317	Pernod Ricard	EUR	5.695
63.106	Refresco Gerber	EUR	911
			13.258
	Zakelijke dienstverlening		
109.580	Adecco	CHF	6.813
227.925	Herman Miller	USD	7.390
168.100	Interface	USD	2.956
248.036	ISS	DKK	7.953
36.905	Lassila & Tikanoja	EUR	709
126.852	Manpower	USD	10.688
121.122	Randstad	EUR	6.241
944.665	RELX	EUR	15.105
207.310	Wolters Kluwer	EUR	7.136
			64.991
	Som van de beleggingen		927.130

1 Conergy is wegens faillissement verwijderd uit de ASN Aandelenpool. Omdat er een slotuitkering mogelijk is, is de positie opgenomen in de effectenportefeuille.

Landenverdeling

Marktwaarde in duizenden euro's	Beleggingen per 31 december 2016	%
235.690	Verenigde Staten	25,5
203.966	Verenigd Koninkrijk	22,0
104.937	Japan	11,3
77.930	Nederland	8,4
68.713	Frankrijk	7,4
43.850	Spanje	4,7
40.771	Duitsland	4,4
38.125	Zwitserland	4,1
36.638	Denemarken	4,0
26.401	Zweden	2,8
14.115	Finland	1,5
13.931	Ierland	1,5
8.385	Oostenrijk	0,9
8.164	België	0,9
5.346	Canada	0,6
168	Portugal	-
927.130		100,0

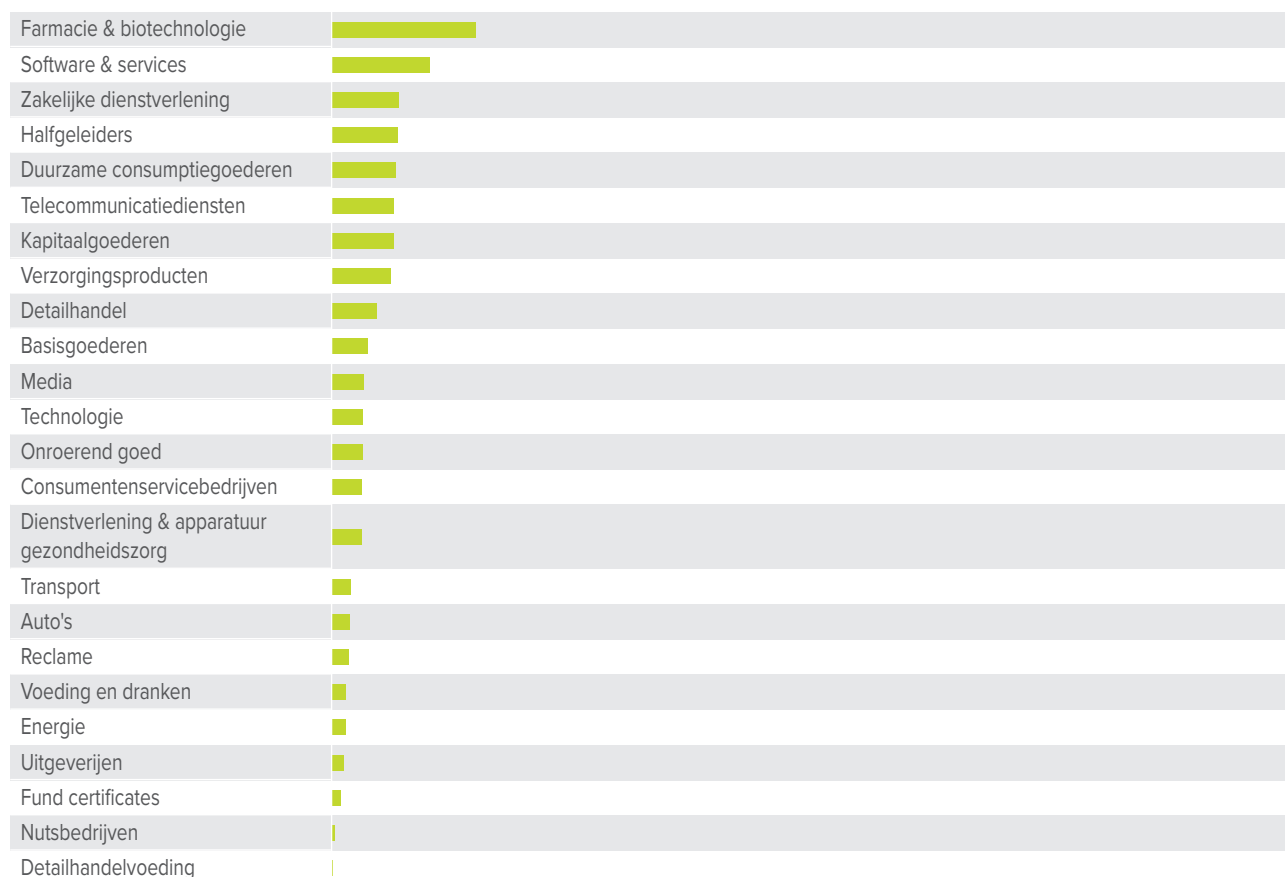
Landenverdeling ASN Aandelenpool

Sectorallocatie

<i>Marktwaaarde in duizenden euro's</i>	<i>Beleggingen per 31 december 2016</i>	<i>%</i>
138.706	Farmacie & biotechnologie	15,1
93.687	Software & services	10,2
64.991	Zakelijke dienstverlening	7,0
64.339	Halfgeleiders	6,9
62.342	Duurzame consumptiegoederen	6,7
60.538	Telecommunicatiediensten	6,5
60.070	Kapitaalgoederen	6,5
56.917	Verzorgingsproducten	6,1
43.132	Detailhandel	4,7
34.600	Basisgoederen	3,7
30.444	Media	3,3
29.577	Technologie	3,2
29.501	Onroerend goed	3,2
29.032	Consumentenservicebedrijven	3,1
28.676	Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	3,1
17.996	Transport	1,9
16.973	Auto's	1,8
15.655	Reclame	1,7
13.258	Voeding en dranken	1,4
12.845	Energie	1,4
10.953	Uitgeverijen	1,2
8.551	Fund certificates	0,9
3.234	Nutsbedrijven	0,3
1.113	Detailhandelveeding	0,1
927.130		100,0

Sectorverdeling ASN Aandelenpool

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van de fondsen	201	522
Te vorderen dividend	1.082	1.294
Te vorderen dividend-/bronbelasting	2.581	1.828
Totaal	3.864	3.644

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-/bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben, in het geval van ASN Aandelenpool betreft het een bedrag van ca. € 7 duizend.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De AIF-beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan de fondsen	1.594	57
Schulden uit hoofde van effectentransacties	-	1.388
Totaal	1.594	1.445

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	368.017	263.374
Uitgegeven participaties	97.384	178.625
Ingekochte participaties	-106.600	-73.982
Stand ultimo periode	358.801	368.017
Overige reserves		
Stand per 1 januari	436.747	330.787
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	150.642	105.960
Stand ultimo periode	587.389	436.747
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	150.642	105.960
Toevoeging aan overige reserves	-150.642	-105.960
Resultaat over de verslagperiode	-11.847	150.642
Stand ultimo periode	-11.847	150.642
Totaal fondsvermogen	934.343	955.406

Vijfjarenoverzicht

Totalen in duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	934.343	955.406	700.121	518.836	373.593
Aantal uitstaande participaties	10.578.988	10.660.229	9.437.505	8.284.478	7.832.575
Intrinsieke waarde per participatie	88,32	89,62	74,18	62,63	47,70

Kredietrisico

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van de ASN Aandelenpool bedraagt ultimo verslagperiode € 8,8 miljoen (ultimo 2015: € 9,9 miljoen).

Liquiditeitsrisico

Per balansdatum was 0,9% van ASN Aandelenpool belegd in ASN Venture Capital Fonds N.V. De beleggingen in ASN Venture Capital Fonds N.V. zijn in principe niet goed verhandelbaar.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Aandelen - gerealiseerde winsten	19.605	42.958
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-57.917	-14.999
Totaal	-38.312	27.959

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	49.592	125.318
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-46.902	-22.851
Totaal	2.690	102.467

(H) Overige bedrijfsopbrengsten

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Overige bedrijfsopbrengsten	-	1
Totaal	-	1

(I) Overige bedrijfslasten

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Koersverschillen op geldmiddelen	365	-479
Rente rekening-courant	39	26
Overige bedrijfslasten	1	-
Totaal	405	-453

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Omloopfactor	102,20%	77,72%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 1.314.470 (2015: € 1.324.254).

6.2 ASN Obligatiepool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Obligaties		383.297	354.215
Vorderingen	(B)	6.807	7.033
Overige activa			
Liquide middelen	(C)	274	1.109
Kortlopende schulden	(D)	138	1.706
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		6.943	6.436
Activa min kortlopende schulden		390.240	360.651
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		270.239	253.509
Overige reserves		107.142	105.833
Onverdeeld resultaat		12.859	1.309
Totaal fondsvermogen		390.240	360.651

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente obligaties		10.866	10.304
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	621	-1.334
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	1.376	-7.660
Som van de bedrijfsopbrengsten		12.863	1.310
Bedrijfslasten			
Overige bedrijfslasten	(H)	4	1
Som van de bedrijfslasten		4	1
Resultaat		12.859	1.309

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	12.859	1.309
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-621	1.334
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-1.376	7.660
Aankoop van beleggingen	-147.534	-200.952
Verkoop en lossingen van beleggingen	120.449	126.996
Mutaties in activa en passiva:		
Vorderingen	226	-1.305
Kortlopende schulden	-1.568	1.706
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	-17.565	-63.252
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	53.631	100.379
Inkoop van participaties	-36.901	-36.950
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	16.730	63.429
Mutatie liquide middelen	-835	177
Liquide middelen begin van de verslagperiode	1.109	932
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	274	1.109

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	354.215	289.253
Aankopen	147.534	200.952
Verkopen	-119.726	-126.996
Lossingen	-723	-
Gerealiseerde waardeveranderingen	621	-1.334
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	1.376	-7.660
Stand ultimo periode	383.297	354.215

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico. De modified duration geeft een indicatie wat de percentuele mutatie van de waarde van de portefeuille zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.

	31-12-2016	31-12-2015
Effectief rendement	0,75%	1,10%
Couponrendement	2,91%	3,02%
Gemiddeld resterende looptijd	9,49 jaar	8,95 jaar
Modified duration	7,55	7,06

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector-, landen- en ratingverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico, valutarisico en kredietrisico.

Beleggingen per 31 december 2016; in duizenden euro's.

Nominale waarde	Couponrente		Valuta	Renteherzieningsdatum	Marktw waarde
Staatsobligaties					
1.180	1,25%	België	EUR	22-06-2018	1.213
2.300	2,25%	België	EUR	22-06-2023	2.653
1.900	3%	België	EUR	22-06-2034	2.475
1.100	3,75%	België	EUR	22-06-2045	1.680
2.230	3,75%	België	EUR	28-09-2020	2.592
2.600	4%	België	EUR	28-03-2019	2.872
1.500	4%	België	EUR	28-03-2032	2.141
2.600	4,25%	België	EUR	28-09-2022	3.273
2.000	4,25%	België	EUR	28-09-2021	2.445
2.000	4,25%	België	EUR	28-03-2041	3.210
2.200	4,5%	België	EUR	28-03-2026	3.019
1.700	5,5%	België	EUR	28-03-2028	2.600
1.310	5%	België	EUR	28-03-2035	2.166
300	4%	België	EUR	28-03-2018	317
2.200	0,8%	België	EUR	22-06-2025	2.279
2.200	1%	België	EUR	22-06-2026	2.295
550	2,15%	België	EUR	22-06-2066	599
350	1,6%	België	EUR	22-06-2047	352
1.000	3%	België	EUR	28-09-2019	1.099
200	1,9%	België	EUR	22-06-2038	224
					39.504
1.700	0,5%	Duitsland	EUR	07-04-2017	1.706
6.050	0,5%	Duitsland	EUR	23-02-2018	6.140
1.330	2,5%	Duitsland	EUR	15-08-2046	1.872
900	2,5%	Duitsland	EUR	04-07-2044	1.252
1.300	3,25%	Duitsland	EUR	04-07-2042	2.011
1.420	4,25%	Duitsland	EUR	04-07-2039	2.442
1.500	4,75%	Duitsland	EUR	04-07-2040	2.775
1.000	4,75%	Duitsland	EUR	04-07-2034	1.690
1.200	5,5%	Duitsland	EUR	04-01-2031	2.022
3.200	5,625%	Duitsland	EUR	04-01-2028	5.052
900	6,25%	Duitsland	EUR	04-01-2030	1.570
2.025	6,25%	Duitsland	EUR	04-01-2024	2.946
6.120	2%	Duitsland	EUR	04-01-2022	6.891
4.000	3,75%	Duitsland	EUR	04-01-2019	4.368
7.600	3%	Duitsland	EUR	04-07-2020	8.600
2.500	0,5%	Duitsland	EUR	15-02-2025	2.614
2.500	6,5%	Duitsland	EUR	04-07-2027	4.128
5.700	1,5%	Duitsland	EUR	15-02-2023	6.348
3.500	3,5%	Duitsland	EUR	04-07-2019	3.879
					68.306
5.040	2,5%	Frankrijk	EUR	25-10-2020	5.610
3.500	2,75%	Frankrijk	EUR	25-10-2027	4.224
1.200	3,25%	Frankrijk	EUR	25-05-2045	1.653
750	4%	Frankrijk	EUR	25-10-2038	1.126

Nominale waarde	Couponrente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaarde
700	4%	Frankrijk	EUR	25-04-2055	1.160
900	4,5%	Frankrijk	EUR	25-04-2041	1.457
1.500	4,75%	Frankrijk	EUR	25-04-2035	2.375
1.250	5,5%	Frankrijk	EUR	25-04-2029	1.931
1.300	5,75%	Frankrijk	EUR	25-10-2032	2.186
1.900	6%	Frankrijk	EUR	25-10-2025	2.825
3.150	2,25%	Frankrijk	EUR	25-05-2024	3.632
5.000	3,25%	Frankrijk	EUR	25-10-2021	5.851
280	4%	Frankrijk	EUR	25-04-2060	476
2.300	0,5%	Frankrijk	EUR	25-11-2019	2.373
1.250	2,5%	Frankrijk	EUR	25-05-2030	1.492
600	4%	Frankrijk	EUR	25-04-2018	637
3.750	4,25%	Frankrijk	EUR	25-10-2018	4.087
3.600	1,75%	Frankrijk	EUR	25-05-2023	3.997
230	1,75%	Frankrijk	EUR	25-05-2066	226
3.500	1%	Frankrijk	EUR	25-05-2019	3.640
					50.958
1.180	3,4%	Ierland	EUR	18-03-2024	1.436
1.200	3,9%	Ierland	EUR	20-03-2023	1.484
1.340	4,5%	Ierland	EUR	18-04-2020	1.559
1.050	4,5%	Ierland	EUR	18-10-2018	1.145
1.600	5%	Ierland	EUR	18-10-2020	1.933
1.740	5,4%	Ierland	EUR	13-03-2025	2.413
1.500	5,9%	Ierland	EUR	18-10-2019	1.772
1.200	2,4%	Ierland	EUR	15-05-2030	1.380
650	5,5%	Ierland	EUR	18-10-2017	682
700	0,8%	Ierland	EUR	15-03-2022	734
990	2%	Ierland	EUR	18-02-2045	1.056
1.250	1%	Ierland	EUR	15-05-2026	1.277
500	4,4%	Ierland	EUR	18-06-2019	561
					17.432
350	4%	Italië	EUR	01-02-2037	430
2.050	4%	Italië	EUR	01-09-2020	2.331
1.550	4,5%	Italië	EUR	01-08-2018	1.664
380	4,75%	Italië	EUR	01-09-2044	515
650	4,75%	Italië	EUR	01-09-2028	835
1.500	4,75%	Italië	EUR	01-09-2021	1.788
1.200	4,75%	Italië	EUR	01-08-2023	1.479
1.000	5%	Italië	EUR	01-08-2034	1.368
340	5%	Italië	EUR	01-08-2039	473
490	5,25%	Italië	EUR	01-11-2029	664
1.700	5,25%	Italië	EUR	01-08-2017	1.755
1.100	5,5%	Italië	EUR	01-11-2022	1.384
600	6%	Italië	EUR	01-05-2031	881
250	5%	Italië	EUR	01-09-2040	346
1.300	7,25%	Italië	EUR	01-11-2026	1.943
200	3,25%	Italië	EUR	01-09-2046	214
1.000	5%	Italië	EUR	01-03-2025	1.268
750	4,5%	Italië	EUR	01-03-2019	824
150	2,7%	Italië	EUR	01-03-2047	144

Nominale waarde	Couponrente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaarde
400	4,5%	Italië	EUR	01-03-2024	488
180	2,8%	Italië	EUR	01-03-2067	160
					20.954
3.300	2,25%	Nederland	EUR	15-07-2022	3.777
2.700	2,5%	Nederland	EUR	15-01-2033	3.450
2.450	2,75%	Nederland	EUR	15-01-2047	3.553
3.300	3,75%	Nederland	EUR	15-01-2042	5.413
3.130	4%	Nederland	EUR	15-01-2037	5.008
2.100	5,5%	Nederland	EUR	15-01-2028	3.249
8.700	7,5%	Nederland	EUR	15-01-2023	12.817
3.650	4%	Nederland	EUR	15-07-2018	3.916
5.400	1,25%	Nederland	EUR	15-01-2018	5.510
4.450	0,25%	Nederland	EUR	15-07-2025	4.472
5.600	3,25%	Nederland	EUR	15-07-2021	6.573
6.300	2%	Nederland	EUR	15-07-2024	7.235
3.950	4%	Nederland	EUR	15-07-2019	4.427
1.710	0%	Nederland	EUR	15-04-2018	1.726
600	1,25%	Nederland	EUR	15-01-2019	624
					71.750
4.750	1,75%	Oostenrijk	EUR	20-10-2023	5.345
2.080	2,4%	Oostenrijk	EUR	23-05-2034	2.582
2.900	3,15%	Oostenrijk	EUR	20-06-2044	4.225
5.500	3,4%	Oostenrijk	EUR	22-11-2022	6.669
1.100	3,8%	Oostenrijk	EUR	26-01-2062	1.984
3.100	4,15%	Oostenrijk	EUR	15-03-2037	4.884
5.000	4,85%	Oostenrijk	EUR	15-03-2026	7.084
6.200	6,25%	Oostenrijk	EUR	15-07-2027	9.953
3.900	4,65%	Oostenrijk	EUR	15-01-2018	4.116
6.500	3,9%	Oostenrijk	EUR	15-07-2020	7.518
6.500	4,35%	Oostenrijk	EUR	15-03-2019	7.214
3.160	3,5%	Oostenrijk	EUR	15-09-2021	3.739
1.830	1,5%	Oostenrijk	EUR	20-02-2047	1.921
3.750	1,95%	Oostenrijk	EUR	18-06-2019	3.988
1.000	1,2%	Oostenrijk	EUR	20-10-2025	1.081
					72.303
1.580	3,85%	Portugal	EUR	15-04-2021	1.708
1.000	4,1%	Portugal	EUR	15-04-2037	964
450	4,35%	Portugal	EUR	16-10-2017	466
1.800	4,75%	Portugal	EUR	14-06-2019	1.982
2.400	4,8%	Portugal	EUR	15-06-2020	2.678
1.900	4,95%	Portugal	EUR	25-10-2023	2.121
2.000	5,65%	Portugal	EUR	15-02-2024	2.293
800	3,875%	Portugal	EUR	15-02-2030	769
950	4,1%	Portugal	EUR	15-02-2045	871
1.000	4,45%	Portugal	EUR	15-06-2018	1.064
3.000	2,875%	Portugal	EUR	15-10-2025	2.854
400	2,2%	Portugal	EUR	17-10-2022	395
500	2,875%	Portugal	EUR	21-07-2026	466
					18.631

Nominale waarde	Couponrente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaarde
400	4,2%	Spanje	EUR	31-01-2037	531
1.650	4,3%	Spanje	EUR	31-10-2019	1.852
1.950	4,65%	Spanje	EUR	30-07-2025	2.496
340	4,7%	Spanje	EUR	30-07-2041	485
950	4,8%	Spanje	EUR	31-01-2024	1.206
2.100	4,85%	Spanje	EUR	31-10-2020	2.478
350	4,9%	Spanje	EUR	30-07-2040	509
400	5,15%	Spanje	EUR	31-10-2044	607
850	5,75%	Spanje	EUR	30-07-2032	1.296
2.100	5,85%	Spanje	EUR	31-01-2022	2.676
1.900	5,9%	Spanje	EUR	30-07-2026	2.676
750	6%	Spanje	EUR	31-01-2029	1.113
500	5,15%	Spanje	EUR	31-10-2028	693
1.000	4,5%	Spanje	EUR	31-01-2018	1.052
1.500	4,1%	Spanje	EUR	30-07-2018	1.603
1.000	2,75%	Spanje	EUR	30-04-2019	1.067
250	2,9%	Spanje	EUR	31-10-2046	266
100	3,45%	Spanje	EUR	30-07-2066	111
600	4,4%	Spanje	EUR	31-10-2023	742
					23.459
		Som van de beleggingen			383.297

Landenverdeling

Marktwaarde in duizenden euro's	Beleggingen per 31 december 2016	%
72.303	Oostenrijk	18,9
71.750	Nederland	18,7
68.306	Duitsland	17,8
50.958	Frankrijk	13,3
39.504	België	10,3
23.459	Spanje	6,1
20.954	Italië	5,5
18.631	Portugal	4,9
17.432	Ierland	4,5
383.297		100,0

Landenverdeling ASN Obligatiepool

Oostenrijk	
Nederland	
Duitsland	
Frankrijk	
België	
Spanje	
Italië	
Portugal	
Ierland	

Sectorallocatie

Marktwaarde in duizenden euro's	Beleggingen per 31-12-2016	%
383.297	Staat(sgegarandeerd)	100,00
383.297		100,00

Ratingverdeling

Marktwaarde in duizenden euro's	Beleggingen per 31-12-2016	%
140.056	AAA	36,5
72.303	AA+	18,9
50.958	AA	13,3
39.504	AA-	10,3
17.432	A	4,5
23.459	BBB+	6,1
20.954	BBB	5,5
18.631	BB+	4,9
383.297		100,0

Aflossing van de beleggingen

Marktwaarde in duizenden euro's	Beleggingen per 31-12-2016	%
4.609	Aflossing binnen één jaar	1,2
134.135	Aflossing tussen één en vijf jaar	35,0
123.083	Aflossing tussen vijf en tien jaar	32,1
121.470	Aflossing na tien jaar	31,7
383.297		100,0

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van de fondsen	378	1.008
Lopende rente obligaties	6.429	6.025
Totaal	6.807	7.033

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De AIF-beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan de fondsen	138	-
Schulden uit hoofde van effectentransacties	-	1.706
Totaal	138	1.706

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	253.509	190.080
Uitgegeven participaties	53.631	100.379
Ingekochte participaties	-36.901	-36.950
Stand ultimo periode	270.239	253.509
Overige reserves		
Stand per 1 januari	105.833	75.710
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	1.309	30.123
Stand ultimo periode	107.142	105.833
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	1.309	30.123
Toevoeging aan overige reserves	-1.309	-30.123
Resultaat over de verslagperiode	12.859	1.309
Stand ultimo periode	12.859	1.309
Totaal fondsvermogen	390.240	360.651

Vijfjarenoverzicht

Totalen in duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	390.240	360.651	295.913	197.209	176.963
Aantal uitstaande participaties	7.565.151	7.245.741	5.996.439	4.519.348	4.099.993
Intrinsieke waarde per participatie	51,58	49,77	49,35	43,64	43,16

Kredietrisico

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van de ASN Obligatiepool bedraagt ultimo verslagperiode € 390,4 miljoen (ultimo 2015: € 362,4 miljoen).

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Obligaties - gerealiseerde winsten	1.340	408
Obligaties - gerealiseerde verliezen	-719	-1.742
Totaal	621	-1.334

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Obligaties - niet-gerealiseerde winsten	6.076	360
Obligaties - niet-gerealiseerde verliezen	-4.700	-8.020
Totaal	1.376	-7.660

(H) Overige bedrijfslasten

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Rente rekening-courant	4	1
Totaal	4	1

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Omloopfactor	45,97%	55,44%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn niet toegelicht, omdat de kosten onvoldoende identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn.

6.3 ASN Mixpool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		263.356	249.328
Vorderingen	(B)	436	272
Kortlopende schulden	(C)	436	272
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-	-
Activa min kortlopende schulden		263.356	249.328
Fondsvermogen	(D)		
Gestort kapitaal		119.029	109.000
Overige reserves		140.328	120.659
Onverdeeld resultaat		3.999	19.669
Totaal fondsvermogen		263.356	249.328

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(E)	71	3.054
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	3.928	16.615
Som van de bedrijfsopbrengsten		3.999	19.669
Resultaat		3.999	19.669

Kasstroomoverzicht

<i>In duizenden euro's</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	3.999	19.669
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-71	-3.054
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-3.928	-16.615
Aankoop van beleggingen	-48.348	-77.090
Verkoop van beleggingen	38.319	35.763
Mutaties in activa en passiva:		
Vorderingen	-164	606
Kortlopende schulden	164	-606
Nettokasstroom uit beleggingsactiviteiten	-10.029	-41.327
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	23.525	47.547
Inkoop van participaties	-13.496	-6.220
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten	10.029	41.327
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	249.328	188.332
Aankopen	48.348	77.090
Verkopen	-38.319	-35.763
Gerealiseerde waardeveranderingen	71	3.054
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	3.928	16.615
Stand ultimo periode	263.356	249.328

Effectenportefeuille

In duizenden euro's	31-12-2016		31-12-2015	
	Intrinsieke waarde	%	Intrinsieke waarde	%
ASN Obligatiepool	141.911	53,89	134.205	53,83
ASN Aandelenpool	121.445	46,11	115.123	46,17
Totaal	263.356	100,00	249.328	100,00

Voor een nadere specificatie van de beleggingen en inzicht in de risico's verwijzen we naar de toelichting op de betreffende beleggingspools.

Aandeel in portefeuille in %

ASN Obligatiepool	
ASN Aandelenpool	

(B) Vorderingen

Onder vorderingen is opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van de fondsen	436	272
Totaal	436	272

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Schulden uit hoofde van effectentransacties	436	272
Totaal	436	272

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Fondsvermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	109.000	67.673
Uitgegeven participaties	23.525	47.547
Ingekochte participaties	-13.496	-6.220
Stand ultimo periode	119.029	109.000
Overige reserves		
Stand per 1 januari	120.659	96.684
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	19.669	23.975
Stand ultimo periode	140.328	120.659
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	19.669	23.975
Toevoeging aan overige reserves	-19.669	-23.975
Resultaat over de verslagperiode	3.999	19.669
Stand ultimo periode	3.999	19.669
Totaal fondsvermogen	263.356	249.328

Vijfjarenoverzicht

Totalen in duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	263.356	249.328	188.332	141.347	126.049
Aantal uitstaande participaties	4.045.134	3.889.999	3.234.149	2.806.651	2.857.484
Intrinsieke waarde per participatie	65,10	64,09	58,23	50,36	44,11

Kredietrisico

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van de ASN Mixpool bedraagt ultimo verslagperiode € 436 duizend (ultimo 2015: € 272 duizend). Het is mogelijk dat de pool kredietrisico loopt via de beleggingen in de onderliggende beleggingspools, te weten de ASN Obligatiepool en de ASN Aandelenpool. Voor dit risico verwijzen wij naar de toelichting op de betreffende beleggingspools.

129

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Aandelen - gerealiseerde winsten	699	3.074
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-628	-20
Totaal	71	3.054

(F) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	4.115	16.615
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-187	--
Totaal	3.928	16.615

6.4 ASN Milieupool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Aandelen		444.559	374.519
Vorderingen	(B)	3.831	3.020
Overige activa			
Liquide middelen	(C)	12.398	9.211
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		16.229	12.231
Activa min kortlopende schulden		460.788	386.750
Fondsvermogen	(D)		
Gestort kapitaal		232.790	201.380
Overige reserves		185.370	126.772
Onverdeeld resultaat		42.628	58.598
Totaal fondsvermogen		460.788	386.750

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		7.644	6.215
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(E)	3.360	14.722
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	31.705	37.580
Overige bedrijfsopbrengsten	(G)	12	139
Som van de bedrijfsopbrengsten		42.721	58.656
Bedrijfslasten			
Overige bedrijfslasten	(H)	93	58
Som van de bedrijfslasten		93	58
Resultaat		42.628	58.598

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	42.616	58.459
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-3.360	-14.722
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-31.705	-37.580
Aankoop van beleggingen	-104.629	-146.285
Verkoop van beleggingen	69.654	123.321
Mutaties in activa en passiva:		
Vorderingen	-811	-352
Kortlopende schulden	-	-1.339
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	-28.235	-18.498
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	52.616	39.440
Inkoop van participaties	-21.206	-18.966
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	31.410	20.474
Mutatie liquide middelen	3.175	1.976
Liquide middelen begin van de verslagperiode	9.211	7.096
Koersverschillen op geldmiddelen	12	139
Liquide middelen eind van de verslagperiode	12.398	9.211

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	374.519	299.253
Aankopen	104.629	146.285
Verkopen	-69.654	-123.321
Gerealiseerde waardeveranderingen	3.360	14.722
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	31.705	37.580
Stand ultimo periode	444.559	374.519

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico.

Beleggingen per 31 december 2016; marktwaarde in duizenden euro's.

Indeling in landen

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
	Aandelen Nederland beursgenoteerd		
292.500	Philips Lighting	EUR	6.844
			6.844
	Aandelen Europa (exclusief Nederland)		
	Denemarken		
46.250	Rockwool	DKK	7.750
65.023	Vestas Wind Systems	DKK	4.014
			11.764
	Duitsland		
818.377	Infineon Technologies	EUR	13.511
132.858	Osram Licht	EUR	6.620
			20.131
	Finland		
490.590	Lassila & Tikanoja	EUR	9.419
583.927	Uponor	EUR	9.641
			19.060
	Ierland		
233.665	Kingspan	EUR	6.029
			6.029
	Oostenrijk		
88.179	Mayr-Melnhof Karton	EUR	8.880
			8.880
	Spanje		
2.984.090	EDP Renováveis	EUR	18.012
558.736	Fluidra	EUR	2.414
			20.426
	Verenigd Koninkrijk		
3.242.492	DS Smith	GBP	15.502
613.642	Severn Trent	GBP	15.974
7.599.623	Shanks Group	GBP	8.191
1.737.240	United Utilities	GBP	18.337
			58.004
	Zweden		
438.740	Indutrade	SEK	8.379
961.057	NIBE Industrier	SEK	7.201
			15.580
	Zwitserland		
24.525	Geberit	CHF	9.339
22.619	Georg Fischer	CHF	17.597
10.408	LEM Holding	CHF	9.243
			36.179
	Totaal aandelen Europa (exclusief Nederland)		196.053
	Verenigde Staten		
48.250	Acuity Brands	USD	10.561
477.273	Advanced Drainage Systems	USD	9.321
226.518	AO Smith	USD	10.169
490.185	California Water Service	USD	15.755
256.507	Itron	USD	15.285

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
131.924	Lindsay	USD	9.332
193.513	Middlesex Water	USD	7.878
245.020	Power Integrations	USD	15.762
72.431	Stericycle	USD	5.290
914.246	SunPower	USD	5.729
109.450	Valmont Industries	USD	14.621
264.057	Watts Water Technologies	USD	16.323
			136.026
	Aandelen rest van de wereld		
	Australië		
1.961.588	Brambles	AUD	16.699
			16.699
	Brazilië		
1.315.980	Cia de Saneamento Basico do Estado de Sao Paulo	USD	10.830
			10.830
	China		
12.172.000	Huaneng Renewables	HKD	3.751
446.220	Trina Solar	USD	3.934
21.364.000	Xinyi Solar Holdings	HKD	6.583
518.500	Zhuzhou CSR Times Electric	HKD	2.495
			16.763
	Hongkong		
25.972.000	Beijing Enterprises Water	HKD	16.388
			16.388
	Israël		
1.071.355	Amiad Water Systems	GBP	1.368
			1.368
	Japan		
768.023	Daiseki	JPY	14.958
88.218	Murata Manufacturing	JPY	11.223
117.546	Rinnai	JPY	9.010
			35.191
	Singapore		
6.151.750	Hyflux	SGD	2.079
			2.079
	Taiwan		
1.451.062	Hiwin Technologies	TWD	6.318
			6.318
	Totaal aandelen rest van de wereld		105.636
	Som van de beleggingen		444.559

Indeling in sectoren

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
	Basisgoederen		
3.242.492	DS Smith	GBP	15.502
88.179	Mayr-Melnhof Karton	EUR	8.880
			24.382
	Duurzame consumptiegoederen		
117.546	Rinnai	JPY	9.010

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
			9.010
	Energie		
2.984.090	EDP Renováveis	EUR	18.012
12.172.000	Huaneng Renewables	HKD	3.751
			21.763
	Halfgeleiders		
818.377	Infineon Technologies	EUR	13.511
245.020	Power Integrations	USD	15.762
914.246	SunPower	USD	5.729
446.220	Trina Solar	USD	3.934
21.364.000	Xinyi Solar Holdings	HKD	6.583
			45.519
	Kapitaalgoederen		
48.250	Acuity Brands	USD	10.561
477.273	Advanced Drainage Systems	USD	9.321
1.071.355	Amiad Water Systems	GBP	1.368
226.518	AO Smith	USD	10.169
558.736	Fluidra	EUR	2.414
24.525	Geberit	CHF	9.339
22.619	Georg Fischer	CHF	17.597
1.451.062	Hiwin Technologies	TWD	6.318
438.740	Indutrade	SEK	8.379
256.507	Itron	USD	15.285
233.665	Kingspan	EUR	6.029
10.408	LEM Holding	CHF	9.243
131.924	Lindsay	USD	9.332
961.057	NIBE Industrier	SEK	7.201
132.858	Osram Licht	EUR	6.620
292.500	Philips Lighting	EUR	6.844
46.250	Rockwool	DKK	7.750
583.927	Uponor	EUR	9.641
109.450	Valmont Industries	USD	14.621
65.023	Vestas Wind Systems	DKK	4.014
264.057	Watts Water Technologies	USD	16.323
518.500	Zhuzhou CSR Times Electric	HKD	2.495
			190.864
	Nutsbedrijven		
25.972.000	Beijing Enterprises Water	HKD	16.388
490.185	California Water Service	USD	15.755
1.315.980	Cia de Saneamento Basico do Estado de Sao Paulo	USD	10.830
6.151.750	Hyflux	SGD	2.079
193.513	Middlesex Water	USD	7.878
613.642	Severn Trent	GBP	15.974
1.737.240	United Utilities	GBP	18.337
			87.241
	Technologie		
88.218	Murata Manufacturing	JPY	11.223
			11.223
	Zakelijke dienstverlening		
1.961.588	Brambles	AUD	16.699
768.023	Daiseki	JPY	14.958
490.590	Lassila & Tikanoja	EUR	9.419

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
7.599.623	Shanks Group	GBP	8.191
72.431	Stericycle	USD	5.290
			54.557
	Som van de beleggingen		444.559

Landenverdeling

<i>Marktwaaarde</i> <i>in duizenden euro's</i>	<i>Beleggingen per 31 december 2016</i>	<i>%</i>
136.026	Verenigde Staten	30,6
58.004	Verenigd Koninkrijk	13,1
36.179	Zwitserland	8,1
35.191	Japan	7,9
20.426	Spanje	4,6
20.131	Duitsland	4,5
19.060	Finland	4,3
16.763	China	3,8
16.699	Australië	3,8
16.388	Hongkong	3,7
15.580	Zweden	3,5
11.764	Denemarken	2,6
10.830	Brazilië	2,4
8.880	Oostenrijk	2,0
6.844	Nederland	1,5
6.318	Taiwan	1,4
6.029	Ierland	1,4
2.079	Singapore	0,5
1.368	Israël	0,3
444.559		100,0

Landenverdeling ASN Milieupool

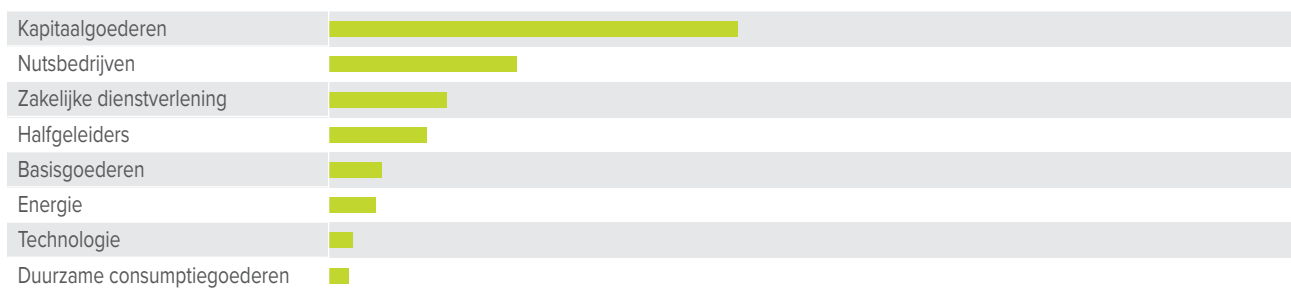
Verenigde Staten	
Verenigd Koninkrijk	
Zwitserland	
Japan	
Spanje	
Duitsland	
Finland	
China	
Australië	
Hongkong	
Zweden	
Denemarken	
Brazilië	
Oostenrijk	
Nederland	
Taiwan	
Ierland	
Singapore	
Israël	

Sectorallocatie

Marktwaarde in duizenden euro's	Beleggingen per 31 december 2016	%
190.864	Kapitaalgoederen	42,9
87.241	Nutsbedrijven	19,7
54.557	Zakelijke dienstverlening	12,3
45.519	Halfgeleiders	10,2
24.382	Basisgoederen	5,5
21.763	Energie	4,9
11.223	Technologie	2,5
9.010	Duurzame consumptiegoederen	2,0
444.559		100,0

Sectorverdeling ASN Milieupool

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van de fondsen	633	137
Te vorderen dividend	616	426
Te vorderen dividend-/bronbelasting	2.582	2.457
Totaal	3.831	3.020

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-/bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben, in het geval van ASN Milieupool betreft het een bedrag van ca. € 1,85 miljoen. Dit bedrag is vooral hoog omdat deze vorderingen pas verrekend kunnen worden naarmate er voldoende dividend wordt uitgekeerd aan aandeelhouders.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De AIF-beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Fondsvermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	201.380	180.906
Uitgegeven participaties	52.616	39.440
Ingekochte participaties	-21.206	-18.966
Stand ultimo periode	232.790	201.380
Overige reserves		
Stand per 1 januari	126.772	94.729
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	58.598	32.043
Stand ultimo periode	185.370	126.772
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	58.598	32.043
Toevoeging aan overige reserves	-58.598	-32.043
Resultaat over de verslagperiode	42.628	58.598
Stand ultimo periode	42.628	58.598
Totaal fondsvermogen	460.788	386.750

Vijfjarenoverzicht

Totalen in duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	460.788	386.750	307.678	258.355	196.634
Aantal uitstaande participaties	11.680.580	10.811.272	10.226.797	9.592.934	9.336.121
Intrinsieke waarde per participatie	39,45	35,77	30,09	26,93	21,06

Kredietrisico

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van de ASN Milieupool bedraagt ultimo verslagperiode € 16,2 miljoen (ultimo 2015: € 12,2 miljoen).

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Aandelen - gerealiseerde winsten	7.389	24.486
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-4.029	-9.764
Totaal	3.360	14.722

(F) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	58.880	47.884
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-27.175	-10.304
Totaal	31.705	37.580

(G) Overige bedrijfsopbrengsten

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Koersverschillen op geldmiddelen	12	139
Totaal	12	139

(H) Overige bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Rente rekening-courant	93	44
Overige bedrijfslasten	-	14
Totaal	93	58

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Omloopfactor	24,43%	58,96%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 212.015 (2015: € 426.382).

6.5 ASN Small & Midcappool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen	(A)		
Aandelen		74.980	80.587
Vorderingen	(B)	557	659
Overige activa			
Liquide middelen	(C)	3.963	1.504
Kortlopende schulden	(D)	99	-
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		4.421	2.163
Activa min kortlopende schulden		79.401	82.750
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		48.498	50.297
Overige reserves		32.453	19.909
Onverdeeld resultaat		-1.550	12.544
Totaal fondsvermogen		79.401	82.750

Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		2.280	2.258
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	-1.193	-515
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	-2.591	10.820
Som van de bedrijfsopbrengsten		-1.504	12.563
Bedrijfslasten			
Overige bedrijfslasten	(H)	46	19
Som van de bedrijfslasten		46	19
Resultaat		-1.550	12.544

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-1.516	12.557
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	1.193	515
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	2.591	-10.820
Aankoop van beleggingen	-29.451	-25.294
Verkoop van beleggingen	31.274	18.112
Mutaties in activa en passiva:		
Vorderingen	102	-144
Kortlopende schulden	99	-284
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	4.292	-5.358
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	6.721	10.495
Inkoop van participaties	-8.520	-5.440
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	-1.799	5.055
Mutatie liquide middelen	2.493	-303
Liquide middelen begin van de verslagperiode	1.504	1.820
Koersverschillen op geldmiddelen	-34	-13
Liquide middelen eind van de verslagperiode	3.963	1.504

Toelichting

Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 4) in de paragrafen *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*, *Grondslagen voor de resultaatbepaling* en *Kasstroomoverzicht*.

Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	80.587	63.100
Aankopen	29.451	25.294
Verkopen	-31.274	-18.112
Gerealiseerde waardeveranderingen	-1.193	-515
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-2.591	10.820
Stand ultimo periode	74.980	80.587

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico.

Beleggingen per 31 december 2016; marktwaarde in duizenden euro's.

Indeling in landen

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwarde</i>
	Aandelen Nederland beursgenoteerd		
49.243	BE Semiconductor Industries	EUR	1.558
112.008	Beter Bed	EUR	1.893
			3.451
	Aandelen Europa (exclusief Nederland)		
	Denemarken		
63.417	SimCorp	DKK	2.936
			2.936
	Duitsland		
34.870	Axel Springer	EUR	1.609
36.843	Dürr	EUR	2.813
76.090	Jungheinrich	EUR	2.074
30.042	Krones	EUR	2.611
73.323	Takkt	EUR	1.577
			10.684
	Finland		
118.209	Amer Sports	EUR	2.988
33.371	Basware	EUR	1.211
66.792	Huhtamaki	EUR	2.356
			6.555
	Frankrijk		
46.145	JCDecaux	EUR	1.289
			1.289
	Ierland		
133.862	Kingspan	EUR	3.455
			3.455
	Italië		
48.606	Brembo	EUR	2.795
50.249	Industria Macchine Automatiche	EUR	2.894
			5.689
	Oostenrijk		
198.761	Austria Technologie & Systemtechnik	EUR	1.850
			1.850
	Spanje		
55.613	Viscofan	EUR	2.605
			2.605
	Verenigd Koninkrijk		
119.536	Dignity	GBP	3.461
357.892	Dunelm Group	GBP	3.374
191.804	Greggs	GBP	2.180
294.331	Hammerson	GBP	1.976
138.273	Shaftesbury	GBP	1.472
389.743	SIG	GBP	471
786.957	Stagecoach Group	GBP	1.993
1.045.361	Taylor Wimpey	GBP	1.880
			16.807
	Zweden		
120.759	AddTech	SEK	1.796
115.654	Nolato AB	SEK	3.174

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
			4.970
	Zwitserland		
96.847	ASCOM Holding	CHF	1.445
1.053	BELIMO Holding	CHF	3.023
24.659	Kardex	CHF	2.191
3.587	LEM Holding	CHF	3.185
133.018	Logitech International	CHF	3.152
11.422	Tecan Group	CHF	1.693
			14.689
	Totaal aandelen Europa (excl. Nederland)		71.529
	Som van de beleggingen		74.980

Indeling in sectoren

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
	Auto's		
48.606	Brembo	EUR	2.795
			2.795
	Basisgoederen		
66.792	Huhtamaki	EUR	2.356
			2.356
	Consumentenservicebedrijven		
119.536	Dignity	GBP	3.461
			3.461
	Detailhandel		
112.008	Beter Bed	EUR	1.893
357.892	Dunelm Group	GBP	3.374
73.323	Takkt	EUR	1.577
			6.844
	Detailhandelveeding		
191.804	Greggs	GBP	2.180
			2.180
	Duurzame consumptiegoederen		
118.209	Amer Sports	EUR	2.988
1.045.361	Taylor Wimpey	GBP	1.880
			4.868
	Farmacie & biotechnologie		
11.422	Tecan Group	CHF	1.693
			1.693
	Halfgeleiders		
49.243	BE Semiconductor Industries	EUR	1.558
			1.558
	Kapitaalgoederen		
120.759	AddTech	SEK	1.796
1.053	BELIMO Holding	CHF	3.023
36.843	Dürr	EUR	2.813
50.249	Industria Macchine Automatiche	EUR	2.894
76.090	Jungheinrich	EUR	2.074
24.659	Kardex	CHF	2.191
133.862	Kingspan	EUR	3.455
30.042	Krones	EUR	2.611

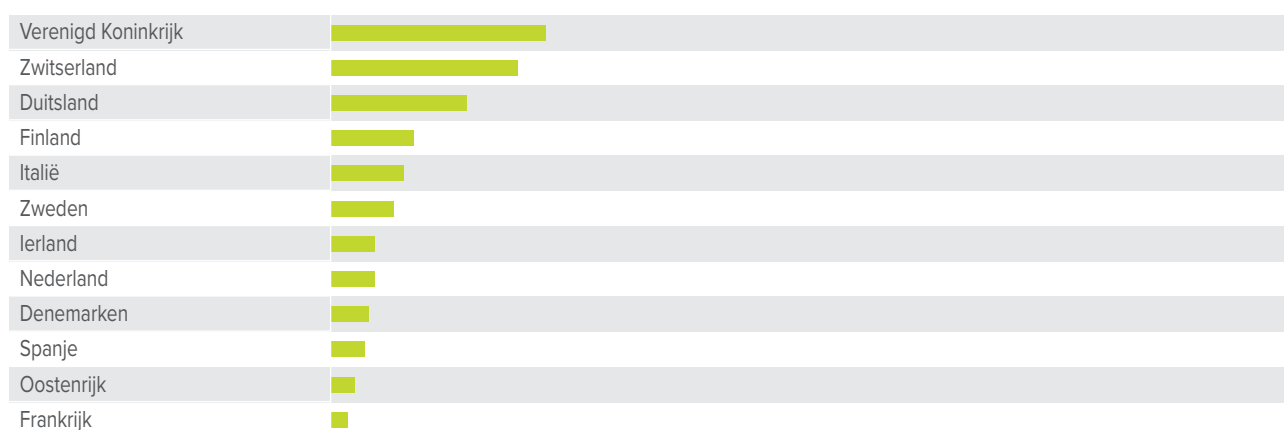
<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde</i>
3.587	LEM Holding	CHF	3.185
115.654	Nolato AB	SEK	3.174
389.743	SIG	GBP	471
			27.687
	Onroerend goed		
294.331	Hammerson	GBP	1.976
138.273	Shaftesbury	GBP	1.472
			3.448
	Reclame		
46.145	JCDecaux	EUR	1.289
			1.289
	Software & services		
33.371	Basware	EUR	1.211
63.417	SimCorp	DKK	2.936
			4.147
	Technologie		
96.847	ASCOM Holding	CHF	1.445
198.761	Austria Technologie & Systemtechnik	EUR	1.850
133.018	Logitech International	CHF	3.152
			6.447
	Transport		
786.957	Stagecoach Group	GBP	1.993
			1.993
	Uitgeverijen		
34.870	Axel Springer	EUR	1.609
			1.609
	Voeding en dranken		
55.613	Viscofan	EUR	2.605
			2.605
	Som van de beleggingen		74.980

Landenverdeling

<i>Marktwaaarde</i> <i>in duizenden euro's</i>	<i>Beleggingen per 31 december 2016</i>	<i>%</i>
16.807	Verenigd Koninkrijk	22,5
14.689	Zwitserland	19,6
10.684	Duitsland	14,2
6.555	Finland	8,7
5.689	Italië	7,6
4.970	Zweden	6,6
3.455	Ierland	4,6
3.451	Nederland	4,6
2.936	Denemarken	3,9
2.605	Spanje	3,5
1.850	Oostenrijk	2,5
1.289	Frankrijk	1,7
74.980		100,0

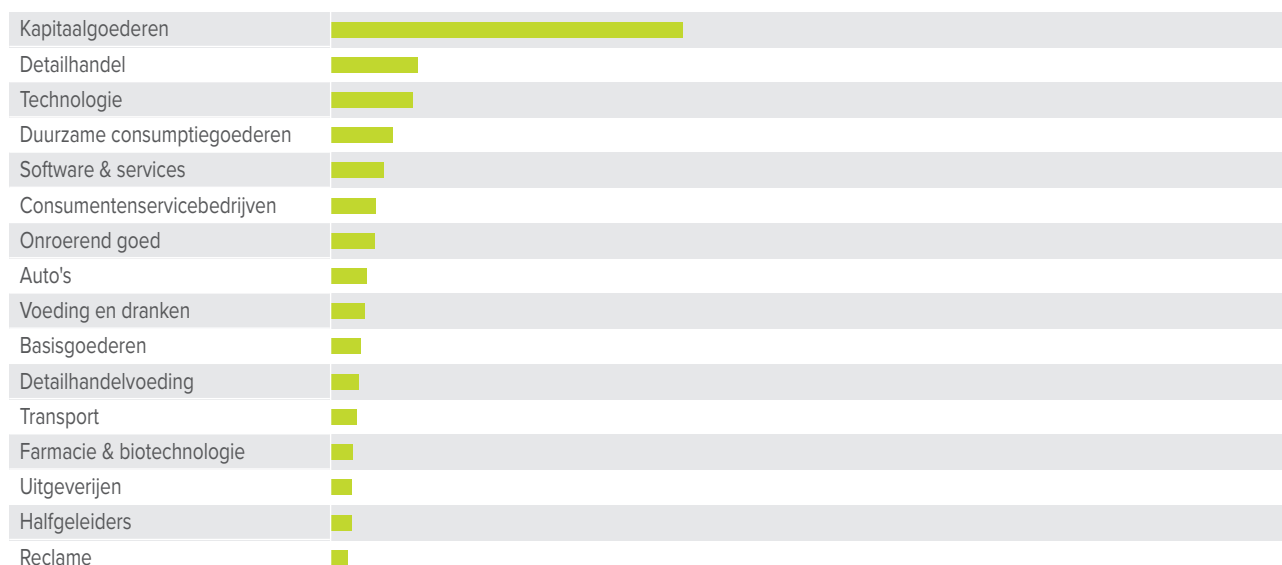
Landenverdeling ASN Small & Midcappool

Sectorallocatie

Marktwaaarde in duizenden euro's	Beleggingen per 31 december 2016	%
27.687	Kapitaalgoederen	36,9
6.844	Detailhandel	9,1
6.447	Technologie	8,6
4.868	Duurzame consumptiegoederen	6,5
4.147	Software & services	5,5
3.461	Consumentenservicebedrijven	4,7
3.448	Onroerend goed	4,6
2.795	Auto's	3,7
2.605	Voeding en dranken	3,5
2.356	Basisgoederen	3,1
2.180	Detailhandelveeding	2,9
1.993	Transport	2,7
1.693	Farmacie & biotechnologie	2,3
1.609	Uitgeverijen	2,1
1.558	Halfgeleiders	2,1
1.289	Reclame	1,7
74.980		100,0

Sectorverdeling ASN Small & Midcappool

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen van de fondsen	-	109
Te vorderen dividend	-	35
Te vorderen dividend-/bronbelasting	557	515
Totaal	557	659

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-/bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben, in het geval van ASN Small & Midcappool betreft het een bedrag van ca. € 346 duizend.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De AIF-beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan de fondsen	99	-
Totaal	99	-

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	50.297	45.242
Uitgegeven participaties	6.721	10.495
Ingekochte participaties	-8.520	-5.440
Stand ultimo periode	48.498	50.297
Overige reserves		
Stand per 1 januari	19.909	12.321
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	12.544	7.588
Stand ultimo periode	32.453	19.909
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	12.544	7.588
Toevoeging aan overige reserves	-12.544	-7.588
Resultaat over de verslagperiode	-1.550	12.544
Stand ultimo periode	-1.550	12.544
Totaal fondsvermogen	79.401	82.750

Vijfjarenoverzicht

Totalen in duizenden euro's	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Totaal intrinsieke waarde	79.401	82.750	65.151	56.814	42.358
Aantal uitstaande participaties	1.704.630	1.741.714	1.629.747	1.605.114	1.559.549
Intrinsieke waarde per participatie	46,58	47,51	39,98	35,40	27,16

Kredietrisico

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van de ASN Small & Midcappool bedraagt ultimo verslagperiode € 4,5 miljoen (ultimo 2015: € 2,2 miljoen).

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Aandelen - gerealiseerde winsten	2.058	2.191
Aandelen - gerealiseerde verliezen	-3.251	-2.706
Totaal	-1.193	-515

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In duizenden euro's	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Aandelen - niet-gerealiseerde winsten	6.278	12.403
Aandelen - niet-gerealiseerde verliezen	-8.869	-1.583
Totaal	-2.591	10.820

(H) Overige bedrijfslasten

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Koersverschillen op geldmiddelen	34	13
Rente rekening-courant	12	6
Totaal	46	19

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	<i>01-01-2016 t/m 31-12-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Omloopfactor	57,74%	35,82%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 132.201 (2015: € 107.152).

6.6 Toerekenbare nettovermogenswaarde beleggingspools

In onderstaand overzicht zijn de participanten in de beleggingspools weergegeven.

	Aantal participaties	Nettovermogens- waarde per participatie van de pool in euro's	Toerekenbare nettovermogens- waarde in duizenden euro's
ASN Aandelenpool			
31-12-2016			
ASN Duurzaam Aandelenfonds	9.203.935		812.898
ASN Mixpool	1.375.053		121.445
Totaal	10.578.988	88,32	934.343
31-12-2015			
ASN Duurzaam Aandelenfonds	9.375.712		840.283
ASN Mixpool	1.284.517		115.123
Totaal	10.660.229	89,62	955.406
ASN Obligatiepool			
31-12-2016			
ASN Duurzaam Obligatiefonds	4.814.084		248.329
ASN Mixpool	2.751.067		141.911
Totaal	7.565.151	51,58	390.240
31-12-2015			
ASN Duurzaam Obligatiefonds	4.549.457		226.446
ASN Mixpool	2.696.284		134.205
Totaal	7.245.741	49,77	360.651
ASN Mixpool			
31-12-2016			
ASN Duurzaam Mixfonds	4.045.133		263.356
ASN Bank	1		--
Totaal	4.045.134	65,10	263.356
31-12-2015			
ASN Duurzaam Mixfonds	3.889.998		249.328
ASN Bank	1		--
Totaal	3.889.999	64,09	249.328
ASN Milieupool			
31-12-2016			
ASN Milieu & Waterfonds	11.680.579		460.788
ASN Bank	1		--
Totaal	11.680.580	39,45	460.788
31-12-2015			
ASN Milieu & Waterfonds	10.811.271		386.750
ASN Bank	1		--
Totaal	10.811.272	35,77	386.750
ASN Small & Midcappool			
31-12-2016			
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.704.629		79.401
ASN Bank	1		--
Totaal	1.704.630	46,58	79.401
31-12-2015			
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.741.713		82.750
ASN Bank	1		--
Totaal	1.741.714	47,51	82.750

7 Overige gegevens

Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Volgens de statuten heeft de houder van het prioriteitsaandeel het recht om een bindende voordracht op te stellen voor de benoeming van bestuurders en commissarissen. Een wijziging van de statuten of een besluit tot ontbinding van de vennootschap kan slechts worden genomen op voorstel van de houder van het prioriteitsaandeel. Bij liquidatie van de vennootschap wordt, na voldoening van alle schulden, allereerst het nominale bedrag van het prioriteitsaandeel terugbetaald.

Het prioriteitsaandeel dient om het bijzondere karakter van ASN Beleggingsfondsen N.V. te beschermen tegen ongewenste invloeden van derden. Het wordt gehouden door ASN Duurzame Deelnemingen N.V., een 100%-dochter van de Volksbank N.V. Voor de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel, wordt verwezen naar de statuten van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Statutaire winstbestemming

Conform artikel 27 van de statuten bepaalt het bestuur per serie van gewone aandelen welk gedeelte van de winst aan de houders van gewone aandelen wordt uitgekeerd. Het betreft de winst na aftrek van een uitkering ter hoogte van de wettelijke interest, berekend over de nominale waarde van het prioriteitsaandeel. Het bestuur bepaalt de uitkering onder goedkeuring van de raad van commissarissen.

Belangen bestuurders en raad van commissarissen

Conform artikel 122 lid 2 Bgfo geeft onderstaand overzicht het totale persoonlijke belang weer dat de leden van de directie van ABB, de leden van de directie van ACTIAM en de leden van de raad van commissarissen, volgens opgave van de betrokkenen, hebben gehad bij iedere belegging van ASN Beleggingsfondsen N.V. per begin en einde van de verslagperiode.

Omschrijving	Gemeenschappelijk belang in aantallen 31-12-2016	Gemeenschappelijk belang in aantallen 31-12-2015
Accsys Technologies	450	450

Vanuit het oogpunt van transparantie zijn in de volgende tabel de persoonlijke belangen opgenomen die de leden van de directie van ABB en de leden van de raad van commissarissen, volgens opgave van de betrokkenen, hebben gehad in de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. per begin en einde van de verslagperiode.

Omschrijving	Gemeenschappelijk belang directie ABB in aantallen 31-12-2016	Gemeenschappelijk belang directie ABB in aantallen 31-12-2015
ASN Duurzaam Aandelenfonds	1.406	66
ASN Milieu & Waterfonds	2.015	252
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	220	220

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van ASN Beleggingsfondsen N.V. te Den Haag (de beleggingsentiteit) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de vereisten voor de jaarrekening gesteld bij of krachtens de Wet op het financieel toezicht (Wft).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de winst-en-verliesrekening over 2016;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de jaarcijfers van de afzonderlijke subfondsen (ASN Beleggingsfondsen), alsmede de jaarcijfers van ASN Beleggingspools waarin het vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. is belegd.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van ASN Beleggingsfondsen N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	De materialiteit is bepaald op het niveau van de subfondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V.
Toegepaste benchmark	1% van het eigen vermogen (fondsvermogen). Wij rekenen de materialiteit voor de jaarrekening als geheel toe aan elk van de subfondsen op basis van het fondsvermogen.
Nadere toelichting	De subfondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. kennen een eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel, koersvorming en een afzonderlijke administratie. Beleggers kunnen (uitsluitend) in subfondsen beleggen. Voor ieder subfonds worden jaarcijfers opgesteld, die onderdeel uitmaken van de toelichting van de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. Deze jaarrekening is gebaseerd op de optelsom van de jaarcijfers van de subfondsen. Als basis voor de materialiteit hanteren wij het eigen vermogen (fondsvermogen) per subfonds. Dit is de totale (markt)waarde waarop beleggers aanspraak maken en wordt in de sector beschouwd als de belangrijkste factor voor beleggingsbeslissingen door de aandeelhouders.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij rapporteren aan de raad van commissarissen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen groter dan 5% van de materialiteit per subfonds alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Risico	Onze controleaanpak
<p>Bestaan en waardering van beleggingen</p> <p>De subfondsen die samen ASN Beleggingsfondsen N.V. vormen, beleggen via de ASN Beleggingspools nagenoeg uitsluitend in beursgenoteerde beleggingen. Deze beleggingen zijn in belangrijke mate bepalend voor de financiële resultaten van de beleggingsentiteit.</p> <p>Wij verwijzen in dat kader naar de toelichting op de effectenportefeuille in de jaarcijfers van de ASN Beleggingspools die onderdeel uitmaken van de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V.</p> <p>Wij schatten het risico op een materiële fout in deze beleggingen lager in, mede omdat de beleggingen bestaan uit liquide, beursgenoteerde titels waarvoor een genoteerde prijs op een actieve markt beschikbaar is en derhalve een schattingselement ontbreekt. Echter vanwege de omvang van de beleggingen in relatie tot de jaarrekening als geheel, zijn de beursgenoteerde beleggingen de post met de grootste impact op onze controle.</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van bestaan en waardering van de beursgenoteerde beleggingen bestonden onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het afstemmen van de waardering van de beursgenoteerde beleggingen met minimaal één onafhankelijke prijsbron; - het afstemmen van bestaan en eigendom van de beleggingsportefeuille voor 100% met rechtstreeks door ons ontvangen externe confirmaties van de bewaarder. <p>De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen ten aanzien van bestaan of waardering van de beleggingen.</p>
<p>Opbrengsten uit beleggingen</p> <p>De opbrengsten uit beleggingen zijn de belangrijkste opbrengstenstroom van de beleggingsentiteit en bestaan zowel uit de directe beleggingsopbrengsten (dividend en rente) als uit de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.</p> <p>Wij verwijzen naar het verslag over het beheer waarin de resultaten van de beleggingsentiteit worden vergeleken met die van de benchmark.</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van de opbrengsten uit beleggingen bestonden onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het kennisnemen en toetsen van de interne beheersmaatregelen bij de beheerder, inclusief relevante algemene IT beheersmaatregelen rondom processen inzake transactie verwerking, corporate actions, reconciliatie van beleggingen en portefeuille waardering. Hierbij hebben wij voor uitbestede processen mede gebruik gemaakt van de onafhankelijke rapportage inzake de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersmaatregelen bij de beheerder; - het uitvoeren van gedetailleerde cijferanalyses van zowel directe als indirecte opbrengsten in relatie tot de beleggingen alsmede in relatie tot het rendement van de benchmark van ieder subfonds. <p>De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen ten aanzien van de opbrengsten uit beleggingen.</p>
<p>Uitbesteding</p> <p>De beleggingsentiteit heeft geen werknemers in dienst en vermogensbeheer, risicobeheer en de aandelenregistratie, financiële administratie en beleggingsadministratie zijn uitbesteed aan de beheerder, ACTIAM N.V.</p> <p>Niet alleen is de financiële informatie die ontvangen wordt van de beheerder betrokken bij de totstandkoming van de jaarrekening van de beleggingsentiteit, maar ook blijft de directie conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen, waaronder de beheerste en integere bedrijfsvoering van de beheerder van de beleggingsentiteit. Dit laatste valt uiteen in de volgende twee aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de beheersing van processen en operationele risico's door de beheerder (uitbesteding); en - de beheersing van Integriteitsrisico's die onder andere volgen uit de potentiële belangen tegenstelling tussen de beheerder en de beleggers. 	<p>In het kader van en voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening van de beleggingsentiteit hebben wij, in lijn met NBA Handreiking 1104 <i>Specifieke wettelijke verplichtingen van de interne auditor en de externe accountant in de financiële sector</i>, aandacht besteed aan de beheerste en integere bedrijfsvoering van de beheerder. Onze controlewerkzaamheden bestonden onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het kennisnemen en toetsen van de interne beheersmaatregelen bij de beheerder, inclusief relevante algemene IT beheersmaatregelen rondom processen inzake transactie verwerking, corporate actions, reconciliatie van beleggingen en portefeuille waardering. Hierbij hebben wij mede gebruik gemaakt van de onafhankelijke rapportage inzake de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersingsmaatregelen bij de beheerder. - het vaststellen dat de beheerder beschikt over de vereiste vergunning van de toezichthouder.

Risico

Wij verwijzen naar het verslag over het beheer inzake (de risico's van) uitbesteding en de verklaring omtrent de interne beheersing van de beheerder.

Onze controleaanpak

- Aanvullend hebben wij onder andere kennis genomen van correspondentie met de toezichhouder, de rapportage van de onafhankelijke bewaarder en zijn wij bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden alert gebleven op mogelijke signalen van niet-naleving van wet- en regelgeving in het algemeen en de bepalingen bij of krachtens de Wet op het financieel toezicht in het bijzonder.

- Verder hebben wij onder andere de in rekening gebrachte beheervergoeding en overige kosten gecontroleerd door middel van een controleberekening in lijn met de afspraken die zijn opgenomen in het prospectus en hebben wij vastgesteld dat transacties met gelieerde partijen juist en volledig zijn toegelicht.

- Tenslotte hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.

De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen met een directe invloed op de jaarrekening van de beleggingsentiteit ten aanzien van de uitbestede processen en de financiële informatie die daaruit voortkomt.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag, bestaande uit Kerncijfers, Verslag over het beleid; Duurzaam beleggingsbeleid; en het Verslag over het beheer;
- de overige gegevens; en
- andere informatie, bestaande uit Begrippen, Verslag van de raad van commissarissen en de Bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen gesteld bij of krachtens de Wet op het financieel toezicht is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen gesteld bij of krachtens de Wet op het financieel toezicht.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de algemene vergadering op 29 april 2016 benoemd als accountant van ASN Beleggingsfondsen N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2016 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de vereisten voor de jaarrekening gesteld bij of krachtens de Wet op het financieel toezicht. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden

door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

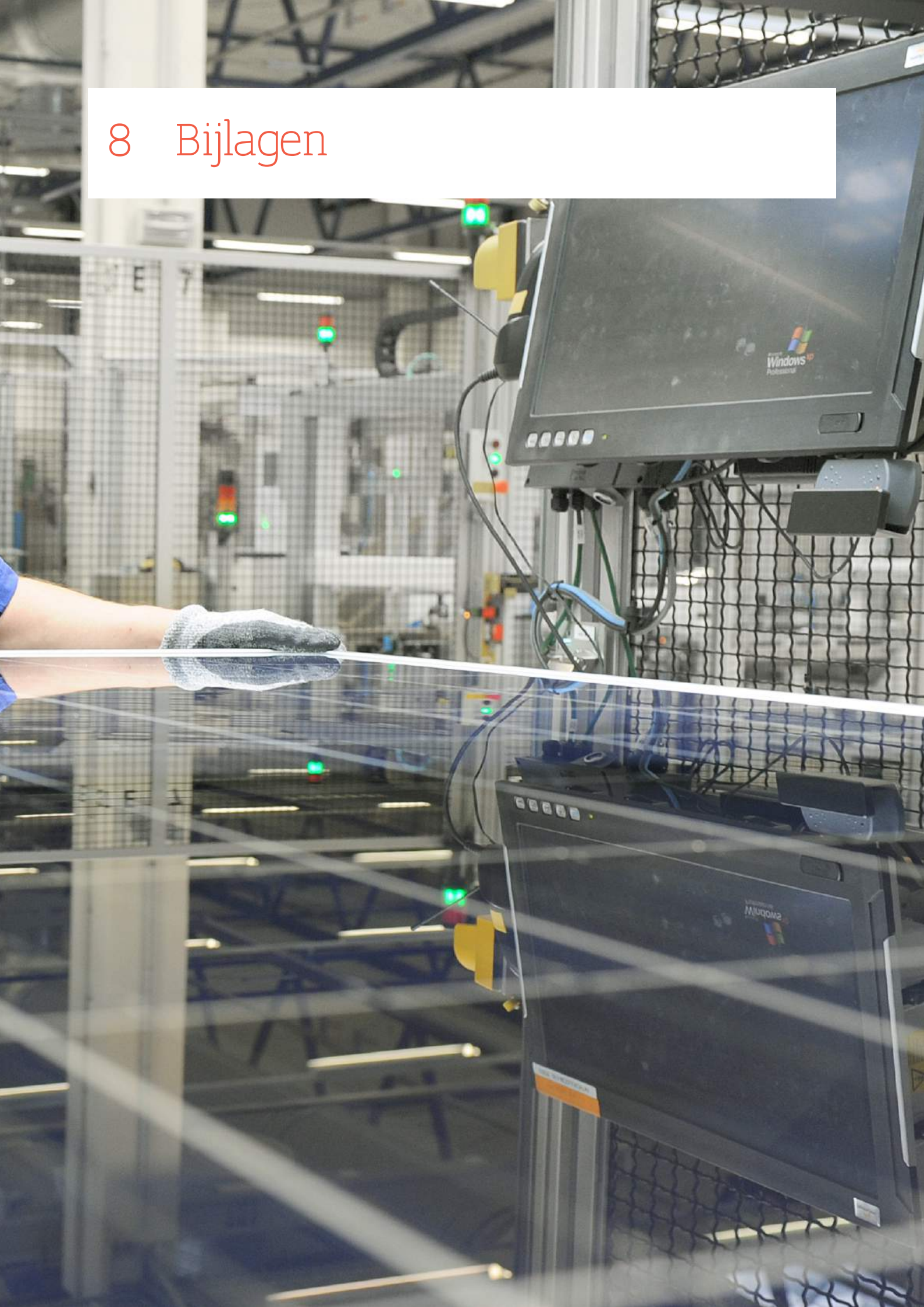
Den Haag, 9 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R.J. Bleijs RA

8 Bijlagen

Bijlage 1 Voorbeelden van duurzame selectie

In hoofdstuk 2 van dit jaarverslag wordt het duurzame beleggingsbeleid toegelicht. Ter illustratie van dit beleid vindt u in deze bijlage voorbeelden van ondernemingen die gedurende 2016 zijn goed- of afgekeurd voor het beleggingsuniversum van de aandelenfondsen.

De informatie over alle ondernemingen, landen, instellingen en projecten in het ASN Beleggingsuniversum vindt u op asnbank.nl/beleggen.

Tien goedgekeurde ondernemingen

Dür

■ *Activiteiten*

Dür is een Duits machine- en installatiebouwbedrijf. Dür levert producten, systemen en diensten voor productieprocessen van verschillende industrieën, zoals de auto-industrie, machinebouw, en de chemische, farmaceutische en houtverwerkende industrie.

■ *Bestuur*

Dür heeft gedragsregels die het ethische handelen van zijn werknemers en opdrachtnemers vastleggen. Deze regels behandelen onder andere prijsafspraken, omkoping en belangenverstremming. Dankzij de klokkenluidersregeling kunnen misstanden vertrouwelijk gemeld worden.

■ *Mensenrechten*

Dür verwijst in zijn gedragsregels naar het VN Global Compact. Het behandelt ook de fundamentele arbeidsrechten: non-discriminatie, geen kinderarbeid en dwangarbeid en respect voor vrijheid van vereniging. Dür heeft ketenbeleid waaraan leveranciers moeten voldoen; ook deze behandelen de fundamentele arbeidsrechten.

■ *Milieu*

In de gedragsregels staat dat Dür als doel heeft alle productiefaciliteiten te certificeren volgens het milieubeheerssysteem ISO 14001. Verder streeft Dür ernaar om het energie-, materiaal- en grondstoffenverbruik te verminderen.

Henkel

■ *Activiteiten*

Henkel produceert was- en reinigingsproducten, cosmetica en toiletartikelen en lijmproducten. Bekende merknamen zijn Persil, Purex, Dixan, Schwarzkopf, Dial en Syoss. Henkel biedt zijn producten aan via groothandelaren en distributeurs over de hele wereld. Het bedrijf is opgericht in 1876, het hoofdkantoor is gevestigd in Duitsland en het heeft wereldwijd ongeveer 50.000 mensen in dienst.

■ *Ketenbeleid*

Het ketenbeleid van Henkel voldoet aan onze criteria. Er is beleid tegen corruptie, dwang- en kinderarbeid en discriminatie, en voor gezondheid en veiligheid,

bescherming van het milieu en vakbondsvrijheid. De leveranciers worden gecontroleerd en gecoacht.

■ *Milieu en dierenwelzijn*

Henkel heeft een goed, transparant milieubeleid. Het dringt met succes zijn energieverbruik en emissies in het milieu terug. 90% van de locaties van Henkel zijn ISO 14001-gecertificeerd. Het bedrijf moedigt leveranciers aan zich te certificeren en hun milieubelasting te verminderen. Het bedrijf heeft goed beleid voor dierproeven, genetisch gemodificeerde organismen en palmolie.

■ *Mensen- en arbeidsrechten*

Het mensenrechtenbeleid van Henkel voldoet aan onze mensenrechtencriteria. Dit beleid is gebaseerd op de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), het VN Global Compact, de OESO-richtlijnen en SA 8000, een standaard voor eerlijke, fatsoenlijke werkomstandigheden in de productieketen. Henkel heeft beleid tegen discriminatie, dwangarbeid, kinderarbeid en corruptie, en voor vakbondsvrijheid en gezonde, veilige arbeidsomstandigheden. Henkel heeft een programma om de diversiteit in het bedrijf te vergroten.

Philips Lighting

■ *Activiteiten*

Het Nederlandse Philips Lighting is een lichtproductiebedrijf dat begin 2016 is afgesplitst van Koninklijke Philips. Philips Lighting ontwikkelt en produceert verlichtingsproducten en -systemen en levert hieraan gerelateerde diensten. Philips Lighting bedient klanten wereldwijd. Op led gebaseerde producten genereren een groot deel van de omzet.

■ *Bestuur*

Philips Lighting heeft gedragsregels voor het ethische handelen van zijn werknemers. Deze behandelen onder andere: omkoping en corruptie, witwassen, politieke bijdragen, belangenverstremming en mensenrechten. Er is een klokkenluidersregeling.

■ *Mensenrechten*

De gedragsregels van Philips Lighting behandelen onder andere de vier fundamentele arbeidsrechten: tegen kinderarbeid, dwangarbeid en discriminatie, en voor vakbondsvrijheid. Philips Lighting heeft daarnaast beleid voor gezonde, veilige arbeidsomstandigheden en is gecertificeerd volgens OHSAS 18001.

■ *Milieu*

Philips Lighting is gecertificeerd volgens het milieubeheerssysteem ISO 14001. Het voert voor zijn producten een analyse van de levenscyclus uit. Daarnaast voldoet Philips Lighting aan REACH (een systeem van de Europese Unie voor registratie, evaluatie en toelating van chemische stoffen) en RoHS (Europese richtlijn over de beperking van gevaarlijke stoffen).

■ *Ketenverantwoordelijkheid*

Philips Lighting heeft de Electronic Industry Citizenship Coalition (EICC) onderschreven. Hierop is het ketenbeleid gebaseerd waaraan alle leveranciers moeten voldoen. Dit beleid behandelt bestuur (onder meer corruptie), mensenrechten (waaronder de vier fundamentele arbeidsrechten en conflictmineralen) en milieu.

Refresco Gerber

- **Activiteiten**
Het Nederlandse Refresco Gerber bottelt frisdranken en vruchtensappen voor retailers en klanten die merkproducten leveren. De klanten bevinden zich in Europa. Het bedrijf produceert dranken, waaronder vruchten- en groentesappen, koolzuurhoudende frisdranken, limonades, mineraalwater, icetea, energie- en sportdranken. Daarnaast biedt het klanten end-to-end-diensten: van idee tot en met de planning, inkoop en productontwikkeling, productie, opslag en transport. Refresco biedt zijn producten in de Benelux, Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Spanje, Italië, Finland en Polen. In deze landen heeft het ook fabrieken.
- **Bestuur en mensenrechten**
Refresco heeft gedragsregels. Deze behandelen onder andere respect voor de lokale rechtsorde, steekpenningen en cadeaus (omkoping), belangenverstrengeling, non-discriminatie en veilige, gezonde arbeidsomstandigheden. Werknemers moeten jaarlijks verklaren dat zij voldoen aan de gedragsregels. Refresco heeft een klokkenluidersregeling en beleid tegen vergelding. Het neemt maatregelen bij misstanden. Leveranciers van grondstoffen voor de productie van sap moeten gecertificeerd zijn volgens Sure Global Fair (SGF). SGF is een non-profitorganisatie die audits doet bij leveranciers van de meeste grondstoffen die worden gebruikt in de Europese vruchtensapindustrie. SGF geeft hiervoor certificeringen af.
- **Milieu**
Refresco Gerber heeft duurzaamheidsinitiatieven om zijn uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Het rapporteert over de hoeveelheid energie en water het gebruikt bij de productie van sappen. Refresco wil de komende jaren de verhouding tussen een liter geproduceerd sap en de hoeveelheid gebruikt water en energie verder laten afnemen. De meeste fabrieken zijn gecertificeerd volgens het milieubeheersysteem ISO 14001.

Tesla

- **Activiteiten**
Tesla Motors is een Amerikaanse producent van elektrische auto's — onder de merknaam Tesla — en elektrische aandrijvingen die het aan andere autobouwers verkoopt. De missie van het bedrijf is om traditionele auto's — aangedreven door een verbrandingsmotor — te vervangen door elektrische auto's. Daarmee levert Tesla een bijdrage aan de wereldwijde energietransitie. Momenteel bouwt Tesla een batterijenfabriek waar het goedkopere batterijen gaat produceren voor de opslag van energie.
- **Mensenrechten**
Tesla heeft alleen fabrieken in de VS en Nederland. Daarom is het algemene risico op schending van mensenrechten laag. Tesla heeft beleid voor gelijke behandeling. Het laat weten dat het vrijheid van vereniging en collectieve onderhandeling respecteert. Kinderarbeid en gedwongen arbeid zijn geen risico.
- **Ketenbeleid**
Leveranciers van Tesla mogen geen gebruikmaken van gedwongen arbeid of mensenhandel. Ook verwacht Tesla van zijn leveranciers dat zij moeite doen om onderdelen en producten te maken zonder conflictmineralen. Leveranciers moeten hiervoor beleid hebben en een beheersysteem dat overeenkomt met de richtlijnen van de OESO.
- **Milieu**
Tesla draagt met zijn producten bij aan een beter klimaat doordat het een goed alternatief voor de verbrandingsmotor biedt.

The Ensign Group

- The Ensign Group beheert 186 instellingen die ouderen een breed aanbod van diensten bieden op het gebied van verzorging, begeleid wonen, herstel en gezondheid. Daarnaast beheert het bedrijf veertien hospices, achttien thuiszorgorganisaties en zeventien spoedklinieken. Het bedrijf is gevestigd in de Verenigde Staten en is actief in de staten Arizona, Californië, Colorado, Idaho, Iowa, Kansas, Nebraska, Nevada, Oregon, Zuid-Carolina, Texas, Utah, Washington and Wisconsin. De activiteiten van The Ensign Group sluiten goed aan bij de visie en missie van ASN Bank. Het bedrijf voert geen activiteiten uit die wij uitsluiten. Ook zijn er geen ernstige misstanden bekend bij het bedrijf.

Unilever

- **Activiteiten**
Unilever maakt een breed scala aan producten, van voedingsmiddelen tot producten voor de dagelijkse en huishoudelijke verzorging. Het voert meer dan 400 merken, waaronder Lipton, Knorr, Unox, Dove, Axe, OMO, Andrélon, Blue Band, Ben & Jerry's en Conimex. Het bedrijf brengt zijn producten op de markt in meer dan 190 landen.
- **Maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo)**
Unilever wordt terecht aangemerkt als koploper in zijn sector. Het bedrijf heeft uitdagende doelen gesteld waarmee het de markt in beweging zet. De doelen zijn om 1) meer dan een miljard mensen te helpen hun gezondheid en welzijn te verbeteren, 2) de milieubelasting van de producten te halveren en 3) alle landbouwgrondstoffen te betrekken uit duurzame landbouw en de levensstandaard van mensen in de gehele waardeketen te verhogen.
- **Mensen- en arbeidsrechten**
Unilever is sinds 2000 aangesloten bij het Global Compact van de VN. Het bedrijf committeert zich aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). Ook leveranciers moeten zich aan deze fundamentele mensenrechten houden.
- **Ketenverantwoordelijkheid**
Unilever heeft uitgebreid ketenbeleid. Leveranciers moeten zich houden aan internationale mensenrechtenstandaarden. Onderwerpen die Unilever behandelt, zijn onder andere kinderarbeid, gedwongen arbeid, vakbondsvrijheid, anti-discriminatie en landrechten, evenals bestuur en milieu. Daarnaast heeft Unilever extra standaarden voor leveranciers om zich verder te verbeteren. Het monitort leveranciers om te zien of ze zich aan het beleid houden. Unilever rapporteert over de voortgang.
- **Milieu**
Een van de drie belangrijke doelen van Unilever is dat het zijn milieubelasting in 2020 wil hebben gehalveerd, terwijl het wel blijft groeien. Het bedrijf heeft dit praktisch uitgewerkt. Zo is 60% van het productievolume van Unilever ISO 14001-gecertificeerd. De overige locaties voldoen aan de Environmental Care Framework Standard (gebaseerd op ISO 14001) van Unilever. Het bedrijf heeft duidelijke, ambitieuze doelen om zijn milieubelasting te verminderen, onder andere op het gebied van CO₂-uitstoot en watergebruik. Unilever rapporteert over de voortgang.

Unite Group (december 2016)

- **Activiteiten**
Unite Group plc is de grootste organisatie die huisvesting voor studenten in het Verenigd Koninkrijk bouwt en beheert. Meer dan 140 complexen bij 28 bekende universiteiten in Engeland en Schotland huisvesten ongeveer 50.000 studenten. De groep

maakt deel uit van FTSE250, de index van Britse bedrijven die kleiner zijn dan de top 100.

- **Bestuur**
We hebben geen controverses gevonden. Unite heeft beleid voor goed bestuur. Het heeft zich gecommitteerd aan openheid en transparantie. De onderneming volgt de *best practices* van de UK Corporate Governance Code van het Financial Reporting Council. Unite gebruikt deze code als ondergrens voor zijn inspanningen. De taakomschrijvingen van de diverse bestuursorganen (audit, health & safety, nomination en remuneration) zijn beschreven en openbaar gemaakt.
- **Mensenrechten**
Unite Group heeft een duidelijke visie op mensenrechten, die staat in zijn ethische code. Deze code heeft aandacht voor de eigen organisatie, zoals blijkt uit de inhoud over leefbaar loon. Ook is er aandacht voor relevante stakeholders en onderwerpen als het tegengaan van corruptie en omkoping.
- **Klimaat en biodiversiteit**
Het bedrijf doet veel aan energiebesparing en milieubescherming onder het motto Up to Us. Unite wordt ook geregeld onderscheiden voor zijn inspanningen. Unite streeft er op verschillende manieren naar onder meer zijn energie-efficiëntie en waterverbruik te verbeteren.
- **Ketenbeleid**
Unite Group streeft naar een hechte samenwerking met leveranciers, zodat het ook milieu- en sociale aspecten kan meenemen in de afspraken. Zo moet bij alle bouwprojecten worden meegewerkt aan het Considerate Constructors Scheme.

WashTec

- WashTec AG is een Duits bedrijf met ruim 1600 werknemers, dat wereldwijd actief is. WashTec ontwikkelt, produceert en levert wasmachines met borstel- en hogedruktechnieken voor auto's, commerciële en spoorvoertuigen. Ook levert het onderhoudsdiensten. De activiteiten van WashTec voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ASN Bank. Het voert geen activiteiten uit die ASN Bank uitsluit. Ook zijn er geen ernstige geen misstanden bekend bij de bedrijfsvoering of bij de toeleveranciers.

York Water

- **Activiteiten**
Het Amerikaanse York Water levert drinkwater en behandelt afvalwater in York County, Pennsylvania. Het bedrijf heeft een eigen waterdistributiesysteem. Het water wordt gewonnen uit de zuid- en oost-tak van de Codorus Creek, in een gebied van ongeveer 188 vierkante kilometer. York Water heeft twee waterreservoirs, Lake Williams en Redman. Samen kunnen zij tot 9,8 miljoen kubieke meter water opvangen. York Water levert dagelijks gemiddeld 81,5

duizend kubieke meter water; de maximale levering is 155 duizend kubieke meter water per dag.

- **Bestuur**
Het bedrijf heeft een gedragscode met aandacht voor voorkoming van corruptie, inclusief voorbeelden, respect voor de wet en een eerlijke bedrijfsvoering. York Water heeft een aparte klokkenluidersregeling.
- **Mensenrechten**
York Water heeft geen openbaar mensen- en arbeidsrechtenbeleid. Het bedrijf is alleen actief in de Verenigde Staten en loopt met zijn activiteiten weinig risico; er zijn geen misstanden bekend.
- **Milieu**
York Water heeft milieubeleid. Het monitort zijn activiteiten op zowel het gebied van water als afvalwaterbehandeling. Het bedrijf geeft aan dat het de natuurlijke bronnen beheert en het milieu beschermt, zodat het ook in de toekomst water en alle daaraan gerelateerde diensten kan blijven leveren.

Zes afgekeurde ondernemingen

In het verslagjaar zijn de volgende zes ondernemingen afgekeurd en verwijderd uit het beleggingsuniversum van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Small & Midcapfonds.

GAP

- **Activiteiten**
Gap Inc. is een internationaal opererende winkelketen. Gap verkoopt kleding, accessoires en producten voor persoonlijke verzorging voor mannen, vrouwen en kinderen. Het hanteert de merknamen Gap, Banana Republic, Old Navy, Athleta en Intermix. Het bedrijf heeft 3.721 winkels wereldwijd. Gap is opgericht in 1969; het hoofdkantoor is in San Francisco, Verenigde Staten.
- **Reden van afkeuring**
Helaas blijkt uit nader onderzoek dat het dierenwelzijnsbeleid van GAP, met name dat voor bont en exotische dieren, niet geheel voldoet aan ons beleid. GAP publiceert goed dierenwelzijnsbeleid op zijn website, maar noemt daarbij alle merken behalve één: het luxemerk Intermix. Intermix verwijst op zijn website alleen naar bont en niet naar huiden en pelzen van exotische dieren. Dit is onvoldoende. GAP geeft bij navraag aan dat Intermix niet van plan is het beleid aan te vullen. Daarom is GAP Inc. afgekeurd voor het ASN Beleggingsuniversum.

Koninklijke DSM

- **Activiteiten**
De Nederlandse onderneming Koninklijke DSM N.V. is gespecialiseerd in biowetenschappen en materiaalkunde. DSM maakt producten met toepassingen in onder meer de voedingsmiddelenindustrie, de gezondheidssector, de automobielenindustrie, verf en bouw. Ook is DSM

actief op het gebied van energie en biomaterialen. Het onderscheidt zich met duurzame innovatie; zo maakt het producten voor zonnecellen en bioproducten.

- **Reden van afkeuring**
Een onderdeel van DSM, DSM Dyneema, produceert onderdelen voor militaire voertuigen, zoals tanks, vliegtuigen en schepen, en militaire kleding. Het gaat om een vezel die als beschermingsmateriaal wordt verwerkt in militaire voertuigen en militaire kleding. Zo beschermt de vezel militairen tegen aanvallen met kogels, raketten e.d. Dit zijn strategische onderdelen voor militaire voertuigen en militaire kleding. Wij beschouwen deze producten van DSM Dyneema als wapens. Daarom hebben we DSM afgekeurd en verwijderd uit het beleggingsuniversum.

Norma

- **Activiteiten**
Norma Group SE is een Duits bedrijf dat onderdelen van kunststof en metaal maakt voor machines in verschillende branches. Deze onderdelen worden toegepast in onder meer koelsystemen, luchtinlaaten en controlesystemen voor inductie en emissies. Het bedrijf is wereldwijd actief.
- **Reden van afkeuring**
Norma maakt connectors die gebruikt worden om emissiebeperkende apparatuur aan brandstofmotoren te koppelen. De omzet hiervan is meer dan 5% van de totale omzet van Norma. Bovendien zet Norma flink op deze activiteit in, want er is de komende jaren flink wat vraag naar. Norma voldoet daarom niet aan de criteria van ASN Bank. Wij investeren liever in echt duurzame innovatie.

Symantec

- **Activiteiten**
Symantec Corporation is een van de grootste softwarebedrijven ter wereld. Het heeft meer dan 21.500 werknemers in ruim vijftig landen. Symantec biedt beveiliging, opslag en systeembeheer aan om zijn klanten — van consumenten en kleine bedrijven tot de grootste wereldwijde organisaties — te helpen hun informatie te beveiligen en beheren.
- **Reden van afkeuring**
Symantec Corporation levert veiligheidsoplossingen voor de militaire sector, van anti-virussoftware tot geavanceerde versleuteling van communicatieboodschappen. Deze producten worden gebruikt in strategische operaties van het leger. De communicatiesoftware wordt bijvoorbeeld gebruikt om lasers te besturen. Dit valt onder artikel 21 van Common Military List van de EU, de lijst van wapens die wij hanteren. Daarom is het bedrijf afgekeurd voor het ASN Beleggingsuniversum.

Verizon

- *Activiteiten*
Het Amerikaanse Verizon Communications Inc. (Verizon) biedt wereldwijd communicatie-, informatie- en entertainmentproducten en -diensten aan consumenten, bedrijven en overheidsinstellingen. Het draadloze segment biedt bijvoorbeeld internet-, bericht- en videodiensten aan voor mobiele telefonie, tablets en laptops.
- *Reden van afkeuring*
Verizon Communications levert telecommunicatiediensten aan defensie. Deze zorgen voor contact met en informatievoorziening aan het front, en voor veilige, betrouwbare netwerken die van kritiek belang zijn voor militaire missies. Deze diensten kunnen aangemerkt worden als wapens. Daarom hebben wij Verizon afgekeurd.

VMware

- *Activiteiten*
VMware Inc. is opgericht in 1998. EMC Corporation heeft een meerderheidsbelang in de onderneming. VMware levert virtualisatie, wat wil zeggen dat er een virtuele versie van een apparaat of software wordt geladen. Virtualisatie maakt een flexibelere werkomgeving mogelijk en geeft de gebruiker op elke locatie en elk tijdstip toegang tot een digitale omgeving.
- *Reden van afkeuring*
VMware biedt cloud- en virtualisatie-infrastructuur aan defensie. Voor defensie zijn dit strategische diensten. Zo hebben commando's bijvoorbeeld door de cloudinfrastructuur in het veld gemakkelijk toegang tot allerlei strategische informatie. Dit is in strijd met ons beleid over wapens. Daarom hebben we VMware afgekeurd en verwijderd uit het beleggingsuniversum.

Bijlage 2 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders

Verschillende teams zijn verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen. Hieronder zijn de leden van deze teams, hun functie, verantwoordelijkheden en ervaring vermeld.

ASN Beleggen

ASN Beleggen is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en marketing van beleggingsproducten van ASN Bank. Dit team draagt tevens zorg voor de uitvoering van wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de klanten en producten, en voor het beleggingsbeleid en beheer van de fondsen. Verder vertegenwoordigt ASN Beleggen ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen op bijeenkomsten voor intermediairs en geïnteresseerden in deze fondsen.

- Fabrice Albronda
Distributiemanager
21 jaar ervaring
- Berg De Bleecker
Senior manager beleggingsfondsen
18 jaar ervaring
- Martijn Huijnen
Senior productontwikkelaar
10 jaar ervaring
- José de Jong
Secretaris ASN Beleggingsfondsen
26 jaar ervaring
- Stephan Langen
Senior manager beleggingsfondsen
24 jaar ervaring
- Dorine Putman-Devilee
Manager institutionele relaties
34 jaar ervaring
- Bas Smelt
Marketing- en communicatiespecialist
10 jaar ervaring
- Susanne van de Wateringen
Senior manager beleggingsfondsen
18 jaar ervaring

ASN Duurzaamheidsbeleid & -onderzoek

ASN Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek is verantwoordelijk voor de formulering en de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid van ASN Bank. Het team formuleert het duurzaamheidsbeleid, doet onderzoek naar landen, projecten en ondernemingen waarin ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen zouden kunnen beleggen of die ze zouden kunnen financieren, en voert het stembeleid en de dialoog met ondernemingen (engagement) uit.

- Piet Sprengers
Hoofd afdeling Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
31 jaar ervaring
- Mariëtta Smid
Senior adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
21 jaar ervaring
- Hansje van der Zwaan-Plagman (tot 1 januari 2017)
Senior adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
14 jaar ervaring
- Jeroen Loots
Senior adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
21 jaar ervaring
- Charlotte Scheltus
Adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
7 jaar ervaring
- Irene de Jong
Adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
6 jaar ervaring
- Jonna Tjapkes
Duurzaamheidsanalist Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
3 jaar ervaring
- Freek Geurts
Carbonfootprintanalist
2 jaar ervaring

Beheerteams

De volgende teams voeren het dagelijkse vermogensbeheer van de ASN Beleggingsfondsen uit. ACTIAM verzorgt het vermogensbeheer van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds en ASN Duurzaam Mixfonds. Impax Asset Management verzorgt het vermogensbeheer van het ASN Milieu & Waterfonds. Kempen Capital Management verzorgt het vermogensbeheer van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds.

ACTIAM

Managers ASN Duurzaam Aandelenfonds

- Bram Ragetlie
Senior portefeuillemanager
21 jaar ervaring in het beheer van aandelenportefeuilles met wereldwijde spreiding, gespecialiseerd in kwantitatieve analyse
- Hans Slomp
Senior portefeuillemanager
30 jaar ervaring in het beheer van aandelenportefeuilles met wereldwijde spreiding, gespecialiseerd in fundamentele analyse

Managers ASN Duurzaam Obligatiefonds

- Johan Idema
Co-hoofd vastrentende waarden, hoofd interest rate-team
17 jaar ervaring in alle categorieën vastrentende waarden met een investment grade-rating
- Pim Burggraeve
Senior portefeuillemanager
21 jaar ervaring in rates, inclusief rates derivatives
- Mehdi Abdi
Portefeuillemanager
10 jaar ervaring in rates & credits

Impax Asset Management

Managers van het ASN Milieu & Waterfonds

- Bruce Jenkyn-Jones
Hoofd Listed Equities, managing director
25 jaar ervaring
- Jon Forster
Senior portfolio manager, director
22 jaar ervaring
Bruce Jenkyn-Jones en Jon Forster beheren samen de Environmental Specialists Strategy waaronder het ASN Milieu & Waterfonds valt

Kempen Capital Management

Managers van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

- Tommy Bryson
Co-lead portefeuillemanager en analist
Kernexpertise: Scandinavische landen; 16 jaar ervaring
- Ewan Millar
Co-lead portefeuillemanager en analist
Kernexpertise: Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk; 11 jaar ervaring

Bijlage 3 Adresgegevens en personalia

ASN Beleggingsfondsen N.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Telefoon 070 - 356 93 33
Fax 0800 - 025 64 55
www.asnbank.nl

AIF-beheerder

ACTIAM N.V.
Graadt van Roggenweg 250
3531 AH Utrecht
Postbus 679
3500 AR Utrecht

Directie ACTIAM

1. De heer H. van Houwelingen
2. De heer D.G. Keiller
3. De heer J. Shen

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

1. De heer B.J. Blom
2. Mevrouw D. Griffioen

Raad van commissarissen ASN Beleggingsfondsen N.V.

1. Kees Koedijk, (waarnemend voorzitter)
2. Lodi Hennink
3. Mijntje Lückerath-Rovers
4. Rik Plomp (vanaf 29 april 2016)
5. Peter Verbaas (vanaf 1 januari 2017)
6. Gera Voorrips (vanaf 1 januari 2017)
7. Cateautje Hijmans van den Bergh (tot 31 december 2016)
8. Nico Roozen (tot 29 april 2016)

Bewaarder

KAS Trust & Depositary Services B.V.
Nieuwezijds Voorburgwal 225
1012 RL Amsterdam

Juridisch Eigenaar

Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V.
Croeselaan 1
Postbus 8444
3503 RK Utrecht

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Fiscaal adviseur

De Volksbank N.V.
Afdeling Fiscale Zaken
Croeselaan 1
3521 BJ Utrecht
Postbus 8444
3503 TK Utrecht

Vermogensbeheerders

ACTIAM N.V.
Graadt van Roggenweg 250
3531 AH Utrecht
Postbus 679
3500 AR Utrecht

Impax Asset Management Ltd.
Norfolk House
31 St James's Square
SW1Y 4JR
Verenigd Koninkrijk

Kempen Capital Management (UK) Ltd.
41 Melville Street
Edinburgh EH3 7JF
Verenigd Koninkrijk

Fund Agent

KAS BANK N.V.
Nieuwezijds Voorburgwal 225
1012 RL Amsterdam

Raad van commissarissen

Kees Koedijk

Benoemd in 2011, herbenoemd in 2015 tot 2019.

Kees Koedijk (1960) is hoogleraar Financieel Management aan de Universiteit van Tilburg en decaan van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen. Hij is expert op het gebied van de financiële economie en financiële markten. Zijn onderzoek richt zich onder andere op macro- en internationale financieringen, portefeuillebeheer en maatschappelijk verantwoord beleggen, en risicobeheer en emotie. Behalve als bestuurder van de faculteit is hij op meerdere gebieden actief, waaronder duurzaamheid. Kees Koedijk studeerde economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Daar promoveerde hij in 1989 op een empirische studie naar wisselkoersen. Daarna was hij onder meer hoogleraar Finance aan de Universiteit Maastricht, directeur van LIFE (Limburg Institute of Financial Economics), vicedecaan van de faculteit Bedrijfskunde van de Rotterdam School of Management, hoogleraar Financial Management aan de Erasmus Universiteit en bijzonder hoogleraar voor de Fortis Chair in Sustainable Finance. Tevens doceert hij op diverse buitenlandse universiteiten en is redacteur van wetenschappelijke bladen op het gebied van financiën. Kees Koedijk bekleedde diverse nevenfuncties. Zo was hij lid van de Raad van Economisch Adviseurs Tweede Kamer en nationale penningmeester van het CDA. Momenteel is hij lid van het Monitoring Committee Code Banken. Tevens is hij lid van de raad van toezicht van het ASN Groenprojectenfonds.

Mijntje Lückcrath-Rovers

Benoemd in 2009, herbenoemd in 2013 tot 2017.

Mijntje Lückcrath-Rovers (1968) is hoogleraar corporate governance aan Tilburg University/TIAS. Hiervoor was zij van 2001 tot 2012 verbonden aan de masteropleiding Financieel Recht van de Erasmus Universiteit; van 2010 tot 2013 was zij hoogleraar Corporate Governance aan Nyenrode Business Universiteit. Aan de Erasmus Universiteit studeerde zij in 1994 af in de financiële bedrijfseconomie. Daarna begon zij haar loopbaan in 1994 bij Rabobank International te Utrecht, waar zij onder meer werkzaam was als vicepresident Project Finance. Een van haar hoofdtaken was financiering van duurzame energie. Nadat zij in 2001 was teruggekeerd bij de Erasmus Universiteit als universitair (hoofd)docent, promoveerde zij in 2007 op een proefschrift over operationele leases (een vorm van off-balancefinanciering). Zij geeft onderwijs en verricht onderzoek op het gebied van goed ondernemingsbestuur, in het bijzonder de rol en samenstelling van de raad van commissarissen. Ze is ook commissaris of toezichthouder bij onder meer Achmea, NRC Media, de Betaalvereniging Nederland en KNGF Geleidehonden. Tevens is zij lid van de raad van toezicht van het ASN Groenprojectenfonds.

Lodi Hennink

Benoemd in 2015, lopende termijn tot 2019.

Lodi Hennink (1957) was in het verslagjaar algemeen directeur van de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV). Deze organisatie behartigt de belangen van de zorg in het algemeen, en die van huisartsen in het bijzonder. Hij heeft de leiding over het bureau van deze vereniging en onderhoudt intensieve externe contacten in het kader van belangenbehartiging. Lodi Hennink studeerde bedrijfseconomie met de fiscale afstudeervariant aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Parallel studeerde hij rechten in de privaatrechtelijke en bedrijfsjuridische afstudeerrichtingen. Hij startte zijn loopbaan in de farmaceutische divisie van Gist-Brocades. Daar was hij verantwoordelijk voor de marketing van diverse geneesmiddelen. In 1989 maakte hij de overstap naar de Robeco Groep, waar hij international marketingmanager werd voor de beleggingsproducten van deze vermogensbeheerder, vooral voor de Duitstalige gebieden. Na een uitstap in een managementpositie van twee jaar bij de organisatie van Randstad ging hij in 1995 terug naar de financiële wereld. Bij Interpolis, waar hij meer dan tien jaar werkzaam was, vervulde hij diverse management- en staffuncties in verschillende onderdelen van de organisatie, waaronder die van toekomstvoorzieningen (levensverzekeringen) en sociale zekerheid. Nadat Interpolis fuseerde met Achmea was hij manager business development in de holding. In 2007 maakte hij de overstap naar de Landelijke Huisartsenvereniging. Lodi Hennink is lid van de raad van toezicht van Tactus Verslavingszorg en lid van de raad van toezicht van Vereniging Eigen Huis. Tevens is hij lid van de raad van toezicht van het ASN Groenprojectenfonds.

Rik Plomp

Benoemd in 2016, lopende termijn tot 2020.

Rik Plomp (1962) is sinds december 2009 senior investment manager bij PGGM Investments in Zeist. Hij is daar onder andere verantwoordelijk voor een portefeuille van beleggingen in wereldwijde land- en bosbouw met een totale omvang van circa 1 miljard euro. In deze functie speelt duurzaamheid een grote rol. De afgelopen 25 jaar heeft Rik Plomp in diverse functies in de financiële sector gewerkt. Daarbij deed hij ervaring op in uiteenlopende gebieden zoals financiering, renterisicobeheer, treasury en investeringen. Rik Plomp studeerde HEAO Commerciële Economie aan de Hogeschool in Eindhoven. In 2000 deed hij de postdoctorale opleiding Treasury Management aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. In juni 2004 volgde hij het Finance for Executives Programme aan INSEAD, Fontainebleau, Frankrijk. Onlangs volgde hij het Programma voor Commissarissen en Toezichthouders aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Als nevenfunctie bekleedt Rik Plomp momenteel de functie van lid van de raad van toezicht van Stichting Sympany/Stichting Sympany+. Tevens is hij voorzitter van de auditcommissie aldaar. Stichting Sympany is een van de grootste inzamelaars van textiel in

Nederland. Via de Stichting Sympany+ worden de gelden besteed aan maatschappelijk verantwoorde doelen in diverse landen, vooral in de textielketen. Van 2010 tot 2013 was Rik Plomp lid van het bestuur van de Stichting Toezicht Interne Markt Rabo Extra Ledenobligaties bij de Rabobank in Utrecht. Tevens is hij lid van de raad van toezicht van het ASN Groenprojectenfonds.

Peter Verbaas

Benoemd met ingang van 2017, lopende termijn tot 2021.

Peter Verbaas (1959) is sinds 2011 partner van Charistar, een organisatie die actief is in research, consultancy en implementatie voor maatschappelijke doelen en organisaties. Ook is hij als docent en promotieonderzoeker verbonden aan het Nyenrode Center for Private Wealth Management. Daarnaast bekleedt Peter Verbaas uiteenlopende nevenfuncties: hij is voorzitter van het VU Medisch Centrum Fonds, lid van de commissie van advies van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw, lid van de raad van toezicht en voorzitter van de Financiële Commissie van Oxfam Novib en lid van de directie van VermogensParapluBeheer BV (onderdeel van UBS Group). Tevens is hij lid van de raad van toezicht van het ASN-Novib Microkredietfonds. Peter Verbaas studeerde bedrijfseconomie en bedrijfskunde en volgde diverse bancaire en managementopleidingen. Tevens volgde hij het programma voor commissarissen en toezichthouders aan de Erasmus Universiteit. Van 1984 tot 1999 bekleedde Peter Verbaas diverse functies bij ABN AMRO in Amsterdam, Londen, Luxemburg en Zürich, vanaf 1992 op het gebied van private banking. Na korte periodes bij UBS en Uxel Ltd in Londen ging hij naar CenE Bankiers als lid van de statutaire directie en concerndirecteur ING Private Banking. Van 2004 tot 2011 was hij als concerndirecteur bij F. Van Lanschot Bankiers verantwoordelijk voor particuliere klanten en international private banking.

Gera Voorrips

Benoemd met ingang van 2017, lopende termijn tot 2021.

Gera Voorrips (1965) is adviseur en implementatiemanager. Zij is gespecialiseerd in projecten op het gebied van microfinanciering en toegankelijke financiële dienstverlening. In het bijzonder houdt zij zich bezig met producten en innovatieve distributiemethoden om nieuwe klantgroepen te bereiken. Gera Voorrips studeerde af als ontwikkelingseconoom aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Zij begon in 1991 op de internationale-beleidsafdeling van De Nederlandsche Bank. Van 1995 tot 2009 was zij werkzaam bij ING in Nederland. Als programmamanager zette zij het ING Microfinance Support-programma op. Bewustwording over en technische assistentie voor microfinanciering waren speerpunten, alsmede het stimuleren van investeringen in microfinancieringsfondsen. Ook deed ze onderzoek naar remittances (geldoverboekingen van migranten naar huis). Zij is regelmatig in contact met microfinancieringsinstellingen, vooral in Oost-Europa en

Afrika. Gera Voorrips was van 2004 tot 2010 lid van het kredietcomité van het ASN-Novib Microkredietfonds, de laatste twee jaar als voorzitter. Ook is zij statutair directeur van het BFSE Fund en tot eind 2016 lid van de raad van commissarissen van OMRO, een Roemeense microfinancieringsinstelling. Tevens is zij lid van de raad van toezicht van het ASN-Novib Microkredietfonds.

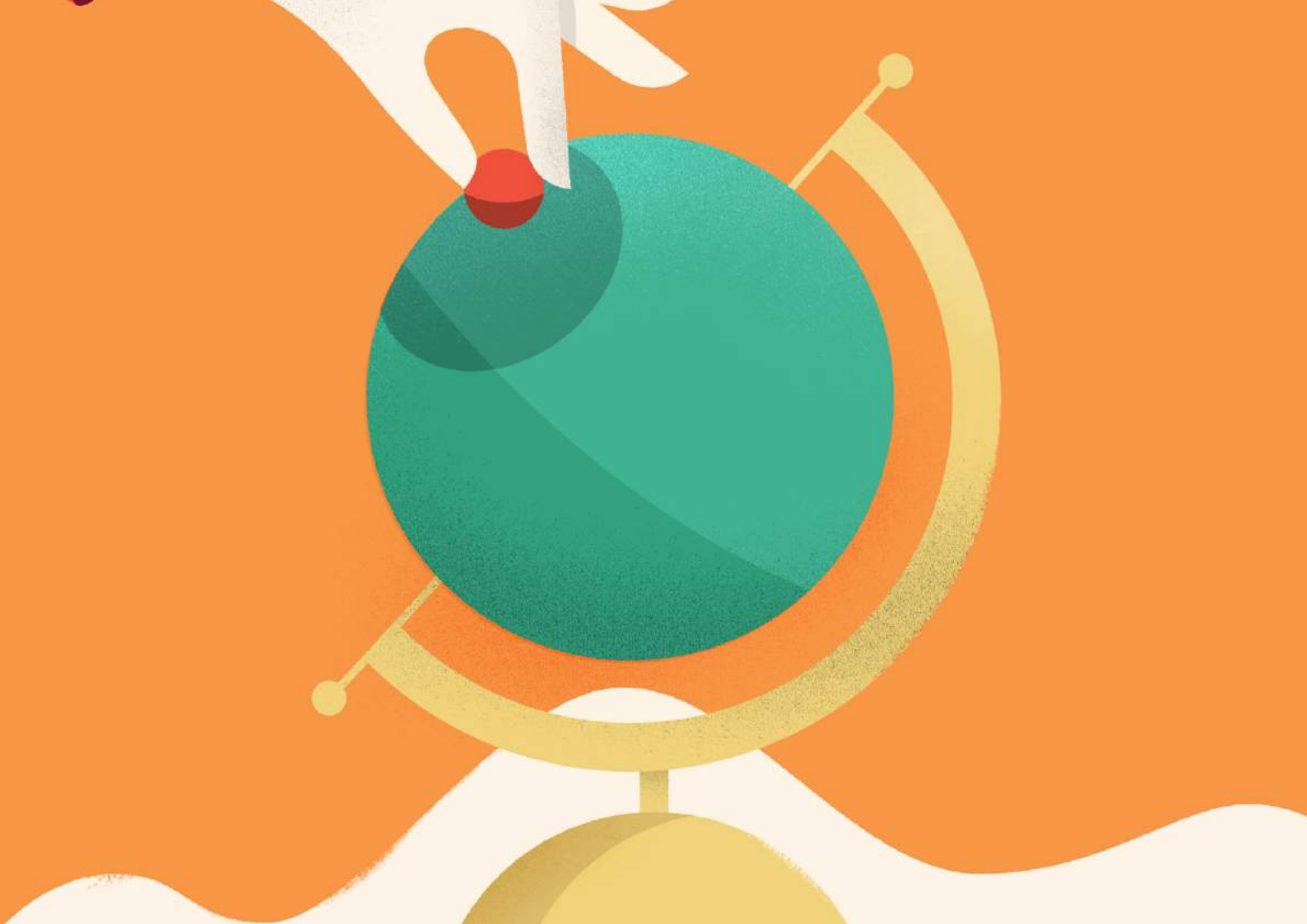
Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom

Bas-Jan Blom is sinds 2007 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk voor de verkoop, marketing en productontwikkeling van de ASN Beleggingsfondsen. Daarnaast is hij eindverantwoordelijke van de afdeling Beleggen van ASN Bank. Tevens is hij directeur van Energiefonds Overijssel. Voorheen heeft hij acht jaar bij Schretlen & Co gewerkt, waar hij verschillende managementfuncties vervulde op het gebied van financiële planning, relatiemanagement en beleggingsadvies. Daarvoor was hij vijftien jaar werkzaam bij ABN AMRO.

Diane Griffioen

Diane Griffioen is sinds oktober 2012 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen en de aanstelling van de AIF-beheerder. Sinds haar afstuderen in 1997 heeft Diane verschillende functies in de beleggingssector vervuld. Zij was directeur Triodos Investment Management, hoofd Vermogensbeheer bij ING Private Banking en aandelenanalist bij Kempen & Co. Diane is in 1997 afgestudeerd als econoom aan de Universiteit van Amsterdam, en behaalde in 2001 haar CFA-titel (Chartered Financial Analyst). Diane Griffioen is bestuurslid van het Nederlands Migratie Instituut en extern lid van de Beleggings Advies Commissie van Menzis Zorgverzekeraar. Ook is zij extern lid van de auditcommissie van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen.

asn bank
beleggingsfondsen